بسم الله الرحمن الرحيم

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހު

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ

ޔައުމިއްޔާ

44/2005

އަހަރު: 2005

ދައުރު: ތިންވަނަ ދައުރު

ޖަލްސާ: ހަވަނަ ޖަލްސާ

ޖަލްސާ ބޭއްވި ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގ

ތާރީޚް: 20 އޮކްޓޯބަރު 2005 ވީ ބުރާސްފަތި ދުވަސް
17 ރަމަޟާން 1426

ޖަލްސާ ފެށި ގަޑި: ހެނދުނު 9:00 ޖެހިއިރު

އިންޓަވަލް: 10:30 ން 11:00 އަށް

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: މެންދުރު 12:40 ގައި

ޖަލްސާގައި ހޭދަވި ޖުމްލަ ވަގުތު: 3 ގަޑިއިރާއި 10 މިނެޓު

ޔައުމިއްޔާއާއެކު ހިމަނާފައިވާ ލިޔުންތައް*: - ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާ

---

* މި ޔައުމިއްޔާގައި ހަމައެކަނި ދިވެހިބަހުން ކުރެއްވި ވާހަކަފުޅުތަކެވެ، މިޔައުމިއްޔާއާއެކު އެޖެންޑާއާއި ނުހިމަނާލެވޭ. މި ދުވަހު ބައްލަވައި، ފާސްކުރެއްވި ބިލުތައް ހިމަނައިގެން ޔައުމިއްޔާ ފުރިހަމަކުރެވޭނީ، ނަޝްރު ކުރެވޭނީ ޔައުމިއްޔާއާއެކު އެޖެންޑާ ހިމަނައިގެންނެވެ.

ރިޕޯޓް

ރިޔާސަތު: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނާއިބު ރައީސް އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ތަސްމީން ޢަލީ

ވަޑައިގެންނެވި މެންބަރުންގެ ޢަދަދު: އިންޓަވަލް ކުރިން 40، އިންޓަވަލް ފަހުން 41*

ކޮމިޓީގައި ތިއްބެވި މެންބަރުން:
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މަޖީދާ ޢަލީ
މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ހުސައިން
ފުވައްމުލަކުގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާކިރު
ނިލަންދެއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް

މަޖިލީހުގެ ދަތުރުފުޅެއްގައި ވަޑާން އުޅުއްވާ މެންބަރު:
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޢާލިމަތު ދީދީ ސަޢީދު
ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ޙަސަން އަފީފް

ސަރުކާރުގައި ހުންނެވި މެންބަރު:
މާލެއަތޮޅު މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަބްދުއްރަޙީމް

ވަކި ސަބަބަކާ ހުރެގެން ވަޑައިނުގަންނަވާ މެންބަރުން:
ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އިބްރާހީމް މަނިކު
މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު

ޖަލްސާއަށް ވަޑައިގެންނެވި ވަކީލުން:
މިނިސްޓަރ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޒަކީ، މިނިސްޓަރ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ޕަބްލިކް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޒާހިރު، މިނިސްޓަރ އޮފް ފިޝަރީޒް އެންޑް އެގްރިކަލްޗަރ އަލްފާޟިލް ޙަސަން އިބްރާހީމް.

---

* އިންޓަވަލްއަށްފަހު މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް ޖަލްސާއާ ގުޅިވަޑައިގެންނެވިއެވެ.

ޖަލްސާ އަޑުއެހުމަށް ހާޒިރުވި

އާންމުންގެ ޢަދަދު: 25

އިދާރީ ޚުލާސާ

1. މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާގައި ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އޮތީ މަޖިލީހުގެ 2 މެންބަރަކު ވަޒީރުންގެ 2 މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކާ ސުވާލުކުރެއްވުމެވެ.

- ފުރަތަމަ ސުވާލު ކުރެއްވީ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢާރިފު އާދަމް، މިނިސްޓަރ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް އިންފްރާ ސްޓްރަކްޗަރަށް އަރުވާސިފް ދުރަންމަދު ކަމުދުރު ޖަދިވާއެވެ. އޭނާ ކުރެއްވި ސުވާލަށް މިނިސްޓަރ ޖަވާބު ދެއްވިއެވެ.

- ދެވަނަ ސުވާލު ކުރެއްވީ ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަޒުރު އިލްޔާސް، މިނިސްޓަރ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑަށް އަރުވާސިފް ދުރަންމަދު ކަމުދުރު ޖަދިވާއެވެ. އޭނާ ކުރެއްވި ސުވާލަށް މިނިސްޓަރ ޖަވާބު ދެއްވިއެވެ.

2. އެޖެންޑާގައި ދެވަނަ ކަމަކަށް އޮތީ، 2004 ޑިސެމްބަރ 21 ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ޚުލާޞާ ހިސާބާއި، މިއަހަރަށް ފާސްކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތަފްސީލާއި، އަދި މިއަހަރަށް ފާސްކުރި ބަޖެޓުގެ ލިބޭ ފައިސާއަށް އައި ބަދަލުގެ ތަފްސީލު މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވުމެވެ.

- މި މަސައްކަތް މަޖިލީހުން ހުސްކޮށްދިނީ މިއަދުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާއިން.

- މި މަސައްކަތުގެ ކޮމިޓީ ވަގުތުގައި މިއަދުގެ ޖަލްސާގައި ޖުމްލަ 6 މެންބަރުން ވާހަކަދެއްކެވި.

- 5 ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުނު.

- 2004 ޑިސެމްބަރ 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ޚުލާޞާ ހިސާބާއި، މި އަހަރަށް ފާސްކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ

ފައިސާގެ ތަކްލީފާއި، އަދި މިއަހަރަށް ތަފާތުކުރި ބަޖެޓުގެ ދިޔާ ފައިސާއަށް އަދި ބަދަލުގެ
ތަކްލީފުތަކަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގޮތަށް ފާސްކޮށްދެއްވުމަށް

- މިގޮތުން ހުރަހެއްވެރި ހުރަހަކަށްވާ އިތުރުބަދަލު ނަންބަރު އަބްދުﷲ ޒާހިރު. ގާއިދާކުރުމާއި،
އިދާރާގެ އިތުރުބަދަލު ނަންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު. ސަރުކާރު މިހުރަހެއްނުވާ ހުރަހެއްވި
ނަންބަރު އަރިހުގެ ޝުކުރު ވާހަކަ.

- ދިވަނަ ހުރަހަކުން ހުރަހަކުން، 2004 ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ
އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ހުށަހެޅި ރިސާލާއި، މި އަހަރަށް ތަފާތުކުރި
ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތަކްލީފާއި، އަދި މިއަހަރަށް ތަފާތުކުރި ބަޖެޓުގެ ދިޔާ
ފައިސާއަށް އަދި ބަދަލުގެ ތަކްލީފުތަކަށް، މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުއްވުމަށް.

- މިގޮތުން ހުރަހެއްވެރި އަލްމުޙައްމަދު ނަންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް. ގާއިދާކުރުމާއި، ހަރުދަނާކަމި
ނަންބަރު މޫސާ މަނިކު.

- ތިންވަނަ ހުރަހަކުން ހުރަހަކުން، ސަރުކާރުން ބަޖެޓް ދޫކުރާ ފައިސާ، އުދުރެ ކަންކަން
ފެށުމާ އެކު އެއްވެސް ކަމަކަށް ހަރަދުނުކުރާކަން.

- މިގޮތުން ހުރަހެއްވެރި މަލީ ނަންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާއީލް. ގާއިދާކުރުމާއި، އަރިއަތޮޅު ދުވާފަރު
ނަންބަރު އަބްދުލްމަޖީދު އަބްދުﷲ.

- ހަތަރުވަނަ ހުރަހަކުން ހުރަހަކުން، ބަޖެޓް އަހަރުގެ 9 މާއްދާ ބަޖެޓް.

- މިގޮތުން ހުރަހެއްވެރި ނިލަންދޫއަތޮޅު ދުވާފަރު ނަންބަރު އަހްމަދު ނަސީމު. ގާއިދާކުރުމާއި،
ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ ނަންބަރު ޖައުފަރު ޢީސާ މާދަރު. ސަރުކާރު މިހުރަހެއްނުވާ ހުރަހެއްވި
ނަންބަރު އަރިހުގެ ޝުކުރު ވާހަކަ.

- ހަމަޖެހުނަ ހުރަހެއްނެތި ހުރަހުދުނީ، 2004 ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ޚުލާޞާ ހިސާބާއި، މި އަހަރަށް ވަގުތުކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތަފްސީލާއި، އަދި މިއަހަރަށް ވަގުތުކުރި ބަޖެޓުގެ މިޤ ފައިސާއަށް އަދި ބަދަލުގެ ތަފްސީލުތަކާއި މި ހުރަހެއްނެތުމާއިގެ ކަނޑައެޅިގެއްވާ އިސްލާހުތަކަށް ގަނޑުން.

- މިޒަމާން ހުރަހެއްވި، ނިވަސްދުއަތުގެ ދާނަބުރީ ޖުނުބަރު އަނގަދު ސިއާރާ ޖުބަންނަދު. ބާރިދުކުރުއްވި، ނިވަސްދުއަތުގެ ދާނަބުރީ ޖުނުބަރު އަނގަދު ނާޝިދު.

- ފުރަތަމަ، އައްޖައުގެ ޖުނުބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ހުރަހެއްވައި، ހައްދުންމަތީ ޖުނުބަރު މޫސާމަނިކު ބާރިދުކުރުއްވި ހުރަހެއްމަން ވޮބަން އެއްސޯވުން، އޮޔޮއް ފާހަނގަ.

- ދުން، ނިވަސްދުއަތުގެ ދާނަބުރީ ޖުނުބަރު އަނގަދު ސިއާރާ ޖުބަންނަދު ހުރަހެއްވައި، ނިވަސްދުއަތުގެ ދާނަބުރީ ޖުނުބަރު އަނގަދު ނާޝިދު ބާރިދުކުރުއްވި ހުރަހެއްމަން ވޮބަން އެއްސޯވުން، އޮޔޮ ފާސްވި.

- މާލޭ ޖުނުބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާއީލް ހުރަހެއްވައި އަރިއަތުގެ ދާނަބުރީ ޖުނުބަރު ޢަބްދުލްމުޙްސިން ޢަބްދުﷲ ބާރިދުކުރުއްވި ހުރަހެއްމަން ވޮބަން އެއްސޯވުން، އޮޔޮ ފާސްވި.

- އައިސަރުގެ، ވޮބަން އެއްސޯވި، 2004 ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ޚުލާޞާ ހިސާބާއި، މި އަހަރަށް ވަގުތުކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތަފްސީލާއި، އަދި މިއަހަރަށް ވަގުތުކުރި ބަޖެޓުގެ މިޤ ފައިސާއަށް އަދި ބަދަލުގެ ތަފްސީލުތައް ގެނައުމަށް މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމުގެ އިސްލާހުތަކާއި ފާސްކުރުމަށް ގެނިވަޑައިގަންނަވާތީ.

- މިޒަމާން ވޮބަން އެއްސޯވުން، ފާސްވި.

3. އިތުރު ނުކުތާ:

- މި މައްސަލައިގެ ކޮމިޓީވެގެން ނިމުމަކާ ހަމައަށް އައިސްފައިވަނިކޮށް މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ އަލްފާސިލް ޤާސިމް އިބްރާހީމް ބަޖެޓުގެ ބަޔާން އައިޓަމްތަކަށް އިސްލާހުގެނައުމަށް ނިންމުމުން އެކުން ކޮމިޓީވެގެން ހުށަހަޅާލީވެ.

- މިއަދުގެ ޖަލްސާގައި ކުރިއަށްގެންދާ މައްސަލައާމެދު ގޮތެއް ނިމެންދެން ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުނެވެ. މި ގޮތަށް ހުށަހެޅުއްވީ، ފުވައްމުލަކުގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީދު މުޙައްމަދު. ތާއީދުކުރެއްވީ، ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް.

- މި ހުށަހެޅުމަށް ވޯޓަށް އެއްސެވުމުން، ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ފާސްވި.

- ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 24 އޮކްޓޫބަރު 2005 ވާ ހޯމަ ދުވަހު.

1. ޖަލްސާ ފެށުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. ޖަލްސާ ފެށީ.

2. ސުވާލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 6 ވަނަ ޖަލްސާއަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. ޤަވާޢިދުގައިވާ ފަދައިން މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައި އެންމެ ފުރަތަމައިން މިއޮތީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ދި މެންބަރަކާއި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ދި މެންބަރަކު ސުވާލުކުރެއްވުން. އަދި އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބު ދެއްވުން. އެގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ ނަންބަރަކަށް މިއޮތީ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާބިރު ޢަބްދުﷲ، މިނިސްޓަރ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އިންފްރާ ސްޓްރަކްޗަރ އަލްހާޖު މުޙަންމަދު ޖަމީލާ ކުރައްވާ ސުވާލު. ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަރުވަނީ ދަންނަވާލަން ފުރުޞަތު. އަރުވަން މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުން 5 ގައިވާ ސުވާލު އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އިންފްރާ ސްޓްރަކްޗަރަށް ކުރެއްވުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ: بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ މާލޭގެ

މެންބަރު ޖާބިރު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރުން ފެރީ ދުއްވާ ދިޔުމި ރައްޔިތުންގެ ނަފުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ އުޅަނދުފަހަރުން ނަގާ ފީ ނަގަމުންދަނީ ކޮން އުސޫލެއްގެ ދަށުންތޯ؟ 2. މާލޭގެ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރުން މިއަހަރު ނަގާ ފީ ނަގަނީ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުންތޯ؟ 3. މާލޭގެ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރުން ނަގަމުންދާ ފީ ނަގަނީ އެކުލަވާލެވިފައިވާ ގަވާއިދެއްތޯ؟ 4. މާލޭގެ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރަށް މަރާމާތު ވަނަ

އުޅަނދުފަހަރުން ނަގާ ފީ އެއްދުވަހުން އަށްއެއްދުވަހަށް ބޭ ވާގޮތަށް ފީ ނެގުމުގެ ހަމަޖައްސަވާފައިވާ ގަވާއިދެއްވާނަމަ އެގަވާއިދެއް ހެދިފައިވަނީ ކޮން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުންތޯ. 5. މާލޭގެ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރުން ނަގާ ފީ އަދި އާންމު ރައްޔިތުންގެ އަތުން ނަގާ އެއްޗެއްކަމުގައި ވާ ހިނދުގައި ފީ ނެގުމަށް ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންތޯ. ފީ ނެގުމަށް ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންތޯ. މިއީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަންޖެހޭ 5 ސުވާލި. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް އިންފްރާ ސްޓްރަކްޗަރ އަލްފާޟިލް މުޙަންމަދު މަޢުޞޫމު ޖަމީލް ވާހަކަދައްކަވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޅުގަނޑާ ދެކުނު ގދ. އަތޮޅު މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޒާހިރު އާދަމް ކުރެއްވި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެވުނު ބަލާލާނަން. އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރެއްވި ސުވާލު މާލޭގެ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރުން މަސްދޯނިފަހަރާއި، ރާއްޖެތެރެއިން ދަތުރުކުރާ.. ދަތުރުފަތުރުގައި މާލެ އަންނަ އުޅަނދުތަކު ފިޔަވައި މާލޭގެ ފަޅުތެރޭގައި އަޅާފައި ހުންނަ އުޅަނދުތަކުންނާއި މާލޭގެ ފަޅުތަކުން ދޯނިބޯޓު ފައިދާތަކުން ފީ ނަގަނީ މިކަމަށް 4 އޯގަސްޓު 1994 ގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނިންމުމަކާއި ގުޅިގެން. މިކަން މިގޮތަށް ނިންމެވީ މާލޭގެ ފަޅަކީ އަބަދުވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ފުރިފައި އޮންނަ ފަޅަކަށް ވުމާއެކު، ފަޅުގެ ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުން ފީއެއް ދައްކާގޮތަށް އޮތުމުން، ފަޅުތެރޭގެ ކަންތައްތައް އިންތިޒާމުކުރުމަށް ފަސޭހަވާނެކަމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނީއާއި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން ހަރަދު ކުރާ އަހަރުން އަހަރަށް ބޮޑުވަމުން ދިޔުމާއި ގުޅިގެން ސަރުކާރުން އާމްދަނީ އިތުރުކުރެއްވުމަށް އަޅުއްވާ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން. އާދެ. ފަޅުތެރެ ބޮޑުހައްޖުމަކީ އާދި ކޮންމެ އަހަރަކުވެސް ގޮތުގަސްޓަކަން 5 މިލިއަން 6 ރުފިޔާގެ ހަރަދެއްވެސް ހިނގާނެކަމެއް މިކަމަކީ. ވަރަށް ބޮޑު ހަރަދެއް ހިނގާނެކަމެއް އެހެންވެގެން އަދި މިދަންނަވާ ގޮތަށް ފަޅުތެރެ ބޮޑަށް ތޮއްޖެހުމާއި ގުޅިގެން ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރުގެ މަސައްކަތްތަކ◌ ނިމުމާއި ގުޅިގެން މިކަހަލަ ގަވާއިދުތަކެއް ހެއްދެވިގެން މި ފަޅުތެރެ

ބޮޑުން ކުރެއްވުން. އާދެ ދެވަނަ ސުވާލުގެ ޖަވާބަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ މި ނުގަނީ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުންނޯ. އާދެ މި ނުގަނީ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުންނެއްނޫން. އަދި މިހާރު ކަމަކަށް ކުރެއްވުނު ތަކެތި ނުގުމަށްޓަކައި ޤާނޫނުން ބޮޑުންވާކަމަށްކަށްވެސް ނުވޭ. 3 ވަނަ ސުވާލުގައި ވިދާޅުވެފައި އޮންނަނީ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރުން މި ނުގުމަށް ގަވާއިދުތަކެއްވޯތޯ. އާދެ މި ނުގުމަށްޓަކައި ވަރަށް ގިނަ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކެއް ހަމަޖެހިފައިވޭ އިނގޭތޯ. ދެން މި ގަވާއިދުތަކާ ވަރަށް ދިގު ވަރަށް ބައިވަރު ގަވާއިދުތަކަކަށް ވާތީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހުރިހާ ގަވާއިދުތަކެއް މިތަނުގައި ކިޔުމަކީ ވަރަށް ދިގުކަމަކަށްވާނެހެން. 4 ވަނަ ސުވާލަކަށް އައްސަވާފައިވަނީ މާލޭގެ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރަށް މަރާމާތަށް ވަންނަ އުޅަނދު ފަހަރުން މި އެއް އެއްދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަށް ބޭލުވާގޮތަށް ނަގަމުންދާތީ އަދި ކޮން އުސޫލަކުންތޯ ނަގަނީ. އާދެ މިކަމަކަށްވެސް ކުރީގައި ދެންނެވިފަދައިން ޤާނޫނެއް ނުވޭ. އެކަމަކު ހަމަ މިކަންތައް◌ އޮތީ މިގޮތަށް ގަވާއިދެއް ހަދައިގެން ގަވާއިދު އިމްޕްލިމެންޓް ކުރުމުގެ އުސޫލެއްގެ ގޮތުން މި ދަންނަވާލަން އޮންނަނީ ބަނދަރުތެރެ ފުރި ތޮއްޖެހުން ކުޑުކުރުމަށްޓަކައި ގިނަދުވަސް އޮޅޭނެގޮތަކަށް މަޖުބޫރުނުކުރާ ގޮތަކަށް އިންސާނިއްޔަތު އެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން އެއްދުވަހުން އަނެއް◌ދުވަހަށް އިތުރުކުރާ ގޮތަށް އޮންނަ މި އެއްއެއީ އެ ފީއަކީ. އެގޮތުން މި އޮންނަނީ ފުރަތަމަ◌ަ ތިން ދުވަހަށް 10 ރުފިޔާ، 2 ވަނަ ތިން ދުވަހަށް 15 ރުފިޔާ، އަދި 3 ވަނަ 3 ދުވަހަށް 20 ރުފިޔާ. އަދި އޭގެ އިތުރަށް ތިބާކަމަށް ފެއްޓެއްއާދުން 25 ރުފިޔާ ނަގާގޮތަށް މިއޮންނަނީ. ދެން މާލޭ، 5 ވަނަ ސުވާލަކަށް އިއްޔެތޮއްތިރި ފެނބަރު އައްސަވާފައިވަނީ މާލޭގެ ހުޅަނގު ދެކުނު ބަނދަރަށް ނުގޭ މި އާންމު ރައްޔިތުންގެ އަތުން ނުގޭ އެއްޗަކަށްވާއިރު، މި ނުގަނީ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ އެއްގޮތާ ގޮތުގެމަތިންތޯ. އަދި މި ނުގުމަށްޓަކައި ހަމަޖެހި ހުންނަ ހުރިހާ ގަވާއިދުތަކާއި އެއްގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ މަ◌ސައްކަތް ކުރަމުން

ގެންދާވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އާދެ އަޅުގަނޑު މި ދަނީ ޖަވާބުތައް އެކަށީގެންވާ ޖަވާބުތަކެއްކަމަށް ހީކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މިއަރުވަނީ ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖައުފަރު އީސާ އާދަމް، މިނިސްޓަރ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޖަމީލާ ކުރައްވާފައިވާ ސުވާލު. މަޖިލީހުގެ ދިހުން 6 ގައިވާ ސުވާލު އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރާ ކުރައްވުމަށް.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޖައުފަރު އީސާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގައި ޓްރާންސްޝިޕްމަންޓް ބަނދަރެއް ހެދުމުގެ މަޝްރޫއުއް ސަރުކާރުން ކުރިއަށްގެންދަން ނިޔާލުކުރައްވާކަން ވަނީ އިޢުލާންކުރައްވާފައި. މި މަޝްރޫއުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ގޮސްފައިވާ ހިސާބައި މިމަޝްރޫއުގެ މަސައްކަތް އަމަލީގޮތުން ފެށޭނީ ތާރީޚަކާއި މި މަޝްރޫއުގެ ސަބަބުން ދިވެހިންނަށް ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވިގެންދާނެ މިންވަރާ ދޭތެރޭގައި މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވާނެ ކަމޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޖަމީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓްރާންސްޝިޕްމަންޓް ބަނދަރެއް ގާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން ސަ. ހިތަދޫގައި ޓްރާންސްޝިޕްމަންޓް ބަނދަރެއް ގާއިމުކުރުމަށް ނިންމުނުކަމީ، އެކަމާބެހޭ މަސައްކަތްތަކެއް ފަށައިގަތީ 1997 ގެ ތެރޭގައި. މި ބަނދަރު ގާއިމުކުރުވިދާނެތޯ ބެލުމުގެ ދިރާސާއެއް ކުރުމަށް ފަރަންސޭސިވިލާތުގެ ޕޯޓް އޮފް މާސޭލްއާއި ހަވާލުކުރެވުނު. މިކުރި ދިރާސާގައި ޓްރާންސްޝިޕްމަންޓް ބަނދަރެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެތެވިދާނެ ގޮތެއްގައި ގާއިމުކުރުވިދާނެކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވޭ. މިދިރާސާއިން މިގޮތަށް ދެއްކުމާއި ގުޅިގެން މިފަދަ ބަނދަރެއް ބިނާކުރުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ހަރަދެއް ހިނގާނެ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން މިކަމަށް ހަރަދު ނުކުރެވޭނީ މިކަމަށް ޝައުގުވެރިވާ ބޭރުގެ

އިންވެސްޓަރުން ހެދުމުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު. މިގޮތުން ދުނިޔޭގައި ބަނދަރުތަކަށް ހިންގާ ފަރާތްތަކާއި ޝިޕިންގލައިންތަކަށް އެޑްރެސްކުރާ ފަރާތްތަކާ ވާހަކަދެކެވުނު. މިވާހަކަތައް ދެއްކުމުގެ ތެރޭގައި މި ޕްރޮޖެކްޓްގައި އިންވެސްޓް ކުރާނީ ފަރާތެއް ހޯދި، މި ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުމަށް ކޮންސޯޓިއަމެއް އުފެއްދުމަށް ޝައުޤުވެރިވާކަމަށް އިސްތިހާރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ޝިޕިންގ ކިޔާ ކުންފުނިން ހުށަހެޅުމަށް ދިމާވުން އެކުންފުންޏާއެކު މަޝްވަރާކޮށް ފެށުނު. މިގޮތުން މި ކުންފުންޏާއެކު 14 ޖުލައި 2002 ގައި ހެޑްސް◌ އޮފް އެގްރީމަންޓެއްގައި ސޮއިކުރި ޕްރޮޖެކްޓްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަށްގެންދާނޭ ތާވަލަކަށް އެއްބަސްވެވުނު. މި ކުންފުނިން ކުރި ދިރާސާތަކުންދެއްކި ސ. ހިތަދޫގެ ބަނދަރުގައި ހއ. ހޯރަފުށީގައި ޤާއިމުކުރަން. އެއީ ހިތަދޫއަށްވުރެ ހޯރަފުށި އިންޓަރނޭޝަނަލް ޝިޕިންގ ލައިންސާ ކައިރިވީމަ. މި ޕްރޮޖެކްޓަށް ލަފާކުރާ އިންވެސްޓްމަންޓްގެ އަދަދީ ގޮތުގަނޑަކަށް 300 މިލިއަން ޑޮލަރު ޖެހެ. މި ބަނދަރާބެހޭ މައުލޫމާތު އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރެވުނީ 6 ޑިސެމްބަރު 2005 ގައި. މިގޮތަށް އިޢުލާންކުރެވުނީ ހެޑްސް އޮފް އެގްރީމަންޓްގައި ބުނާ ބައެއްކަންތައްތަކެއް ފުރިހަ◌މަ ނުކޮށްފައިވާތީ. އެކަމު މި ބަނދަރު ހެދުމުގެ މަސައްކަތް އަމިއްލަގޮތުން ފޯރުކޮށްދޭނެ ފަރާތްތަކުގެ ތަފުޞީލު 2005 ގެ އަހަރުގެ ފެށި މަހުގެ ތެރޭގައި ކަމަށް ހަމަކުރެވުނު. މިދެންނެވި ހަމަކުރުމުގެ ފުރުން ހެޑްސް އޮފް އެގްރީމަންޓްގައި ދެވިފައިވާ ތާރީޚުތަކަށް ބައެއް ފުރިހަމަ ކަންތައްތަކެއް ނިންމިފައިނުވާތީ ސަރުކާރުން މިހާރު ގަސްތުކުރަނީ މިދެންނެވި ކުންފުނީގެ އިތުރުން އެހެންވެސް ފަރާތްތަކާއިއެކުގައި މިކަމުގައި ކުރިއަށްދާން މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށް ފެށުމަށް. މިގޮތުން މަސައްކަތް ކުރުމަށް ބަލާއިރު ބަނދަރުހަދާ ސަރަޙައްދު ބޮޑުސީ ފަރާތްތަކަށް ކުއްޔަށް ދީފާ އަންގާ ދިގު މުއްދަތަކަށް 25 އަހަރުކަމުގައިވާތީ ދަތިތަކާއި ކުރިމަތިވާނެކަން. އެއީ އާބާދީ އިންވެސްޓްމަންޓެއް ކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަ◌ކަން އެ ސަރަޙައްދު ބޭނުންކުރުމުގެ ގެރެންޓީ ދިނުމަކަށްވާތީ ބުނެވޭ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ސަރަހައްދުން ބިމެއް ބޭރުގެ ފަރާތްތަކަށް 25 އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށްދޫކުރެވޭނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްދޭންވާނެކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ބުނެފައިވާތީ މި މައްސަލަ ނިކުންނަނީ. މަޝްހޫރު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ދިމާވާ، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ މައްސަލައިގައި މިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ފުރިހަމަ އެއްބަސްވުމެއްނުވެސް ލިބިފައިވާކަމަށް އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން. އެހެންކަމުން އިތުރަށް ދޭން ބަހުސް ކަނޑައެޅިގެން ދަންނަވަން އަދި ދަތިވާގޮތަށް މި ފުރުސަތުގައި ދަންނަވާލަން. މިއަދު މަޖިލީހުގެ ކުރިމަތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިވަރު މަޝްހޫރު ސަރުކާރުން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި ވަޒީފާގެ ފުރުސަތު ތަނަވަސްކުރުމުގެ އިތުރުން ރިޔާސީ ބާރު ކުރިއެރުމުގެ ދުރުގެ ޙަޤީޤަތާއި ޒާތުގެ ގޮތުން ދަށުގައި އުމުރުގެ އަމާޒުތަކަށް ދިމާލުވާ ހަރުދަނާ ކަނޑައެޅިގެން އަދުލުއިންސާފުގައިވެސް މި ފުރުސަތުގައި ދަންނަވާލަން. ކުރިއަށް ސިޔާސަތުތަކުގެ ޒާތުން އެކުލަވާލެވިފައިވާގޮތުން އުންމީދުކުރަން.

3. ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ.

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. ދެން މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައި، އެޖެންޑާ ހަމަޖެހިފައި އޮތްގޮތުން ދެން އޮތް ނަންބަރަކީ 2004 ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ޚުލާސާ ރިޕޯޓާއި، މިއަހަރަށް ޚަރަދުކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތަފްސީލާއި އަދި މިއަހަރަށް ޚަރަދުކުރި ބަޖެޓުގެ ލިބޭފައިސާއަށް އައި ބަދަލުގެ ތަފްސީލު، މި މައްސަލަތާއި ގުޅޭ ބިލެއް ނިންމުން. މި މައްސަލައިގައި މިހާރު ފުރުސަތަށް އެދުނު ފުރުސަތު ބަންދުކުރުވުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ޖިއްބިލު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މިހާތަނަށް ފުރުސަތު ނަގުއްވާ 5 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނެވެ. އަދި ކުރިޔަށްދާ ޖަލްސާ ނިންމަވާލެއްވިއިރު ފުރުސަތު އަރުވާފައި އެހެންނަމަވެސް ވަރަށް ކުޑަކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް

އުފުލުމަށްފަހު ޗެލެންޖުގެ ވަގުތު ހަމަވެގެން، ޗެލެންޖާ ނިންމަވާފައިވާއިރު ވާހަކަދެކެވުނު ނިންމަވާފައިވާގޮތަށް އިޖުތިމާޢީ ފުރުސަތަކީ މުޅިދުވަހު ހަރުގަނޑު އުދުވަހު ޗެލެންޖުގައިވާ ދަންނަވާފައި މުޅިދުވަހު ފުރަތަމަ ފުރުސަތު ހަރުވާނަ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް މި އިޖުތިމާޢީ ފުރުސަތު ފުރުސަތު އުދުވުމުގެ ކުރިން ހަރުގަނޑު މި ސަރުކާރުން މި ހަރަކާތްތަކާއި މި މަސްޢޫލިއްޔަތު އިޖުތިމާޢީ ފުރުސަތުން ކުރަމުން ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުން ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސެވުމާއި އިޖުތިމާޢީ މިނިސްޓަރ ފުރުސަތު ހަރުވާނަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ އަލްފާޟިލް ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ރިޔާސަތުން ފަރާތުން ހަށަހެޅުނު ކުރިމަތިލާފައިވާ ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބުގައި މިހާރު ދާދި އެއްކަލަ ސުވާލުތަކެއް ހަށަހެޅުނު ކުރިމަތިވެފައިން މިއަދުނަށް އެހެންނަމަވެސް ބަޖެޓު ދެ ސުވާލެއް ދެ އިޖުތިމާޢީ ފުރުސަތަކީ ކުރެއްވުމާއި ވާހަކަތަކެއް ހަށަހެޅުނު ޖަވާބުދެއްވާ. އެހެންނަމަ ހަށަހެޅުނު ހަމަހަމަކޮށްދިނުން އެސްޓިމޭޓްކުރަން ބަޖެޓުއެރުވުން ބަޖެޓު. އެއީ އެސް.ޓީ.އޯ. އިން ވިއްކާ ތަކެތީގެ ފައިދާއެއްގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިވާ ފައިދާގެ މިންވަރެއް އަދި މިޔާބާއި ސްޓޭޓްކާއި ވިއްކާފައިވާ ތަކެތި ހިސާބުތަކާއި ސުވާލުކުރެއްވި އަދި ހަމަ އެހެންމެ 2005 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރައްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފާސްކުރައްވާފައިވާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި، މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީގެ ޚާއްސަ ބަޖެޓަކީ ހިސާބުތަކާއި ސުވާލުކުރައްވާފައިވޭ. އެހެންނަމަ އައިސް ހަށަހެޅުނު ވަރަށް ކުޑަކުރަންނަމަވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނީ ބަޔާނަން. އެސް.ޓީ.އޯ. އިން ވިއްކާ ތަކެތީގެ ފައިދާގެ ގޮތުގައި 2004 ވަނަ އަހަރު ޗާޓަރފައިދާ، ޚަރަދުކުރުން ދެންނެވުމަށްފަހު ފައިސާގެ ގޮތުން ދަންނަވާލިއްޔާ ކޮންމެ ޚަރަދުކުރެވުނީ. އަހަރެން ދަންނަވާލަން 2001، 2002، 2003، 2004 ގައި، 2001 ގައި މިއޮންނަނީ 47.852 މިލިއަން ރުފިޔާ. 2002 ގައި މިއިންނަނީ 111.560 މިލިއަން ރުފިޔާ. 2003 ގައި 112.845 މިލިއަން ރުފިޔާ. 2004 ގައި 18.871 މިލިއަން ރުފިޔާ. ދެން، އޭގެ ޚަރަދުތަކުގެ

ދަންނަވާކަމަށްވަންޏާ، ދެން ކޮންމެހެން އަދުގަނޑު ދާކަށްނުޖެހޭނެ. އަދުގަނޑަށް ހީވަނީ އެހާކަށްހާވަރުން ރަނގަޅުވާނެހެން. ދެން، އިތުރު ސުވާލެއް އޮތިއްޖެއްޔާ އަދުގަނޑާ އަނެއްކާވެސް ދެއަން ޖަވާބު އެދެވޭތޯ ބަލާނަން. ދެން، ސްޓޭޓްކާއަށް ތިރީ ގަތުމާއިވަނީ 2001 ވަނަ◌ އަހަރު 89·744 މިލިއަން ރުފިޔާ. 2002 ވަނަ އަހަރު 113·633 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތޮއް. 2003 ވަނަ އަހަރު 116·039 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތޮއް. 2004 ވަނަ އަހަރު 171·191 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތޮއް. ދެން، މިލްކޫއަން ބައްލަވައިގެންފައިވަނީ 2001 ވަނަ އަހަރު 67·142 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތޮއް. 2002 ވަނަ އަހަރު 56·730 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތޮއް. 2003 ވަނަ އަހަރު 45·816 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތޮއް. 2004 ވަނަ އަހަރު 63·136 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތޮއް. ދެން، އެހެން ފަރާތްތަކަށް، އާންމު ފަރާތްތަކާކަށް އަދުގަނޑު ސުވާލުކުރައްވާފަކަށްތޯ. އެހެންވީމާ، އެއަކަށް ކޮންމެހެން ޖަވާބެއް އަދުގަނޑު ނުދެވޭނަން. ދެން، ދަންނަވާލަން އޮތީ، 2005 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކޮށް ބައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައިވާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ހިލޭ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީގެ ޕާއްޕަ ބަޖެޓާ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ ހިންގުމުގެ ހަރަދުތަކުގެ އިތުރަށް މުޅި ސަރުކާރަށް ނިސްބަތްކޮށް ކުރަންޖެހޭ ހަރަދުތަކެއް ހިލޭ ބަޖެޓް. އެބަޖެޓުގައި ހިލޭނުވި ރާއްޖެއިން ބޭރުން ސަރުކާރުން ނަގާފައިވާ ލޯން އަދާކުރުމަށާ ލޯނުގެ ސަރވިސް ޗާރޖް ދައްކުމަށާ. އެމް.އެމް.އޭ އިން ސަރުކާރަށް ނަގާފައިވާ ލޯނުގެ ސަރވިސް ޗާރޖް ދައްކުމަށާ ބަޖެޓް ކޮންޓިނެޖެންސީއާއި ސަރުކާރުގެ ކޮންޓްރިބިއުޝަން ކެޕިޓަލް ފަންޑުތަކުން ފަދަ ހަރަދުތަކެއް. އާދެ، މިއީ އެކަންކަމަށްކަމާއި. ދެން، ބަޖެޓް ތަފްސީލު ބަންނަގުޅުވާކަމަށްވަންޏާ ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ މިހާ އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށްވެސް އަށް ބަޖެޓް މިދިޔަ އަހަރުގެ ޑިސެންބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި ފޮނުވާލައްވާފައި. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑަށް ހިއްސާކުރޭ ކޮންމެހެން ބަޖެޓުގެ ތަފްސީލަކަށް އަދުގަނޑު ދާކަށްނުޖެހޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މުޅި ޖުމްލަ ދަންނަވާލާނަން. އެއީ، 510 މިލިއަން ·127817 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއް. ދެން، އާދެ

ތެރޭގައި ކެޕިޓަލް ހަރަދާ ރިކަރަންޓް ހަރަދު ހިމެނޭ. އެހެންވީމާ، މިއާއެކު އިޤްތިޞާދީ ދަތިކަން އަދުގަނޑަށް މިހާތަނަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު އެދުވިފައިވަން އަދުގަނޑު ދަންނަވާލަން. ދެން، އާދޭ ވަރުން މިއަދުގެ، ވަނީކާކުން އިއްތިހާދުކުރެއްވި ފަރާތުން 5 ބޭފުޅެއްގެ ވާހަކައަށްފަހު އަދުގަނޑަށް ފުރުސަތެއް ދެއްވައިފިއްޔާ، ދެއްވާނެކަމަށް އަދުގަނޑު އަރިހުންކުރަން. އަދުގަނޑަށް އެހެން އެންމެ ވާހަކަ އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ބޭނުންކަމަކީ. އާދެ، ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. މިއަދުގެ ޖަލްސާއަށް މިހާރު ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 38 މެންބަރުން. ދެން، އަދުގަނޑު ފުރުސަތު މިއަރުވަނީ ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީދަށް.

ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީދު ވާހަކަދައްކަވަން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުރީ ދުވަހުވެސް އަދުގަނޑު ދަންނަވާލިހެން އުފެދި ސްޓޫޑެންޓުން ދެއްކުމަށް މިހާރު ބަދަލު ކުރެވުނު މިދާ ސަބްސިޑީއާ ބެހޭގޮތުން އެކަމުގެ މުހިންމުކަން ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށްވެސް ދަންނަވާލުމުގެ ބޭނުމުގައި. އާދެ، މި ސަބްސިޑީއާއި އަދުގަނޑުމެން ބަލައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހިތުވާ ކަހަލަގޮތަކަށް ހަމައެކަނި މާލޭގެ އާބާދީއަށް ބޭނުންވާ ސަބްސިޑީއެއްނޫން. އާދެ، ދުރު ރަށްރަށުގެ ގޮތުގައިކަން 70% އާބާދީއަށް ސަބްސިޑީއިން މިއާދު ކަރަންޓްދޭތީ. އެހެންވީމާ، މި ސަބްސިޑީ އަދުގަނޑުމެންނަށް ލިބިގެން މެދުވި ކުރިއަށްއޮތް ތަނުގައި މިއާދު މިފުރުސަތުދެއްވުމަށްވެސް އެ އަގަށް ކަރަންޓު އަދުގަނޑަކަށް ހިއްސާވާ ދުރުކުރެވޭނެ ހަނދާނެ. އަދި، އެއީ މާލެ ފިހާރަ އިތުރު 25 ކަން ބަން އެބައުޅޭ. އާދެ، މި 25 ބަރަން ވޯލްޓިއާ އަރަނބިލާގެ ތެރޭގައި ކަރަންޓު ދުވަހުވެއްވާ ސިޔާސަތުން އެންމެ ފުރަތަމައިންނާވެސް އެ ބަނބަރުގެ އާބާދީއަށް ބޮޑުމަންފަށް އަދި، އެބަޔަރާރަށް ހާރު ޙާމިލްވެވި ހުރި ކަން ފެނިވަނއެވެ ކަރަންޓުއޮފީސް ބެއްލުމަން ފުރުގައި. އާދެ،

އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ވަޒީރުންގެ ކޮމިޓީއަކުން އެކަށައަޅާ ބެއްލެވުމަށްފަހު އެންމެ ފުރަތަމައިންވެސް ނަންގަވާ މިންގަނޑަކީ އާބާދީއަކީ 2000 ން ވުރެ މަތީ އާބާދީއެއް އޮތް ރަށެއް. އެއަށްފަހު އެ ކަރަންޓުގެ ފެންވަރު ހުރި ކޮން ދަރަޖައަކަށްތޯ ބެއްލެވުމަށްފަހު އަދި އެ ދޫކުރައްވާ ފަރާތް ވަރަން ކޮމިއުނިޓީކަމަށްވެސް ނޫނިވިއްޔާ ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން ހިންގަވާ ކޮންމެވެސް އަމިއްލަ ފަރާތެއްކަމަށްވެސް. އެ ފަރާތްތަކުގެވެސް އެއްވެސް ކަހަލަ އިޖުތިމާޢީ އޮތޭ ނޯޓް ބައްލަވާ މިކަހަލަ ކިޔަނުވާ މިންގަނޑުތަކަކަށްތޯ ބެއްލެވުމަށްފަހުގައި. ދެން، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން މިހާރުގެ ބާވަތުން. އެބަ، އެއީ މި ސަރަޙައްދީ މިހާރުގެ ބާރުތަކުންވެސް ހަމަ މުހިންމުކަމުންވާތީވެސް އެބަހުރި. އާދޭ، މިހާރު ކުންފުނިގައި މާލޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތިބި ކަރަންޓުގެ މިންވަރަކީ ގޮތުގަނޑެއްކަން 29 ނުވަތަ 30 މިތަދު ވޯޓު. އުސޫލުއްގެ ގޮތުން ބަދަލުކުރި ހުންނަ ޖެނެރޭޓަރުތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ބޮޑު ޖެނެރޭޓަރު އެއްވެސް ބަހާލައިގައި މައްސޫލުވެއްޖެ ދިމާވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ދެން ބަދަލުކުރި ހުރި އެއްކޮޅި ބޮޑުންބޮޑުގޮތެއްވެސް ހަމަ ފުދި މާލެއަން ކަރަންޓު ދުވާލޯ ބޭނުން އެއީ އުސޫލުއްގެ ގޮތުން ބަލާ މިންގަނޑެއް. އެއީ، ތަރޭ ޕަވަރު ސިސްޓަމް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓް 2002 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ކަނޑައެޅިފައި އޮތީ ޓެރިޒަން ނިހިމުމާވެސް އޮތުގައި މިދިޔަ އަހަރުގެ ކުރިކާޓުން ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ ފޮރުމު ޕަވަރު ސިސްޓަމް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓެއް ރާވާ އިތުރު އިންޖީނުތައް ބަދަލުކޮށް މަސައްކަތްކުރެވުން. އަދި މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އަދި އެ ޕްރޮޖެކްޓްގެ އުނދަގޫތައް ނުވެވޭ. އަދި ހަމަ ކަމަކު ބޮޑުނުވާ ފައިސާގެ ކަންތައްތައްވެސް އަދި ވަނީ ހަމަޖެހިފައި. ކަން މިހެން ހުރިހާލަތުގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހުނީ މިދެންނެވި ފަރާތް ކެޕޭސިޓީ އެއީ އެންމެ ބޮޑު ޖެނެރޭޓަރު މައްސަލަ ޖެހުނަސް ދެން ހުރި އެއްކޮޅި ނުހިފަހައްޓާކަމަށް ވާތީއާވެސް އެބަގައި. އަޅުގަނޑުމެންނަން އެޔިން އެއްކޮށް އެބަގައި ހަވާލުކުރެވިގެން މައިންބެއިން ނުކުރެވޭނެކަމަށްވެސް އެބަގައި ދެން ޖެހުނީ ކުއްލި ބަހާލައިގައި ކަމެއް ދިމާވެއްޖެއްޔާ ހަރުދަނާކޮށްލާ

ބެހޭގޮތުން ވިސްނުން. އެގޮތުން ވިސްނާފައި ރޭވި ރޭވުމަކީ ކޮންމެ ހަފްތާއަކުވެސް ލިބޭ ވީކެންޑުގައި އެއީ ހުކުރު ހޮނިހިރު މިދެދުވަހު، ބޯޓު އެންމެ ދަންވާ ވަގުތު ބަލާފައި އަޑުއަހަމުން ކުރަންޖެހޭ ކުދިކުދި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަނީ. މިގޮތުން ކުރުމަށްޓަކައި އަޑުއަހަމުންދާ ރާއްޖެތެރޭގައި ހުރި އިންޓަރނެޓްކަމުގެ މުވައްޒަފުންގެ ކޮންމެވެސް އަދަދަކަށް މިހާރު ގެއްލުން ހުރި ވާހަކަ ބާއްވާ އުފައްދާފައި ވަނީ އިސްތިޢުފާ ދީފައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 5 މިނެޓު ހަމަވީ ވާހަކަ ހަނދުމަފުޅުކޮށް އަރުވަން.

ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ. އަހަރެން މިގޮތުން މަސައްކަތްކުރަމުންގޮސް އަޑުއަހަމުންނަން އުފާވެރިކަން އަދި ދެއިންޖީނުގެސްކަމްގައި ކުރިއަކަށް ނުދެއް ގެންދޫ. މިއީ މިވަގުތު ކަންތައްތަކާ ހުރިގޮތް. އަޑުއަހަމުންނަން ފުރަތަމަ ޖަވާބުއްގެ ލިބޭން ގެނެވި މިއަށްނޫނު ހިފަހައްޓައިގެން އަޑުއަހަމުން ބަރާބަރު ޖާބުން. އަހަރެން ވިސްނާވެސް އެކުގައި ވިދާޅުވެސް އަވަހަށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަދާބަރު ޖެހޭވާ އެކުގައި ރަސްމިއްޔަތުން މި ފަރާތަށް ފުރަތަމަ ދިމަގަށް ބަޖެޓުގައި މިހާރު ހިފެހެއްޓުން ކުރިއަށް މިހާރު ސަރުކާރު ފުރަތަމަ ދިޔުމުގެ އަޑުއަހަމުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެމުން. އަދި ހެދުމުގެ އަދި ހަމަ ދެވަނަ ދެވަނަ ބޮޑުވަރު މިފަދަ ކަންތައް. އަދި ހަމަ ނަމްބަރު 1 ފިލާގެ އަޅުވާ އެކުލެވޭ މިހާރު އަޑުއަހަމުންނަން ދެކުނަ ގޮތަށް އެމް.ޑީ.ސީ.ސީ އިން 22% އިތުރުކުރުމަށް ނިންމާފައި ވާތީ ހިތާމަވެރިކަން އަޑުއަހަމުން. އަހަރެންނަށް، އެއީ އަދި މި 100 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ސަބްސިޑީގެ އިތުރަށް ހަރަދުވާނެ އެއްޗެއް ޖަނަވާރުތަކުގެ މައްސަލަތަކަށް ދަށްކުރެވިފައި. އަޑުއަހަމުން އަދި ވަގުތަށް ކުރަމުން އެއްޗެއް ދަށްކުރެވިފައި ބޭނުންވާ، އެއީ ކުރިން އެއްދުވަހު އިއްޒަތްތެރި ދެންބަރަކު ވިދާޅުވި ސްޓޭޓްކޯޕަން ވަޒީފާ ގެއްލުން ފުރިހަމަކުރުން މާލީން ގެއްލުންވާކަމުގައި ވަނީ އަދަދުތަކުގެ

އިންޖީނުގެ ތެރޭގައި ބަލަހައްޓާފައި ހުންނަ މިބަދުމައް ބާރަށް އަނބުރައިގެން އެފައިސާ އަނބުރާ ހޯދާކަމަށް ކުންފުންޏަށް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑު މިކުންފުނީގައި އެކި ދުވަސްވަރު ހިދުމަތްކުރަން ފެށީ އަޅުގަނޑުގެ އުމުރުން 18 އަހަރުގައޭ. އޭރުން ފެށިގެން މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑު މިތަ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށްވެސް ހަމަ ތަހުނިޔާއާއި ކަރަމަދުކާނިރި އަރުވަން، ދުވަހަކުވެސް ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތަކަށް ނަހަމަގޮތެއްގައި ފައިސާއެއް ސަރުކާރަކަށް ނަގާފަ ނުހުންނާނެކަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިންމާލާނަން މިހާރު.

މިޓަދުންމަތީ އުމުރުބުޑު ގެންބަރު ޖައްފަރު އީސާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުވަސް ފުރުސަތު ދެއްވީ ނިޒާމަށް ޝުކުރުވެރިވަން. އަޅުގަނޑު ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރާ ކޮށްދީފައިވާ ސުވާލަށް ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ޖަވާބުދެއްވާފައިވާތީ އެކަމަށްޓަކައި ޝުކުރުވެރިވަން. އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އިތުރުކުރާ ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓް ފާސްވުމުން އިދާރީގޮތުންވެސް މިކަން ފުރިހަމައަށް ބަނގަޅު އިންތިޒާމުތައް މަތިން ހަމަޖެހިގެންދާނެކަމަށް. ހަމަހަމަ އުސޫލުން ސުނާމީގައި ގެއްލުން ދިވެހިރާއްޖެ ފަރާތްތަކަށް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެވޭނެކަމަށް. އެހެންމި ދަންނަވާލަމީ، ތާރީޚުން ސުނާމީ ކަންތައްތައް ބޭނުމަށްޓަކައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މިކަމަށް އެކުލަވާ ވަރަށް ހެޔޮ ކާމިޔާބުތަކެއް ހާސިލުކުރެވިފައިވާނެ. އަދި ބޮޑުބޮޑު ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ވިދާޅުވި ފަދައިން އަޅުގަނޑު ކުރި ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމުން، ސުނާމީގެ ކަންތައްތައް ބޭނުމަށް ހޮއްވާފައިވާ ކޮމިޓީ މި ހިނގާ ނުހިނގާގޮތް ބައްލަވަމުން ދާކަމަށް ވިދާޅުވިވެސް ކަންތައްތައް ރަނގަޅަށްގެންދާނެކަމަށް އުންމީދުކުރަން. އަދި ބާއްސަވާކަށް ގެސްޓްހައުސް ނުން ވިޔަފާރިކުރުންވެސް ސުނާމީއަށް ބަދަލުކުރައްވަމުންދާކަމަށް ވިދާޅުވެދެއްވި. ދެން، އެކަންކަންވެސް އެހެން ފަރާތްތަކުން ކުރިއަށްގެންދަނީވެސް ހިނގާގޮތް ބައްލަވާ ދެއްވާނެކަމަށް

އުންމީދުކުރެވެން. އަދި ބްރޭކްވޯޓަރ ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި މިފަދަ ބަޖެޓް ޕްރޮޕޯސްކުރި ނަމަވެސް އަތޮޅުތެރޭގެ ފައިސާ އަދަވެސް ފުރަބަނދުގެ ތެރޭގައި ޖުލައި ނުވާނެކަމަށް ވިދާޅުވި އަދި މިހާރުވެސް ރިޒަރވްގައި 200 ކޮންމެވެސް ވަރުގެ މިލިއަން ރުފިޔާއެއް ހުރިކަމަށް ވިދާޅުވެފައިވެސް ހުރީ ހަބަރެއް އިނގޭތޯ. އެއްގޮތަކަށްވެސް އަތޮޅުތެރޭގެ ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓް ޕްރޮޕޯސްކުރުމަށް ބިލުގެންނަން ކަމެއް ނުނިކުމުގައި އަތޮޅުތެރެއިންވެސް ފެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ސަރުކާރު ބަޖެޓް ޕާސްވުމުން މިދާއިރު ބްރޭކްވޯޓަރ ރަށްރަށުގައި ލިބިފައިވާ، ބަނދަރުތަކަށް ގެއްލުން ލިބިފައިވާ ޖަނަރޭޓަރު ހަރުގެރަން މަރާމާތުކުރުމާ މަސްވެރިކަމާ ދަނޑުވެރިކަން ގޮންޖެހުންތައް ހަރުދަނާކުރުމުގައި ހަމަހަމަ އުސޫލުން ކަންތައްތައް ހަރުގަނޑު ގާނޫނުގައި ދަންނަވާފައިން. އެހެން މިދަންނަވާފައިވާ އަތޮޅުތެރެއިންވެސް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި އަތޮޅުތެރޭ ތަފްސީލުކޮށް ދާއިރާގައި ބަޔެއް ރަށްރަށުގެ ކަނޑު ތަރައްޤީގެ ވަރަށް ބޮޑު ނުވަތަ އެއްގަމު ތޮށިތެރޭ ހަލާކުވެފައިހުރި ސުނާމީގެ ސަބަބުން. މިސާލަކަށް ހއ.ދިއްދޫ، ހއ.އިހަވަންދޫ، ހއ.ހޯރަފުށި މިކަހަލަ ރަށްރަށުގައިވެސް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ ބަޖެޓުން މިކަމަށް އިސްކަންދެއްވައިގެން ހަމަހަމަ އުސޫލުން. އަދި ބްރޭކްވޯޓަރ ސުނާމީ އަންނަން އުޅުނިރު މިދިޔައަހަރުގެ ފުރުޞަތު ހއ.ބާރަށުގެ ނެރުމަތީ ބަނދަރުމަން ދިޔައީ ނެތި ފަސްގަނޑު ނެރުމަތީގެ އެއްފަރާތުގެ ފައިދާއެއްބުން ޖަހާފައި ހުއްޓާ ފުދުރަތީ ސުނާމީއާއިއްސުރެން ކޮންމެވެސް އެހެން ސުނާމީއަކުން އެ މަޝްރޫޢު ހުއްޓިގެން ފިޔަވަޅު އަދިވެސް ހުރީ ހުއްޓިފައި. ހުރިކަން ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ފަހަރެއްގެން ދަނީ. އެކަށީގެންވާ ކޮންޓްރޯލްތަކެއް ހަރުކަށި ހިފުމުން މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ބަޖެޓުގެ ދަށުން މި ޕްރޮޕޯސްކުރެވޭ ޕްރޮޕޯސްކުރުމަށް. އަތޮޅުތެރޭ އުންމީދުކުރެވެން ވިޔަސް ހަމަހަމަ އުސޫލުން އިންސާފުވެރިކަން ބަޖެޓުގެ ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ދެއްވާނެކަމަށް. ހަމައެކަނި ގުޅިގެން ދެން އަތޮޅުތެރޭ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ސްޕީކަރއަށް ސަބްސިޑީއެއް ދިނުމާ ބެހޭގޮތުން މިދައްކަވާ ވާހަކަފުޅުގައި ވަރަށް ގިނަ

ގެންބަރުން މިކަމާ ހަމަ އެބަ ވާހަކަ ދައްކަވާ ދެކޮޅަކަށް. އެއްގޮތަކީ ބަޔެއް ބޫދުވުންގެ ފަހަކައިގާ މާޒީގައި މިހިނގާ ނުވަތަ ސޯޝިއޮލޮޖިސްޓުން ހިނގާ އިންޖީނުގެތަކަން 100 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ސަބްސިޑީއެއް ދިނުމަށް، ސަބްސިޑީއެއް. އެއީ، ގާތް ގަނޑަކަށް 25 ން ރަށުގައި އެ މަސައްކަތް އެބަލުވޭ. ރާއްޖޭގެ އާބާދީ އަދި ބޮޑުބައެއްކަމުންވާއިރު. އެހެންނަމަވެސް، އަދި އެ ނުލިބޭ ބަދަލު އެބަހިޖޭ. އެހެންވީމާ، ވިމާ، ޕްރައިވެޓް ރައިސް ދ.އަތޮޅުގެ ޕްރައިވެޓް ފުންބަދު އަބުރަދު ހާސިލު އެ ކުރަހަމުއްތަ ތަދައިން އަދުގަނޑުގެ ކުރިމައްޗަށް މިހުރަހެތަވާ ސަރުކާރުން ގެސްޓްހައުސް ބަޖެޓުގައި އާންމު ބަޖެޓުގެ ބައެއް އަމިޔަލްޓަ ނުވަތަ އެޖެސްޓަބްލިޝްމަންޓް ނަމަވެސް މިގޮތް ކުރަހެ އުޅުޖިވެރިމާ ބަޖެޓުގެ ތަރުއިން ރާއްޖޭތަރުގެ އިންޖީނުގެތަކާއި ރާއްޖޭތަރުއަށްވެސް ކުރި ރާއްޖޭގެ ހުރި ރައްކާތެރިކަމުގެ ހިމެނޭ ޖަމަން ސަބްސިޑީއަށް ދައްވަރަން އަތުވެހޭ ދަސްނަވަން.

ދ.އަތޮޅުގެ ޕްރައިވެޓް ފުންބަދު އަބުރަދު ހާސިލު އުކުރަހަމުއްތަ ކުރަހަމުއްތަމަނު ތާއިދުކުރާ ވަހަކަ އަދުވަހެ މި ދަސްނަވާވެސް އިނގޭތޯ. ވަރަން ފުރިހަމަކުރަން އެފާރާމްނަވަސް ކުރަހަމުއްތާފައި. ދަން ކަރަންޖެހުމާ ދޮވެރޭގައި ރަނަރުދުގައި ދަންމަ ވަރަން ބޭނުން ސާފުވެގެން ހިނގައްޖެ އާންމު ގޮތްއަގައި އާބާދީގެ ނިސްބަތުން އިސްކަން ދަތްވާފައި އެހެން ހުރި ކަމަށް. އެހެން ކަމަނަވަސްޖޭ އަދުވަހެ ވަރަން އުފާކުރަން. ހއ.ގައި ހަމަގައިމުވެސް ވިލަ ރަށްއާގައި އެބަހުރި ސޯޝަލްކޮށް ކަރަންޖް ފުލިފައި. ބައެއް އަތޮޅުތަކުގައި ނޮޅު ހަބަރުވެސް ލިބިފައިވޭ. ދަން އެހެން ނަމަވެސް މިންގަނޑުތަކުން އެކަން ކުރުވިފައިވަނީ. ހއ. ނ އާ ބޭޖު އިސްކަނާ ދަށްވިވެސް ވަރަން ބޭނުން ސާފުކުރުވިރަން. އާގެ ތެރޭގައި ހުރަވީ އެއީ 3،000 ގ މިލިއަން. ގެތިގަނޑަކަން ދިއްދުއްޔަ 3500 މިލިއަން. ކަން އެހެން ހުރިދު ތެރޭކަން. ތެރޭކަންގައި 600 މިލިއަން އެޖެހި 600 މިލިއަންގެ އާބާދީކަންވެސް އަބަދުތަ ސޯޝަލް ކަރަންޓުލިފައި. ހަމަ އެއާއި ގުޅުން ބޭޖި އާބާދީގެ ރަށްރަށް އިހަވަންދޫ 2400 ނުވަތަ ކާލާ 2000 ނުވަތަ 12، 1600 މިލިއަން. ހަމަ މި ރަށްރަށުގެ ބޫދުވުންވެސް ހަމަ

ކަރަންޓުގެ އިންތިޒާމުގައި ހަމަ އަދުނޫން މާދަމާގެ އިންތިޒާމުގައި އުޅެވިދާ. އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން ކުރި މަގުގައި ހަމަހަމަ އުސޫލުން ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދެއްވާނެ ކަމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 5 މިނެޓު ހަމަވީ ވާހަކަ ހުށަހަޅުއްވުމަށް އަރުވަން.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ރަނގަޅު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކުރަން ދަންނަވާލާނަން އަދިވެސް ހަމަ މި ސަޕްލިމަންޓްރީ ބަޖެޓް ޚާއްސަކޮށް ދާއިރު ވިލާވެސް ހަމަހަމަ އުސޫލުން ހަރުދަނާ އުސޫލުން ރައްޔިތުންނަށް މި ޚިދުމަތްދެއްވާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ މިއާ ހިސާބުން ކުރުކޮށްލާނަން. ހުރިހާ ފަރާތަކާ ސަޕްލިމަންޓްރީ ބަޖެޓަށް އަދިވެސް ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވާލާނަން ތާއީދުކުރާ ވާހަކައާ ޝުކުރިއްޔާ.

މާލޭ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ދުވަސް ފަރާތުން މި ވާހަކަދައްކަވާ ބަޖެޓް ބޭނުންކުރެވޭނެ. ފުރަތަމަ ދުވަހު އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަމުން ކުރީގެ ސަރުކާރުން އިއްޒަތްތެރި ފެނުނުނީ މިއަދު ބަޖެޓް ބައްދަލުކުރެވުނީ. ފަހަރު ކުރިމަތިވާ ބަޖެޓު ވާހަކަ ދައްކަވާއިރު އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓް މިއަދު ބަޖެޓް ބައްދަލުވުމުގައި ކަރަންޓު ވަރަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މާލޭގެ ބޭފުޅުން ނުވަތަ ޓެއްކްސްގެ ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވާ ފައިސާ ވާހަކަ. އާދެ، ބަޖެޓް އަންނަނިވި ސަބަބު އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ އެއްޗެއް ޖަވާބުދާރީ. ސަރުކާރެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަދި މި ސަރުކާރުން އާސާސީ ސަރުކާރުން ކުރިމަތިވާ ގުޅިގެން މިގެ ދައުލަތް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާން ޖަހާފައިވާ ބަޖެޓްކޮށް އިސްލާހުކުރެވޭ ނުވަތަ ބަދަލުތަކެއް ގެނެސް ޖަހައި މިއަދު. އަޅުގަނޑުމެން ޒަރޫރީ ކަމެއް. އާދެ، ރައްޔިތުން ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބުނު ވަރަށް ގިނަ ބައިވަރު

އެމްޕިރިކަލް ސްޓަޑީތަކުން އުފެދޭ. އަދި އެ ބައިވަރު ހިސާބުގައި މި ބަޖެޓުގައި މިއޮތީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ބައެއް ބޭފުޅުން މިގައި ހިތްޕުޅު ހަމަޖެހޭ ގޮތަށް ސަރުކާރާއި އެންމެ ބޮޑު ގޮތުގައި ސްޓެބިލިޓީއަށް މިއޮތީ ސަބްސިޑީ. އާދެ، ސަބްސިޑީއެއް ދެނީ ކޮން ކަމަކާތޯ. އާދެ، އިޤްތިޞާދީގައި ނުވަތަ އިކޮނޮމީއެއްގައި އެ އަންނަ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ސަބްސިޑީއެއް ދޭންޖެހިދާނެ. ދެން އެހެން ބަލާއިރު އެ ދާއިރު އާގެ ފައިދާ ނުވަތަ އާގެ ސަލަބުން އެ އަސަރުކުރަނީ ކޮން ބަޔަކަށްތޯ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ސަބްސިޑީއެއް ސްޓެބިލައިޒަރ ދޭން މިޖެހެނީ މަސްވެރި ދަނޑުވެރިންގެ ތެރެއިން ތެރޭގެ އަސާސީ ބަދަލާ ގުޅިގެން ތެޔޮ އަގުބޮޑުވެގެން ދޭންޖެހިފައިވާ ސަބްސިޑީއެއް. އާދެ، މި ތެޔޮގެ އަގު މައްޗަށް ދިއުމާ ގުޅިގެން ވަރަށް ބޮޑެތި ދަތިތަކާއި ރާއްޖޭގެ ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށް ހުރިހާ ރަށްރަށްވެސް މިއޮތީ ކުރިމަތިލާންޖެހިފައި. އެހެން އޮތްވާ 25 ން ރަނ ނުވަތަ ދޭންވެ ހިދު އިޢުތިރާފްވެ ވިދާޅުވިން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދުގެ ޖީޑީޕީއާ ޝަރުގެ ގޮތުގަނޑެއްގެ 2/3 ބަރަނީ މިއަދު ސްޓެބިލައިން ކުރަނީޖެ ދެއްވާ. އެހެންވީމާ، އަނދި ބައި މީހުން ކިހިނެއްތޯ އެކަށީގެންވާ ކުރާނީ. އާދެ، މި ސަބްސިޑީއަށް މިފަދަ ދޭތި ކޮން ބައެއްތޯ. އާދެ، ސްޓެބިލިޓީ މާލީއާއި މަދު ރަށްރަށް މި ސަބްސިޑީ ދެއްކު އެ ފަދަ އަޅުގަނޑުމެން އަތުކުރަން މިޖެހެނީ ހަމަ ދެވިދާ ހުރިހާ ރައްކާތެރިވުން. އާދެ، ވަރަށް ކުދިކުދި ރަށްރަށުގައި ޖެހިފައިވާ ހިނގާ މީހުންވެސް އުމުރުން ދުވަސްވީ މިހާރު ކަރަންޓުގެ ކަރަންޓްއާއި ދު ނުބައިދުވެސް. އުމުރުން ކަންބޮޑުވާ ސަބްސިޑީއެއް ދޭން އަޅުގަނޑުމެން މާލޭގައި ދިރިއުޅޭ މީހުންނާއި އަދި މަދު ރަށްރަށްގައި ދިރި މީހުން. އެހެންވީމާ، މި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ގޮތުގައި ވަރަށް ވިސްނަންޖެހޭނެ ކަމެއް. ސަބްސިޑީއެއް ދީ ކަމަށްވާނަމަ އެ ސަބްސިޑީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ހުރިހާ އެންމެހާ ދާއިރާ ފައިދާ ހުރިހާ ދެވިދާ ރައްކާތެރިވާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ދިނުމަކީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. އެހެން ވެގެން މިހާރު މިއޮތީ ގޮތަށް މި ބަޖެޓު ފާސްކުރަން އަޅުގަނޑަށް

ދަތިވަނީ. އާދެ، ދެން މިއަހަރު ބޮޑުވީ އަގު ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތް ކޮށްފައި މިއޮތީ. މިއަންނަ އަހަރު ކުރިޔަށްއޮތްވާނީ. ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުތަކުގައި އަދި އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާން ފަހުމްކުރައްވާ ގޮތުގައި މި ބޮޑުވީ އަގު ދަށަކަށް ނުދާނެ. އެހެން ވާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ސަބްސިޑީއެއް ދީގެން މިކަންތައް ކުރާ ކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދު ވަރަށް ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއް އަންނާނެ. މީގެ ސަބަބުން ހުރިހާ އަސަރުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ އެއްކޮށްގެ އަގު އެ މާކެޓުގައި ހަރުދަނާކަން ނުހިފެހެއްޓި ކަމަށްވަންޏާ އޭގެ ހުރިހާ އަސަރުތަކެއް މުޅި އިޤްތިޞާދަށް އަންނާނެ. މާލޭގައި ނުވަތަ ދަތު ރަށްރަށުގައި ކަރަންޓުގެ އަގު ހިލޭ. އެހެންވީމާ، އެހެން ބަނޑުން ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ އެހެން އެއްޗެހިތަކުގައި އާދެ އަސަރުކުރާނެ ހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، މުޅި އިޤްތިޞާދަށް މީގެ ހުރިހާ އަސަރުތަކެއް އަންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެމުންދަނީ. އެހެންވީމާ، އަދިއެއް ކަންތައްތަކެއް ދެން ޖެހިއްޖާ ނުދުރުކާ ދުވަސް އަޅުގަނޑު މި ދަތިވަނީ. އެކަމަކު، ކާލާ ދުވަހެއް ވަސްދިނުމެއް ދިރޭ. މިއަންނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައިވެސް އަސާސީ ސަބްސިޑީތަށް ބަހައްޓާފައިވޭ އަޅުގަނޑުމެން ބަހައްޓާނީ. މީ އެކަމު ބޮޑު މަސައްކަތެއް. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަންތައްތަކާބެހޭ ގޮތުން އިއުލާނުކުރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު ކަންތައްތަކުން އެއްކަމަށް ވިދާޅުވާން ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން. މިއަންނަ އަހަރު އަނބުރާ އަންނައިރު ސަބްސިޑީއެއް ގެންނާކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުކުޅެ. އާދެ، ހަމަ އަގު އަޅުގަނޑުމެން ދެން އަޅުގަނޑުމެން ޔަޤީނުކުރަންޖެހޭ. ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުތަކުގައި އަންނަމުންދާ ބަދަލުތަކާ އެ އަންނަ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ނާންނަ ކަމަށްވަންޏާ އެކަންތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އިކޮނޮމިކްރިފޯމްތަކެއް ނުޖެހޭނެ. ކަރަންޓުގެ އަގު ދަށްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހެންނަ ކަރަންޓުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރާ ވަރުން ބޭނުންކުރުމުން މިގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، ކަންތައްތަކާ އެއްބަހަށް އެއަށް ލާރި އެބަދައްކަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް

ބޭނުން ވިސްނަންޖެހޭނީ ކަމުގެއް ހުރި އިޤްތިޞާދަށް މީގެ ވަރަށް ނާދިރު އަސަރުތަކެއް އަންނާނެ ކަން އަތޮޅުތަކަށް ހަމަ ޙަޤީން. އެހެންވީމާ، މިކަމާ ދޮރޮށުގައި ވަރަށް ބޭނުން މާލިޔަ ދުވަސްތަކާއި ނުވަ އަހަރާ އިޤްތިޞާދީ ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު މިތަނަށް ބަޖެޓް ހުށަހަޅުއްވާން އެހެންވީމާ، އެކަމާ ދޮރޮށްގައި ވިސްނަވާން ކަމަށް އަތޮޅުތަކު އުންމީދުކުރަން. އާދެ، ދުން ކުރިން މިދަންނަވާހެން ސުނާމީއާ ގުޅިގެން އަތޮޅުތެރޭގެރަށްރަށް ސަރުކާރުން ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވައިގެން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުގެ އެހީގައި އަތޮޅުތެރޭގެރަށްރަށް ވަރަށް ގިނަ ފައިސާތަކެއް ލިބިއްޖެ. އާދެ، ގާތްގަނޑަކަށް 800 މިލިއަން ރުފިޔާ އެހީގެ ގޮތުގައިވެސް މިއޮތީ ލިބިފައި. އެއީ 15،000 މީހުންނަށް ސީދާ ގެދޮރުނެތިގެން ނުވަތަ އުޅުން ގެދޮރު ދޫކޮށްލަން ދާންޖެހުނު ކަމަށްބަލާނަމަ ބޮޑުކަން ގާތްގަނޑަކަށް 52،000 ރުފިޔާ. އާދެ، އަތޮޅުތަކުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލާފާނަން. އަތޮޅުތަކުގެ މިދަންނަވާހެން ބަޖެޓުގައި ސުނާމީއަށް ގެއްލުން ލިބިގެން އެ ކަންތައްތަކުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބުނު ގެއްލުންތަކާއި ފުބައްދަންވެގެން ސަރުކާރުންނާއި އަދި އެހެން ފަރާތްތަކުން މި ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ކަންތައްތަކަކީ އަދި ބަޖެޓަށް މިގެންނަންޖެހުނީ ބޮޑުވަރަކަށްވެސް އަތޮޅުތަކުގެ އެއްގޮތަކަށްވެސް އިޢުތިރާޒެއް ނުކުރެވޭ. ނަމަވެސް ވަކި ބައެއްކަން ވަކި ކުންފުނިތަކުން އާދެ، ކުންފުނިތަކާ އެ ކުންފުނިތަކުން ޚިދުމަތްދެއްވައިގެންވެސް ހަމަޖެއްސޭނެ ތަނެއް. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަންތައްތަކަށް ރާ ރީޖަނަލް ކުރަން އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އަތޮޅުތަކަށް ބަޖެޓުން ޕްރޮވިޝަން ބަޖެޓު ފާސްކޮށްފައި އަދި މިކަންތައްތަކަށް ބަޖެޓުންވެސް މަޖިލީހުން ކާރިސާއާ ނަގާފައި. އާދެ، ކާރިސާއިން މި ބާވަތް ކަހަލަ ގޮތަކަށް އެއްގޮތަކުން އަދި ހަމަހެޔޮކަން ސޮސައިޓީއަށް ސަބަބުތަކާއި ދިރުމުގެ ބަދަލުގައި ސަބަބުތަކާއި ދާކަދަލަށް ހުރިހާ ދިރުމި ރައްޔިތުންނަށްވެސް މިގެ ފައިދާއެއް ލިބޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ހަމަޖެހިކަން މިއަދަހަރަން ދުރުގޮތް ބާއްވާފައި އަދި އަތޮޅުތެރޭގެ އަމުލާ ކަނޑުބަދު އަމުލާ ސޮޔަބުލިގެ އަދުވާ ޖަމުގެ

އަގަށް މިއައިސްލެން ދުވި ދުނިޔެއަށް މިއަންނަމުންދާ ބަދަލުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ ފޮރުވިފައި އޮންނަ ގޮތެއް ނުބައްލާ މި ހާމަކަންތަކީގައި ބާއްވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އޮވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓަށް ތާއީދުކުރާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އައްބާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ހުށަހެޅިފައިވާ ސަޕްލިމަންޓްރީ ބަޖެޓާބެހޭގޮތުން މީގެ ކުރިން އެއް ދުވަހުވެސް އަޅުގަނޑު މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކައިފިން. އެ ދުވަހުވެސް އަޅުގަނޑަށް ވާހަކަދެއްކުނީ މި ހުށަހެޅިފައިވާ ބަޖެޓް ހުށަހެޅިފައިވާ ގޮތަށް ފާސްކުރަން ފެންނަ ކަމަށް. މިއަދުވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންއޮތީ އެހެން. އެހެން ނަމަވެސް މި ބަޖެޓާބެހޭގޮތުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން ގެންދިޔަ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ފުޅާކުރެއްވި ހިޔާލުތަކާއި އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރާ ހިޔާލުތަކެއް އެބަހުރި ހާއްސަކޮށް އައްޑުއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވި ތެލުގެ އަގަށް މި ބޮޑުވެގެން ރައްޔިތުންނަށް ބުރަވާ ކަންތައް އެކަމުގައި ސަރުކާރުން ސަބްސިޑީއެއް ދެއްވާކަމަށް ވަނަމަ ހަމައެކަނި އިލެކްޓްރިސިޓީގެ ދާއިރާއަކަށްނޫން މަސްވެރިކަމުގެ ދާއިރާއަށްވެސް ދަތުރުފަތުރުކުރާ އުޅޭ މީހުންގެ ދާއިރާއަށްވެސް މި ހުރިހާ ފަރާތަކަށްވެސް ލިބެންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ތެލުގެ އަގު އެންމެ ފުރަތަމަ އެ ހިފަހައްޓާ ފަރާތަކުން އެ ހިސާބުން އެ އަގު ހެޔޮކުރައްވާފައި ވިއްކާވާ ގޮތަށް ހަމަޖެއްސަވައި ދެއްވައިފިއްޔާ އެއީ ރަނގަޅު ގޮތަކަށްވާނެ ކަމަށްފެނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުވެސް ހިތަށް އަރަނީ މިކަން ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި ގެންގޮސްދެއްވާނަމަ އެއީ އަދި އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންގެވެސް އެދުމެއް ސަރުކާރަށް ވެވަޑައިގެންނެވުން އޮތް ވަރަކުން އެކަން ކުރެއްވުން. އެހެން ކަމަށްވާނަމަ ބަޖެޓުގައި މިކަހަލަ ކަންމެހެ ގޮތަކަށް މިކަން ހިމެނުއްވާފަ ދެއްވުމަކީ އެއީ އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރާ ކަމެއް. ހަމަ އެހެން ބަޖެޓަށް އިތުރު އާމްދަނީއެއް ހޯދުމަށް ކުރުވުން ހުރި ކަންތައްތައް ކުރެއްވުމުގެ މައްޗަށް

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތަކަށްވެސް އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރަން. އާދެ، އެކަންތައް ކުރެއްވުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އާ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރ ހަމަ ވަރަށް ހަރުދަނާ ކަމާއެކީގައި މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާފައިވާކަން އެމަނިކުފާނު މި މަޖިލީހުގައި ދެއްވި ޖަވާބުތަކުން ހާމަވެގެންދޭ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ހިތްހަމަޖެހޭ ވަރަށް އެމަނިކުފާނު ވިދާޅުވެދެއްވައިފި ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން އުފާވާ ފެންވަރެއްގައި ރަނގަޅުވެގެންދާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން މިއީ އިރި◌ާދަކުރެއްވިއްޔާ އެކަމަން އެމަނިކުފާނަށް ހުރިހާ ގޮތަކުންވެސް އެހީވެދޭން. ދެން ދަންނަވާލަން އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރި މައްޗަށް މި ބަޖެޓް އަންނަންޖެހުން ސަބަބަކީ ސުންގާޑިގެ ކަންމަތާ. ސުންގާޑިގެ ސަބަބުން ހާއްޖެއަރު ލިބުން ގެއްލުންތަކެއް ފުށުއަރާ މިއުޅޭ. މިފަހަކަ ދައްކާއިރު ބޮޑުއްޗާއި އެބައިމީ ސުންގާޑިގެ އަސަރު އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުފޯރާ މިހުން. އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަވެސް އެންމެ ރަނގަޅު ދިރިނަރަކަށް އެގޭ އަސަރު ފޯރާފައި އެހެން ނަމަވެސް އަމިއްލަގެ ގިނަ ބަޔަކަށް އާދެ އަސަރުފޯރައިގެން ނުދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކާއިރު ރައްޔިތުންގެ އެއްބަހަކަން ކަމުގެއްވެސް ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން ވާހަކަދައްކާއިރު އެންމެންނަށް ބިޔަންވަން ގޮތަށް ވާހަކަދައްކާނަމަ އެދުރާކަނީ އަދި ހަމަ މުޅިން ރަނގަޅު ވާހަކައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ ކޮންމެ ބާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެކުލެވޭނަން އިޖުތިމާޢީ ބަހުރާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްބަހަކަން ކަމާއި ކޮންޓިނިއުމަންބަކާ އަސާސް ބަހަކާ ތިމަންނަމެންނަން ނުލިބެންޏާ ނުދެންނަމަ ކިޔާފައި އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅުއްވާން ގޮތެއްނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ މުޅި މައްސަލަ ތަޙުގީ މައްސަލަތަކާއި ގޮތުގައި ދެކުން. އާދެ، ޤާނޫނީ ގޮތުންނަމަ ދިރިއުޅުމުގައި މި ދުވަސްކޮޅު ފެންނަމުން މިދަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މިހާރުވެސް އޭގެ ތަޖުރިބާއާއި އެކަމާ ދެމެހެއްޓުމުގައި ވިސްނަންޖެހޭ ގޮތަކަށް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ތާރީ އެކަމާ ދެވަރު ހިސާބު ބެންޗްމާކްގެ ކަންތައް. އާދެ، މުޅި ދުނިޔެ

އެއްބަސްވަނީ އުމުރުންނަށް އަރިވެދެވޭ ފެންވަރަށް ނުވަތަ އެވަރަށް ދިރިއުޅުމުގެ ޤާބިލުކަމުގެ ނުރުކަން. ފުރި ޖުމްހޫރިއްޔާގައި އުޅުއްވާ ބިންގަދަކަމާއި ގަވާއިދުތަކުގެ މާނަ ގަބޫލުކުރާ ދީނީ އުޅުނުކަމުގެ ބިންގަދުކުރުމުގެ ނުރުކަން. ގަނޑުވަރުގެ ގާނޫނުއަސާސީ ވަނަ މާއްދާގައި ގަބޫލުކުރައްވާ ދިރިއުޅުމުގެ ޙައްޤުގެ ދަށުން ހިމާޔަތްދޭ ޙައްޤުތަކުގެ ތެރެއިން އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާއި ﷲ ގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޙުކާމް ދޭންހުރި ގޮތުން ޙިމާޔަތް ދިނުމުގެ ޙައްޤު. ދީން ދިނާ ހިމާޔަތް ޙައްޤުތަކުގެ ދިރިއުޅުމުގެ ފުރިހަމަ ޝަރުޢީ ނަސޭޙަތް ކާމިޔާބުކުރުމަށް ތަރުބިއްޔަތު ދީގެން ޙައްޤުތަކުގެ ޙައްޤުތައް ދިނުމަށް ހަމަހަމަ ދިރިއުޅުމުގެ ޙައްޤުވެރިކަމުގެ އެކުލެވިގެން އެއީ ބައިވެރިވުމުގެ ބަނދަރުތަކެއް ކުރުމުގެ އެކުއެކީ ޙައްޤުތަކުގެ ތެރެއިން ދިރިއުޅުމުގެ ޙައްޤު ހިފާދާ އިހުސާސް ތިބި ގަވާއިދުތަކާއި ދިރިއުޅުމުގެ ޙައްޤުތަކުގެ އެކުއިގެ ކުރިއަރާ އިޖްތިމާޢީ ޙައްޤުތަކުގެ ހިއްސާކުރި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ދިރިއުޅުމުގެ ޙައްޤުތަކާއި ދިރިއުޅުމުގެ ގާނޫނީ ކުރިއަށް ދިޔުމުގެ ޙައްޤުތަކުގެ ކުރިއަރާ ބަރާބަރު ސިޔާސީ ޙައްޤުތައް ނުވަތަ އިޖްތިމާޢީ ޙައްޤުތަކާއި ވަނީ. އިޖްތިމާޢީ ތަރައްޤީއަށް ހަދާ ދިރިއުޅުމުގެ ބަންދު ނުން. އަދި، ދިރިއުޅުމުގެ މިއަދު މި ބަޔާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބޭނުން ދިރިއުޅުމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ބިންގާވެ. ސަޤާފީ މަޢުލޫމާތު ހުޅުވާލާ ވަރަށް އެކަށީގެންވާ ކުރިއަރުވާ ސިޔާސީ ހިއްސާކުރާ ބައިވެރިވުން ޙައްޤުތަކުގެ އެދި ދިރިއުޅުމުގެ ކުރިއެރުމުގެ ވަރުގެ ކުރިއަރުވާ ޙައްޤުތަކަށް ކުރުމުގައި ކުރާ ޙައްޤު ކުރިއެރުމުގެ އަޑު އެކަތަ ތަފާތުއެވެ ކުރިއަރާ ކުރީ. މި ބަޔާގެ ޙައްޤުތަކުގެ ހިއްސާނީ ޒާތް ތަރުތީބު ދިރިއުޅުމުގެ ހަމަ ތަޢުލީމު. އެބޭފުޅުންގެ ބައިވެރިވުމުގެ ތަރުތީބުތަކެއް ދިރިއުޅުމުގެ ތަޢުލީމުދޭށެވެ. އަދި އިހުތިރާމް މަޢުލޫމާތު މިއީ މިހާރު ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ ސަރުކާރުން ކުރެއްވި ޙައްޤުތަކާ ތަރުތީބުގައި މިނިސްޓްރީން ސިޔާސަތު ކުރައްވާ މަޤާމުގައި މަޢުލޫމާތު މިއަދު މިއީ. އެހެނިހެން، ދިރިއުޅުމުގެ ބަޔާގެ ތަރުތީބާއި ބަޔާ

ޕާސްކުރުމުގައި ދީނަށް އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަދަލުގެ ދަރުދުން ނޫނީ ނުދާނެ ކަމުގެ ހަޤީގަތަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ގައިމުވެސް މިހާރު އެބައޮތް. އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ 5 މިނެޓް ތެރޭގައި ނިންމާލާނީ މަސައްކަތް ކުރަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިވަގުތު އެންމެ މަސްލަހަތު ރަނގަޅީ އަދި ބޯޒީ މިވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް ބަޖެޓު ޕާސްކުރުމާ. އަދި ކުރިއަށް އޮތް ބަޖެޓު ހަމަ ކުރިއަށް އޮތް މަހުއްޔާ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައިރިއަށް އަންނާނެއެވެ. އެއަށް މިއަށްވުރެ ދިގުކޮށް ވާހަކަދައްކާ އިތުރު ކަންތައްތައް ގެނެވޭ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަމުން ގެންދަނީ. އަދި އަޅުގަނޑު އެންމެފުރަތަމަ ދެން މަޖިލީހަށް އަންނަ ބަޖެޓެއްގައި މިއަދު މަޖިލީހުގައި މި ފާސްކުރެވުމުންދިޔަ ހުށަހެޅުން ރިޕޯޓްކޮށްފާ ގޮތަށް އެބަޖެޓުގެ ކަންތައްތައް ހުށަހެޅުން ކުރަން. ކުރިންވެސް ދެންނެވިހެން ބޮޑުގެ އަގާއި އަދި އެހެންވެސް ހުރި ކަންތައްތައް އެއިން ފެންނަން ހުންނާނެ ކަމަކު އަޅުގަނޑު އެންމެދު ކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: 5 މިނެޓް ހަމަވި ވާހަކަ ހަނދުމަފުޅުކޮށް އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުޑަކޮށް ފަހުން އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުން ކަންބޮޑުވެގެން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރުން ލިބެން ހުންނަ ބައެއް ދަރަނި މަސްދުވަހުގެ ވާހަކަވެސް ދައްކަވާފައިވޭ. އާދެ، ބަޖެޓުތެރޭގައި އެއީ ހަމަ ދައްކަވާލަން ވާހަކައެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ސަރުކާރުތަކުންވެސް އެ ސަރުކާރުތަކުން ލިބެން ހުންނަ އެއްޗެހި މައާފުކުރެއްވުމާއި މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ކުރެއްވުމަކީ ހިނގާ ގައުމުގައިވެސް ހިނގާ ޖަމާޢަތުގައިވެސް ކުރަމުން ގެންދާ ހުރި ކަންތައްތައް. އެކަންތައްތައް ކުރަނީ އެއީ ކުރިމަތީގައި ހިނގާ ކަންތައްތައް

އާދެ، އަޒުހަރުއާއިން، މިހެންގެ އަދަބު ބަދަލުކުރެއްވެސް މިކަހަލަ ކަންތައްކުރެއްވުމަށް ސަރުކާރުން ލިބިދީ ހުންނަ އިހުތިރާމުތަކެއް. އެހެންވީމަ، އެކަން އަޑުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ. އާދެ، ވަރަށް ކުޅެކަ އެއްޗެއް އަޑުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން. އަޑުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިހާ ވަރަށް ގުޅުނު މަޖިލިހެއް. މި މަޖިލިހުގައި ދެއްކޭ ވާހަކަތަކާ ވެސް ގުޅުނު ވާހަކަތަކެއް. އަޑުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އިތުރާ ވާހަކައެއް ނުލައްވާލައްވާ ޖަލްސާތަކުން ދެކޭ މި މަޖިލިހުގައި ދެއްކެވޭ ހަމަ ގައިމުވެސް އަޑުގަނޑު އެދޭނީ ކޮންމެ ހެން. މި މަޖިލިހުގައި ދެއްކޭ ވާހަކައެއް ވިދާޅުވިޔަ ބަޔަކު ބޭފުޅުވެސް ބަހުރުވަތަކެއް ކަންތައްތައް އެއާދާދިއުމަކީ އަޑުގަނޑުމެންނަށް ފިޔަވަޅުވެސް އެޅެންޖެހޭނެ. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށްވެސް އަޑުގަނޑު އެދި ދަންނަވާލާނީ މަޖިލިހުގެ ގަވާއިދު އަޑުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އެބައޮތް. ގަވާއިދުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި އަޑުގަނޑުމެން ދަށުގާ ވާހަކަތައް ހަމަޖެހިގެންދާނެ ބައްލަވައިދިނުމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށްވެސް އަޑުގަނޑު އެދޭނަމާ. އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންވެސް ގަވާއިދުގެ 21 ވަނަ މާއްދާ ބައްލަވާލައްވާނެކަމަށް އަޑުގަނޑު ހިތަރާމާ. އާދެ، އަދިވެސް އެއްޒަބަރު ދެއްކި ފުރުސަތަށް ޝުކުރުދަންނަވަން.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އައްސަލާމް އަލައިކުމް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް 2 ވަނަ ފުރުސަތަކަށް އަޅުގަނޑު މިއަދުވި ކުރިދުވަހުގެ ވާހަކަގައި އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ބަޖެޓް ގުޅުވައިގެން އަޅުގަނޑު ދައްކަން ހުރި ބައެއް ވާހަކަތައް ހުރުމާއި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުވެސް ޤަބޫލުކުރަން އިންސާފު ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދު ހިންގުމަ ވަޑުގަނެކަން ފައްޓަވައިވަނީވަރަކަ އެ ވަޑުގަނޑުން ސަރުކާރުން ކުރުމަށްޓަކައި އެއީ ގެނެސްދީ ބަޖެޓްތަކުގައިވީހާ ބަޖެޓަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްގެން އެކަންކުރަންޖެހޭނެކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް މިކަމުގައި މި މަޖިލީހުގައި ކުރުވެން ބަޔަކުވަތަކުގައިވެސް އަދި ލިބިގެންދިޔަ މައުޟޫޢުތަކުންނަވެސް ގެނެސްދީ ބަޖެޓް ފާސްވެ

ނިމިގެންދާއިރުވެސް ޤައުމުގެ މުޅި ޖުމްލަ އިޤްތިޞާދަކަށް ފުދުންތެރިކަމަށް
އަދި ވަޒީފާގެ ބާޒާރަށް އަންނަން ބަދަލުތަކުގެ މައުލޫމާތު އުފައްދާނޭ
ގޮތަށް ލިބިގެން ނުދިޔަކަސް އަދުވަހު ފާހަގަކުރަން. އަދި ޖީޑީޕީ
ބަޖެޓާއުލު ޤައުމުގެ ފައިސާއާ ވެގެންދާން ގޮތުގެ ތަނުގައި ހަމަޖެހޭ
މިޤްސާޢިއް މައުލޫމާތު އަދުވަހުގެންނަނަށް ލިބިގެން ނުދިޔަކަން
އަދުވަހު ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ތަކުރާރުކުރާ ދެލާވާ
ވާހަކައި، ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން ދިރާސީ ކަނޑައަޅާ ގެނބުމުނުން ބަޖެޓް
މި ފައިސާ އިތުރުކުރަން ޖެހިގެން މިއުޅެނީ. އަދުވަހަކު ވާދިފަރުން
ފުރުޞަތެއް ލިބުނު މާލީއަހަރު ގެރަދުއަރު ޖާރީކޮށްކުރުގެ. ގެރައިދުއަރާ
އެއީ ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން މިއަދުވަސް ގެއްލުން ލިބުނު އެއް ރަށްކަމުގައި
އަދުވަހަކަށް ފާހަގަކުރެވުނު. އަދުވަހު ހަމަ ހައިރާންވެފައި ހުރިން
އިނގޭތޯ ގެރައިދުގެ ރައްޔިތުން ގެރައިދުއަރު ލިބުނު ގެއްލުމަކުން އުކަމަށް
ސަމާލުވާނާ ފާރަވެރިކަން ސަމާލުވޭ އުކަނޑައެއީ ކުރަމުން ދާތީ ގޮތް
އަދުވަހަކަށް ފެނުނު. މިރަމިރަ ބޭނުންތެރިކަމުގެ ބޮޑުތަކި މި ރަމަސާނުމަރު
އަދިވެސް އުމީދުން ދިރުއްޖެހުން އުދަނީ. އުމީދުން ފާހަގަކުރަމުން
ހަމަޖެއްސައިދިފައިވާ ނޭޅުން އުކަނޑައަޅާ ގޮތަށް މަސައްކަތްތެރިކުރާގޮތުން
އަދުވަހަކަށް ފެނުނު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމާ އުމާނަށް
ވުން ދިރިއުޅުމުން އެދޭ ގޮތް ފެނުނުން ވަރަށް އަސަރުކުރި. އަދުވަހަކު
ޕޮޒިޓިވްކުރުވާ މިކަންތައްތައް ކުރުމަށް ސަރުކާރުން ހެއްވާ ފަދައިވާ
ފާރަވެރިކަން ހަމަ މިކަން ނުކުރެވުނު. އެއީ މާލީއާ އެއް ކައިރިގައިވާ
ރަރަކަށް ފުރުކަތުދޫނާ ޚިދުމަތްތަކެއް ފުރުކަތުދިނުވ އެއާ ދިގުލައި
ފަސްވެގެން ދިޔައީ. އަދި ސަރުކާރުއަށްފަހު އަދައިދެވުނު ގޮތުވެސް އެ
ގޮތުގެ ފެންވަރު ހުރިގޮތްނުއް ސަރުކާރުގެ މިންގަނޑުތަކަށް ނުލިބި
ހުރިކަން ފެނުނުން ހަމަ ހައިރާންވެ އަންގައިދިޔައީ. މިސާލަކަށް
ދަނޑުވެރިކަމަ ގޮތުގައި އަމިއްލަ ހުރި ވަޒީފާ ސަރުކާރުގެ ގަވާއިދުން
ދ ފުޓު ބައި އުސްމިނަށް ހުންނަންޖެހޭ ވަޒީފާ ދަރި ފުޓުވަރުވެސް
ހަމަނުވާ ވަޒީފާކަން ހުރިން ވައްޓާ ފަހަރަ އެ ގޮތުން މިހުން

އަޅުގަނޑުމެންނަން ކިޔައިދިން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ދިރުގުކާރަކަން ނެތިން މިވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި ހަރުތަކަން ގޮސް މި ބޭފުޅުން ބައްލަވާނަމަ ނުވަތަ މަޢުލޫމާތަށް ހޯއްދަވާނަމަ އެ ގޮނޑިތަކުގައި އެގޮތަށް އެބޭފުޅުން ނުމިއްބާނެއެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ބަޖެޓުގައި އަޅު◌ގަނޑުގެ ވާހަކަގައިވެސް ފުވައްމުލަކުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު އިބްރާހިމް ދީދީ ވާހަކަގައިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރިން ސަރުކާރުން އުނިވެގެން މިދާ ފައިސާ އުނިވެގެންދާ ގޮތުގެ ތަފްސީލުތައް ހޯދުމަށް. އެހެންނަމަވެސް އެ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި ނުވާކަން އަޅުގަނޑު ހިތާމައާއެކު ފާހަގަކުރަން. މިގޮތުން އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީ އުނިވީ ކޮން ސަބަބަކާ ހެދިތޯ އިމްޕޯޓްސް މަދުވިތޯ ނޫނީ ސަރުކާރުން އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީ މައާފުކުރިތޯ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ސަރުކާރުން ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ޓެކްސް މަހުސޫލާއި ކަމުގައިވިނަމަ މަޖިލީހަށް ނުނިކޭ މައާފުކުރާ ކަމުގައިވިނަމަ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްގެން، ބަޖެޓާ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމުގެ އެއްވެސް ބޭނުމެއްނެތް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ދެން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ބަޖެޓް ފާސްކުރެވި ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްތަކާ ފޯރުކޮށްދެވޭއިރު ސަރުކާރުން ކުރާ ހަރަދުތަކާ ދޭތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފުންކޮށް◌ ވިސްނަންޖެހޭ. ކުރިމަތިވާ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކަށް އެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ އެއިން އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފައިދާ ލިބިދޭ ބަލަންޖެހޭ. އަތޮޅުތަކުގައި، ރަށްތަކުގައި އަގަހައިވާ އިމާރާތްތަކާ އަދި ގެންގުޅޭ މުވައްޒަފުން އެންމެގެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ. މިސާލަކަށް ދަންނަވާލަން، އައްޑޫއަތޮޅު ގަމުގައި ގަން ބަލަހައްޓާ ދުނިޔޭގެ ފަރާތުން ހިންގަމުންދާ ދުވަސް ނަމަކަށް ހިނގާ ގެސްޓްހައުސްތަކާއި، ރިސޯޓްތަކާއިވެސް އެއީ ކޮންމެއަތޮޅަކަށްވެސް އަޅުގަނޑަކަށް ނޫނޭ ކޮށްފާ ރަޖިސްޓްރީކުރެވިގެން ހިންގާ ތަނެއްކަމުގައިވެސް ނޫނެ. ގަ◌ން ބަލަހައްޓާ ދުނިޔޭގެ ބަޖެޓް އަޅުގަނޑަކަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތުގައި އައްޑޫއަތޮޅު އަތޮޅު

އޮފީހުގެ ބަޖެޓަށްވުރެ ބޮޑު◌. އެތައް ފިކުރުތަކާއި، އެތައް މުވައްޒަފުންތަކަށް ގެންގުޅުން އެދަނީ ރައްޔިތުންނަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތް ތިބިގެންދަނީ ކޮން ފައިދާއެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިކަންކުރުން ސުވާލުކުރަންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ދިގުނުކޮށް ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ބަދު◌ްޢާ ހުށަހެޅުއްވި މި ހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ބަޖެޓް ފާސްކުރުމަށްޓަކައި އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ބެލުމަށްޓަކައި ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ސަބްސިޑީގެ ވާހަކަ ދިގުކޮށް ދެއްކުނީ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ސަބްސިޑީގެ ފަރާތުން ޖަވާބުދާރީވު ވަޑައިގަންނަވަން ނުންނަތަވެސް ވަޑައިގެން އިންނަވާ ހދ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދުއްލާވި ވާހަކައިންވެސް ސަބްސިޑީއަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ސަބްސިޑީއެއް ދިނުމަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ސަބްސިޑީ ހިންގާން ގޮތް ދޮށީރަގައި ހަމަ ޝަކުވާ އުފެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: 5 މިނެޓް ހަމަވެއްޖެ ވާހަކަ ހަނދުމަފުޅުކޮށް އަރުވަން.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: މިގޮތަށް ކުންފުނިތަކެއް މިފަދަ ސަރުކާރުގެ ގޮތުން އުސޫލުތަކުގެ ހާލަތު ބޮޑު◌ ވަރަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިނގަންޖެހިގެންދާކަމުގައިވިޔަސް ސުވާލުމާކުއްގެ ގޮތުގައި މިބަޖެޓުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްކެވި ފުރުސަތަށް ނިހާޔަތަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމުގެ ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގަތުމުގެ ފުރުސަތު ބަންދުކުރެވުނު އެދިވަޑައިގަންނަވާފައި ތިއްބެވި ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަ◌ް ފުރުސަތު އަރުވައިފި. އެހެންވީމާ، މި ޖަލްސާގެ ކޮމިޓީ ވަގުތު ނިންމާލުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު މި ޖަލްސާގައި ބަޔާންކުރަން އިއްޒަތްތެރި

މެންބަރުން ކުރައްވާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސަވާފައިވާ އިޖްތިމާޢީ މިނިސްޓަރަށް ފުރުސަތު އަރުވާނަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ އަލްހާފިޒް ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެންމެއަކު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރެއްވި ސުވާލުތަކުގައި ޖަވާބުދޭގައި ދަންނަވަންބޭނުނީ ކުރީދުވަހުވެސް އަޅުގަނޑު ވާހަކަދެއްކުމުން ދަންނަވާފައިވާން މިއަ◌ަކު އަޅުގަނޑުމެން މި ސަބްސިޑީއެއް ދޭން ސަރުކާރުން ނިންމަވާ މި ބަޖެޓް ހުށަހެޅުނުއިރު ހިމަނުއްވާފައި މިވަނީ ސުނާމީ ކާރިޘާއާއި ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ ތޮބުވެރި ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވެފައިވާ ހިތާމަތަކުގައި އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ގޮތުން ދިވެހި ސަރުކާރުން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދެވޭ އެހީއެއްގެ ގޮތުން ބޮޑުބައެއް ލުއި ރާއްޖޭގެ މަސްވެރިކަމާ ސެކްޓަރުތަކާއިން ކަރަންޓް ދީ ވިޔަފާރިކުރާ އެހީތެރިވެ ދިނުމުގެ ގޮތުން ތެލުގެ އަގަށް އައިސްފައިވާ ބޮޑު ބަދަލާއި، އަދި މައްޗަށް ދިއުމަށް ކޮންޓިނިއުސްކޮށް ތެލުގެ އަގު މައްޗަށް މިދާ ދިއުމަށް އަދި ސަރުކާރުން ކަރަންޓު އެއް އަގެއްގައި ހިފެހެ◌އްޓުމަށް އަދު މަތި ނުކުރުމަށް ވިސްނާވަޑައިގެންނަވާ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކުރައްވާ ކުރެއްވި ކަމެއްކަމަން. ހަމައެއާއެކުގައި އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުން ޝުކުރުކުރައްވަމުން ގެންދިވި ޒަކާތްތަކާއި، އެ ބާރުގުންގެ ޝުއޫރުތައް އެޅުއްއިސްލާހުކުރަންފަހު އަދި އެއަދުތައް އަޅުގަނޑާ މި ވަޒީރު ބަޔާނުކުރައްވާފައިވާ ފަރާތް ރާއްޖޭގެ އިޖްތިމާޢީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަރާތުފުޅުން އަޅުގަނޑުމެން އަންގަވައިދީ އެބޭފުޅުން އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުން ދެއްވި ހާލަތުފުޅުތަކަން ތަރައްޤީކުރަން މި ހުށަހެޅިފައިވާ ބަޖެޓަށް ގިނަ ބޭފުޅުން އެދިވަޑައިގެންނެވި ގޮތަށް ތަރައްޤީގެ ރަށްރަށުގައި ސަބްސިޑީދިނުން ކަރަންޓާ ދީ ރަށްރަށް ފިޔަވައި އެހެން ތަންތަނުން އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ކަރަންޓާ ދީ ފަރާތްތަކަށްވެސް އިނާޔަތްދިނުމުގެ ގޮތުން 55 މިލިއަން ރުފިޔާ މި ބަޖެޓުގެ ތެރޭގައި ހިމަނުއްވައިދެއްވުމަން. އެކަން ކުރިއަށްގެންދެވޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ކައިރި އެ◌އްސެވުން އަޅުގަނޑު އެދެން އާދޭސް ދަންނަވައި އެގޮތަން ހަމަޖެއްސާފައި އޮތް ވާހަކަ މި އިޖްތިމާޢީ

މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އަލުގަނޑު ދަންނަވަން. އެކަންތައްތައް ކުރިވިފައި މިވަނީ މިހާރު ހުރަހެޅިފައިވާ ބަޖެޓުގެ ތިބުރައަށް އެއްވެސް އެއްޗެއް އިތުރުނުކޮށް މިދެންނެވި ޑެފިސިޓަށް އިތުރުނުކުރުން މިހާރު ހުރަހެޅިފައިވާ ބަޖެޓުގެ އެޑްޖަސްޓްމަންޓްތަކެއް ތިޔަ ބިލްތަކަކީ މެންބަރުން ދެއްވި ތަފާތުތަކުގެ މަތިން އެއީ ސަރުކާރުގެ ޕްރިންސިޕަލްގެ ޖާނުމު ބަޖެޓުގެ ޚަރަދުގެ ތެރެއިން އެކި އައިބަޖެޓްތަކުން މަދުކުރެއްވުމަށްފަހު ހަމަ ނިއްޔަތްތަކީ ބަހެއް މެންބަރުން ވިދާޅުވި ގޮތަށް އާންމު ބަޖެޓަށް ބަހެއް އިތުރުކުރަންޖެހޭކަމަށް ދެންނެވިފައިވާ ބައިތަކުން ދެން ޓްރެންޑްސް ހަމަ އޭގެ ހުރިހާ އަހަރުތަކުން ބަލައިގެން 2 މިލިއަނުން، 5 މިލިއަނުން އެހެން އިތުރުކުރަމުން 10 މިލިއަނުން އިތުރުކުރަމުން ގޮސް މިދެންނެވި 55 މިލިއަންވަނީ އެގޮތަށް ހަމަޖައްސާފައި. ދަންނަވާކަން ބޭނުންވަނީ މިގޮތަށް ހެދުމުން ޑެފިސިޓަށް އަންނަ ބަދަލު ބޭރުފޯރުކުރުނ◌ެއް ނުދެއޭ އެއްވެސް ކަހަލަ ތަފާތެއް ނާދެއޭ މި ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން މިކަން ނިމިގެންދަނީ. ދެން މައުލޫމާތުގެ ގޮތުން ދަންނަވާލަން ސްޓެބިލިޓީއިން ކަރަންޓް ދުއްވާ ރައްޖޭގެ، ދުންތުރަކު މިހާ ◌ް ނިއްޔަތްތަކީ މެންބަރަކު ވިދާޅުވި ފަދައިން 25 ބަރުތް އެބަ ހިފުނު ހުޅުމާލެއާއި، މާލެއާއި، ވިލިނގިލި ހިފުނިގެން އެ ނުލައި ހުޅުމާލެއާއި، މާލެ ލާކަމަށްވާނަމަ މިދެންނެވި ގޮތަށް އެ ދު ބަރުތްވެސް ހިމަނާކަމަށްވާނަމަ 27 ބަރުތަކަށް މިދުވެސީ. އޭގެ ޖުމްލަ މީހުން ދިރިއުޅޭ އަދަދަކީ އެއްލައްކަ ފަސްދޮޅަސްއަށްހާސް ހަސަތޭކަ ހަތްދިހަ ފަހެއް ގޮތަށްސެކަން މިދެންނެވި ދާއިރާގައި. ދެން އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ކަރަންޓުދީ ބަރުތަކުގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ އަދަދުއްކަމުން އެއްލައްކަ ފަސްސަވީސްސަތޭކަ ހަތްދިހަ އެއްލާމީހުން ގާތްގަނޑަކަށް ފުދި ޖުމްލަ ބަރުތްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅެނީ މި ހިސާބަށް ބަލާއިރު ދިރިއުޅޭ ނުވަދިހަ ތިރީސް ހަތަރެއް ސަރުކާރަށް ކަރަން ބަ◌ަލައިގެން. އެހެންކަމުން މިދެންނެވި އަދަދަށް ވިސްނިމަ 55 މިލިއަން ރުފިޔާ މިގޮތަށް ވިސްނައިގެން ހަމަޖައްސައިދިނުމުން ތިޔަ ބިލްގަކީ މެންބަރުންގެ ވިސްނުމުގެ އަމާޒުކުރިމަތިވާ ދިމާލަށް

ސަރުކާރުން މި އިސްލާހުތައް ގެންނަވަމުންދާކަން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ހަމައެކަނިވެސް މިކަމަކީ މިދަންނަވާ ގޮތަށް އިޤްތިޞާދުގެ ފައިސާއަކީ މިއަދު އިޤްތިޞާދީ މި ބަޖެޓުގެ ފަންޑުތަކުން ހިމެނޭގޮތަށް ނުގެނައުމާ ކުރިޔަށް ޚާއްޞަ ބަޖެޓް މި އިޤްތިޞާދީ ބަޖެޓުގެ ފަންޑުތަކުގެ ބައިވެރިވުމުގެ ދަށުން ކުރިއަށްދާނީ ކަމުގެ ފައިދާގައި އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. ހަމަގައިމުވެސް އެކަން އެންމެ ކުރިއަށް ޚާއްޞަކޮށްގައި ޚާއްޞަ މިޝަހުރުތަކުން އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. ވިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ހިއްސުކުރޭ މިއަދު ބަޖެޓް ފާސްކުރުމުގެ މި އިޤްތިޞާދީ ބައި ހިމެނޭގޮތުގެ ކުރިމަގު ހުޅުމާލެއާއި، އައްޑު ކުރުވޭ މަސްއޫލިއްޔަތާއި، އަޅުގަނޑާއި ރައްޔިތ ކަންތައްތަކުގެ ބައިވެރިވުމުގެ ގައި އިޤްތިޞާދީ ކުންފުނިތަކުގެ ބައިވެރިވުން ފިޔަވަޅުއަޅަންޖެހޭނެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ދެން ދަންނަވާލަން އޮތީ މިއަދު މިދެންނެވި ކަންތައްތަކާ އެއްގޮތަށް ކުރަމުން އަޅުގަނޑު މިވަނީ ޕާރލިމެންޓަށް ނުދާނެ. ދެންމެ މިދެންނެވިހެން 55 މިލިއަން ރުފިޔާ އިޤްތިޞާދީ މިޒާނިއްޔާއަށް ހިއްސާ ބަޖެޓުގެ ޑޮލަރުން 452.03 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ޑޮލަރުން މި އެޖެންސީތަކުން ޚަރަދު ގެންދިޔައީ މިހާރު. ގިނަ ބަޔަކަށް ފައިދާ މިހާރު އެބަ ފެނޭއިރު ނަޝަނަލް ޖީސީސީ ސެންޓަރު ހިސާބުގެ ހަރުދަނާކަމާއި، ދެން އެއާއި ބައިވެރިވުން އިންތިޒާމު ދެން ޑީޕީއާރު ދަންނަވާލަން ކުރިން ސަރުކާރުގެ އެކިސްޓްރާ ކަރަންޓާއި، ދެން މިހެން ގޮސް މިހާ ބޮޑުކަމުގެ ކުރިއަށް ފިޔަވަޅު ދާއިރާތަކުން މިހާރު ގާތްގަނޑަކަށް 6 ވަރަ ދުވަހު ކަންނޮންގެ މި މައްޗަށްގައި ބަޖެޓު ކުރަމުން މިދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އިޤްތިޞާދީ ރައީސް ވަރަށް ކުރިއަރާފައިވާ ސިޔާސަތަކާއި ވަރަށް ސާފުކުރެވޭނެ ގޮތެއްގައި މިހާ އިޤްތިޞާދީ ފުރުސަތުތަކަށް ފައިދާވާ ގޮތަށް މިވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މާ ދިގު ވާހަކައެއް ނުދެއްކޭ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް ހިފޭ ކުރުކޮށްލާނަން. ދެން އެކަމަކު މިހާރު ކުރުކޮށްލުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ކުރިއަށް އޮތްގޮތުގައި މިކަހަލަ ސަރުކާރުގެ ދަނޑުވެރިކަމަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އިސްލާމީ ކުރިއަރާ އޮތް ކުރިއަށް އޮތްގޮތުގައި

މިބާވަތުގެ ކަންތައްތައް އަދުގަނޑުވެސް ގެންދަނީ ހުއްބަކޮށް ކުންފުނިތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ގެންދަނީ އުޅެނދުން ދިޔާ އައްސަލާން ދަކުލާގެ އުސޫލަކަށް ބަދަލުވެގެން. އެއީ އަދުގަނޑުވެސްނެތް ވެރިން ބޭނުންކުރާ އައި.ބީ.އެމް.ފަދަ މިހާރު ދުއްވާލައިވާ ގައިޓަރުންސޮފްޓް. އަދި އެކަންތައްތައް ތިބި ބޭފުޅުން ތިބި އެދިވަޑައިގަންނަވާ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަދުން ޖަސޫރުލިންގެ ކަރުވާތަ ކަރުވަން އެތި ހުރި މަސްއޫލިއްޔަތު އަދުގަނޑުވެސް ކުރާންކުރުގެ ތަޖުރިބާކަން ތިއްބާފުޅުންނެން އަދިވެން. އަދި އެބަދުވަސް އަކަންކުރަށްތަރި އެކަންކުރަން އަދުގަނޑު ޒަބާނުކުރާކޮށް ކުރި. އެކި ޖަމާނަން އެކި ދުވަސްވަރަން ކުރުވާނަ އެކިގޮތަން. އެހެންނަކަމުވެސް އަބަދުވެސް އިންސާނުންނުކުރާ ކަންތައްތައް ތަރައްޤީކުރަން ޖެހިފައިވާކަން ތިއްބާ އިއްޔަތަށް ގެންބަދަލުވެސް ޒަބާބުގެ ކުރައްވަންޖެހޭ. މި ބަދުވަރު އަދުގަނޑުވެސް ކަންވެހެން އިޖާރަ ހަކަންކުރާވެރިންޖެހޭ އެއްޗެހިން. އެހެންވެގެން މިވަރަކަ މިހެން ކުރިގައި އިސްވެދެންނެވި ގޮތަށް މިދަންނަވާ. ދެން ކަރަށްޖ ދާއިގަތް ހަމަހަމަ ކުރުމަށްގެކައި ދާއިރާގެ ސަރުކާރުން ނުވަތަ ސްޖުލަޔާއިން ކަރަށްޖ ދާއިރާތަށް ހަމަޖެއްސަވައިދޭ ވެއްޖެހޭއްސަރު ގަވާއިދު ވުޒާރާތަކުން ގޮތުއްވެސް އަދުގަނޑުވެސް ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. އެއްކަމުކޮށް އަދުގަނޑުވެސް ވާހަކަ ދެއްކިޔަ އުސޫލިއްޔާ ވާހަކަ. އަނެއްކަމުކޮށް ވާހަކަ. އެހެންވީމާ ކަރަށްޖނާއަސަރުވެސް ގޮތަށް އިސްކަންދީގެން އިޖުތިމާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދުގަނޑުވެސް ތިބާއީއްސަރާހު ކަރުވާއިރު ބަދަލުވިޔަ. ދެން ތިޔަ އަހަރު ގޮތަށްދާލީ ގެކުރުކަރަށްޖ ކަށްބަރުހިކޮށް ކަރަށްޖ އަނިބާތިރު ކުރު ކަރަށްޖ ކަރުވާއިޖެހޭ ތަރުކީކަމަށް ޖެހޭ އިސްކަން ގޮތަށް ވެއްޖެއްސަރާ އާދެ ވަނަ އަހަރު ހަމަޖެއްސުމާ މިހާރު އަދި ފޮނުވުމުން ބަހާލުއްވިޖެހޭ ބަދުވަސް ގޮތުގެން ޒަބާނުކުރަން އަދުގަނޑުވެސް އެއިރުއިފުޅުނުވާނާ ބަދުވަސް ކަރަށްޖކުރަން އަދި ވެސްތަކަށްގެން އަދުގަނޑުވެސްނެތް މިފަދަ ދިރާސާ ކުރެވޭނެ ކަމަށް ވިސްނައިދިނުން ހެއްދެވުމަށް އެކަންކުރުމަށް ބާ ފަސޭހަ ކަމަކަށްވެ ހިނގައިދާނެ.

އެހެންނަމަވެސް އެކަން ނުވާނެ ވާހަކަ ނުވަތަ ނުކުރާނެ ވާހަކައެއް ނޫން.
އިއްޒަތްތެރި ގދ.ގެ މެންބަރު ވިދާޅުވި ފަދައިން ނުވަތަ ސ.އަތޮޅުގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ފަދައިން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ. އަދި
މިއަންނަ އަހަރަށް މިދެންނެވިހެން ސްޓެލްކޯއަށް ނުވަތަ ކަރަންޓުގެ
ސަބްސިޑީއެއް ދޫކޮށް ކަމަށް އަޅުގަނޑަކަށެއް ނުފެނޭ. ދެން ވިދާޅުވީ މި
ކިއްވެގެންތޯ ސަރުކާރަށް ލިބޭ އާމްދަނީ މަދުވެގެން ދިޔައީ ސ.އަތޮޅު
މެންބަރު އަސްލަމް ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ވިދާޅުވެފައި އެބައޮތް.
ހަނދުމަފުޅު ހުންނާނެ ސުނާމީގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ ރިސޯޓުތަކަށް
ލިބެންވާ ކުރި ސަރުކާރުން މިވަނީ އެމެރިކާގެ ޑޮލަރުގައި 1 އަހަރު
ދުވަހަށް ފަސްކޮށްދެއްވާފަ. އެހެންކަމުން މިއަހަރު ލިބެންޖެހޭ އެތައް
ފައިސާއެއް އެބަހުރި މިއަންނަ އަހަރުގެ ބޮޑުއަށް ވެގެން
ގޯސްވައި. ހަމައެއާއިއެކުގައި ބޭރިސްޓްދުން 6 ބިލިޔަ ޖެހިރިސްޓޮޅުން އާއިރު
އެމީހުންގެ ކެއިންބައިމަރާއި ކަންކަމަށް އިމްޕޯޓް ކުރަމުން ގެންދިޔަ މުދަލުގެ
ޑިއުޓީއަންވެސް ލިބެންޖެހޭ ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް މަދުވެގެން ހިނގައްޖެ.
އެއްޗެހި މިދެންނެވި -/741 މިލިއަން ރުފިޔާ ކަސްޓަމްސްގެ އަޅުގަނޑު
ހިސާބުން ގޮތުން މި މަދުވާކަމަށް ދެންނެވީ. އެބައިގެ ތެރޭގައި އެ
ނުހިމެނޭ. އެއީ ހަމަ ސީދާ -/793 މިލިއަން ރުފިޔާ. އޭގެ ތެރެއަކު
މިދެންނެވި ވަރުއް ނުހިމެނޭ މި އާންމުކޮށް މަދުވެގެން ދިޔަ ބައިގެ
ތެރޭގައި ބިލިފައިމިވަސީ ސަރުކާރުގެ ބަޖެ ބޮލްކާސާއި މިހެން ލިބޭ އެއްޗިހި.
އެހެންވީމާ މިދެންނެވި 6 ބިލިޔަ މީހުންގެ ކެއިންބައިމަރާއި ކަންކަމަށް
އެތެރެކުރާ އެއްޗިހީގެ ޑިއުޓީއަށް ލިބޭ އެއްޗިއްސަކީވެސް ވަރަށްބޮޑު
އެއްޗެއް. އެ ތަފްސީލުތައް ބިލިފައިއްނަމަ. ހަމަ ރަޖިސްޓަރުގައި ތުދުތުދުން
ދަންނަވާލަމުންނަމަ އަޅުގަނޑަށް އެ ސާފުކޮށްދެއްވާށެވެ. އެހެންވީމާ
އެވާހަކަ ނުދެންނެވީ. ކޮންމެހެން އެސްޓިމޭޓަށް ޖަވާބު ނާރާވާކަށެއްނޫން.
އެހެންނަމަވެސް މިދެންނެވި ދުސަހަސްބާއީސްދި ކުރިމަތް މިއަހަރު ލިބެންޖެހޭ
ކުރިމަތް މިއަންނަ އަހަރަށް ފަސްވެގެން ދިޔުމާއި އަދި ޑިއުޓީއަން އެހާމަދު
ބައަކު ރާއްޖެއަށް މިހާރު 2 ބިލިޔަ މީހުންކަންކަންގެ އަދިކިރިޔާ ހަމަވެގެން

މިއުޅެނީ. އެމީހުންގެ އެ 6 ތައްކަ، 4 ތައްކަ މީހުން އެބަ ސޮއިޖީވޭ ގޮތުގަނޑެކެން. އަހަރު ނިސްބަތިރު 3 ތައްކަ ވަރަކަށް މީހުން ކަންނޭނގެ ތަފާތުރަށްތަކުން ރާއްޖެއަށް އަންނާނީ. އެކަމަކު އެ ދުވަހުކަ އެއްބައި މީހުންތަކާ ސޮއިޖީވެގެން ދިޔުމުން އެމީހުންގެ ކައިރިއަށްދިޔައީ ކަންކަމުން ބޭނުންކުރެވޭ ތަކެއްޗަކަށް އިމްޕޯޓުކުރެވޭ އެއްޗެހިގެ ޖެހުމަށް ލިބޭ ލިބެންޖެހޭ ބައި މަދުވެގެން ދިއުމަކީ އަދުގަނޑުމުންގެ ޢާންމުދަރިގެ ވަރަށްބޮޑު ބައެއް އުނިވެގެންދާނެ ކަމެއްކަން ތިމާ އިއްޖަތްތެރި މުސްތަޤްބަލުން ހަނދުމަފުޅު ބަހައްޓަވަންޖެހޭނެ. ހަމަ އެހެންމެ މިދަނޑިވަޅު އަޅުގަނޑުމެން ހަރަދުކުރެވޭނެ ވިސްނިއްސާ ކަމެއް ދިމާވެގެން އުފާވެރި އެކަމުކުން ސަރުކާރުތަކުގެ ފަރާތުން ހަރަދުކުރެވޭ ވިސްނިއްސާ ހަރަދުތަކީ ބޮޑުވެގެން. މި ބަޔާނާތް އަޅުގަނޑުމެން ކާރުވޭ މީހަކުވެސް ނަތީޖާކުރަން ޖެހޭނެ.

ގެންދަވާއިރު އެއީ ރަނގަޅުކަމެއް ނޫންކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދުވާލަކަށްވެސް އެކަން އިސްލާމްދީނުގައި އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތޮޅަކީ އޮތްކަމެއް. ތިހާ އިޤްތިޞާދީ މުސްތަޤްބަލުގެ އަތޮޅުތުމަތިގައި ކޮށްލެވޭނެ. އެކަން އެހެން ނުކުރަތްވާ އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް އެވާހަކަ މިގޮތަށް މިތަވަރުގެ ޤަވާޢިދުއެއްގައި މަޖިލީހުގައި ބަޔާން ވާހަކަކުރަން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެމީހުން، އެހީތެރިވެދިނުމަށް ހުރަހެއް ހުއްޓާ ބަޔާންކޮށްދީ ބަޔާނުކުރާ ވަގުތެއްގައި އެވާހަކަތައް އެހުރިހާ ދެއްކެވުމަށް އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް އެކަމަށްދީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާފައި ޖާގަ ދިނުމަށް. މިގޮތަށް އެއްގޮތަށް ޢާއްމު ސަރުކާރާއި އިޤްތިޞާދީ މުސްތަޤްބަލަކީ ވަރަށް މުހިއްމު އަޅުގަނޑު ހިނގަމުން ނުދިޔައީ އެކަމަށް ދެންނެވީ.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތިހާ އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުގެ އަތޮޅުތުމަތިގައި އަމީ އެކަން ދެއްވުމަށް ނުދެއްވާތީ ބޭނުމެވެ. އެހެންވީމާ އެކަން އިސްލާމްދީނުގެ ބޭނުން މާނައަކީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހިޔަނި މިވަރުގެ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަހުރެއް ދެނެގަތު އެކުރެއްވި ސިޔާސަތެއް އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބު އެދުރުވެފައިވާން. އަދި ހަމަ އެހެންގޮތް އިޤްތިޞާދީ ގިނަ މުސްތަޤްބަލް ބޭނުންތެރިވާ ފަހަރެއް ކުރިއަށް ކަންތައްތަކުގެ ދިރުމަށް ބަޔާނެއް އިންޝާފުތަކަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް ގާތުން މިދިނުމުގެ -/55 މިފަހަރު ރުފިޔާ އިޤްތިޞާދީ ރައީސުމަންޖެހުން ހުރިހާއެއް އެހެންވީމަ މިދިނުމުގެ ކުރިން ބަޔާން ހަމަޖެއްސައި މިގޮތް ހަމަޖެއްސި ވާހަކަ ދަންނަވަދެން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައިގެ ކުރުކޮށްލާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބަޔާން ޤާނޫނުކުރެއްވިދަން މަސައްކަތް ފެށަން އަހްސަންވި ދެއްވާތީ ދަންނަވަމުން.

ރައީސަކުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިޤްތިޞާދީ މިނިސްޓަރު. މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ވަގުތު ނިންމާލުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ މިހާރު ހުރަހެއް ތާއީދު ލިބި ޝާއިރުކަމުގެ މެމްބަރުން ސަރުކާރުގެ ބޭފުޅުއްނ ލިބިފައިވޭ 4 އިސްލާހު. އެތެރެން އެއް އިސްލާހު ހުރަހެއް އިޤްތިޞާދީ ދެންނެވުން

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ މެންބަރު އަހުމަދު ނާޝިދު. އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހު އަނބުރާ ގެންދަވަން ބޭނުންފުޅުވާކަމަށް އިޝާރާތް ކޮށްލައްވާފައި ވާކަމަށް ސެކްރެޓޭރިއެޓުން ވިދާޅުވާތީ އެކަން ރިޕޯޓުކޮށްލުމުގެ ގޮތުން އަޑުގަނޭ ފުރުސަތު އަރުވާނަން ކޮމިޓީ ވަގުތު ނިންމާލުމުގެ ކުރިން.

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި އިސްލާހަކީ މި

އަހުމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާންމު ބަޖެޓް އެއިބަޔަށް 9 އަށް މި ހިމެނޭ 4 ބައިބަޔަށް. އެއީ އިތުރު ގޭގެ މަސައްކަތްތެރިޔާއި، ބަންދު ދުވަސް މަސައްކަތްތެރިޔާއި، ޓޫރިޒަމް ޚަރަދާއި، އިލެކްޓްރިކްސިޓީ މި ބައިތަކުން 60 މިބައިބަޔަށް -/77 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަދަލުގައި -/12 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް މަދުކޮށް -/65 މިލިއަން ރުފިޔާ އެއީ ބާކީވާބައި އަމިއްލަ ފައިސާތަކުން ހިންގާ ކަރަންޓަށް ސަބްސިޑީއެއްގެ ގޮތުގައި ދިނުމަށް. ދެން ދެންމެއަކު އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެއްޖެ ސަރުކާރުން މިހާރު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހަމަޖެއްސެވި ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ

އަހުމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުށަހެޅުން އަނބުރާ ގެންދަން ޤަބޫލުކުރަން. އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތާއީދުކޮށްދެއްވި ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ މި ހުށަހެޅުއްވުމަށްފަހު މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ވަގުތު ނިންމާލަން. އެހެންވީމާ، މިރޭގެ ކޮމިޓީވަގުތު ނިމުނީ. އާދެ ކުރިއަށް ގެންދަވާ.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ގާޒީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިހާބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ކޮމިޓީ ވަގުތު ނިންމާލަންވެގެން އެންމެ ފަހުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ފުރުޞަތު ދެއްވި ޢިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރ އިނގޭ. ފުރުޞަތު ދެއްވާ ޢިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު މިވަނީ ދެންމެ އިސްލާޙުކުރަ◌ން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަޖެޓު، ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓު އިސްލާޙުކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވޭ. އެހެންވީމާ އެއާއިބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނާލެވޭ ފުރުސަތެއް ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަލައިލެވޭ ގޮތެއްނެތި މި ބަޖެޓު ފާސްކުރަން މިޖެހެނީ މި ހުށަހެޅިފައި އޮތްގޮތަށް ވޯޓަކަށް އެހުމަކީ ބަދަލުތަކެއް ނުގެނެސް އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން ނުފެނޭ ބަދަލުތަކެއް އެހެންނަމަ ޕޮއިންޓުގައި އެއްބަސްވުމެއް ހިފެހި. އެހެންވީމާ ކޮންމެހެން ވިސްނާލަން ޖެހޭ ނުކުތާތަކެއްހެން އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެންދޭ އެހެންވީމަ ކުރަނުކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭގޮތަކަށް ހަދާލެވިއްޖެ އެއާއިބެހޭގޮތުން ވޯޓަކަށް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހުށަހެޅޭ ކަމަށް ގޮވާލަން ބޭނުން ރައީސްގެ ވާހަކަތަކުން ފެނިގެން އެވާހަކަ ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުން ޝާމިލް ގޮތުގައި ފައިޝަލްއާ މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ ބަޖެޓުގެ ޖުމްލަ އަދަދުތަކަށް ބަދަލެއް ނުގެނެސް ބަޖެޓުގެ ތެރޭގައި ވަކިން ގޮތްތައް ހަމަޖެއްސުމަށް އެހެން ހަމަޖެއްސުމުގެ އިސްލާޙު ކުރުމަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ އިތުރުން ބަހުސްކުރުމަށް ވަގުތު ދޭނެ ކަމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގައި ވާހަކަދައްކާލަން ފުރުސަތު އަރުވާނަން. އަދި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ގޮތުން އަދި ހުށަހެޅިފައިވާ ކުރެވޭނެ އިސްލާހު ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ ފުރުސަތު އަރުވާ ދެއްވާ ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނީ

ގެންގުޅުއްވާނެކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިންވެސް އިސްތިޢުފާދެއްވިދުވަހު ކޮމިޓީ ވަގުތު މިހާރު ނިންމާލާފައި ވާކަމަށް. އާދެ، އަރިއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުލްމުޙްސިން އަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވަން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ ދެންމެ ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއްގެ ތެރޭގައި އިއްޒަތްތެރި ޖުޑީޝަލް މިނިސްޓަރު ގެންނެވި ބަދަލުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި އޮތް ހިސާބުގައި ހިމެނިފައެއްނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭ އެއްޗަކަށް ވޯޓު ދީ ފާސްކުރަން މި ކުރިއަށް ގެންދަވަނީ ކަނޑައެޅުމޭ، އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރާނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެވިދާޅުވި ދިވެހި އަމިއްލަކުން ދިވެހި އަމިއްލަކުން އުނިކުރައްވާފައި މިހެން ހުއްޓުވީމާ. އެއްވެސް އެއްޗެއް އިތުރުވެ ނުކުރައްވަވާ. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އުނިކުރެއްވި އަމިއްލަކުގެ އަދަދުތަކާއި އެއްޗިހިތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގި ކަނޑައެޅޭ މިކަން ކުރަނީ. މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ހިތުގައި އުފެދޭ ސުވާލެއް. އަދި މިތަނަށް ހުށަހެޅިފައިވެސް އެބައޮތް މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް އަމިއްލަކުން ނުނިގޮތަކަށް އެއްވެސް ހަރަދެއް ކޮންމެ ނުވާނެކަމަށްވެސް. މިކަހަލަ އެތަކެއް ބައިވަރު ހުރަހެއްމެދުވެ އޮއްވާ މިކަން މި ކުރިއަށް ގެންދަވަނީ ކިހިނެއްތޯ އަޅުގަނޑު ހަމަ ސާފުކޮށްދެއްވުން ބޭނުންވޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވީ މިހާރު ހުވަދުއަތޮޅު

އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ކުރީގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އަރިބަދެއް މަދުނުކޮށް އެ ތަފްސީލާއި އެއާއި އެއްގޮތަށް ބަޖެޓް ފާސްކުރުމަށް. އެހެން ފާސްކޮށްފިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު އަޅުގަނޑުމެން ފާޅުކުރި ޚިޔާލާއި ވިދިގެން ބަޖެޓަށް ގެނައި ބަދަލު އިންކޯޕަރޭޓް ކުރެވޭން އެއްވެސް ހަރަދެއްނެތް. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ އެދުމުގެ މަތީން ރާއްޖޭގެ ޖީސަލް އެހެނިހެން ކަރަންޓް ދޫކުރާ ފަރާތްތަކަށްވެސް އެ ސަބްސިޑީއެއް ދެއްވުމަށް އެހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން އެދުމުގެ މަތީން ބަޖެޓުގެ ބަދަލުގައި ގެންނަވަން ސަރުކާރުން ފުރަތަމަ ފަހަރު ނިންމެވި ނިންމުމާ ދޭތެރޭގައިވެސް އަޅުގަނޑުމެން މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ޖާބިރު މިހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތްގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު އެހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުން ފާސްވާކަށް ނޫނޭނެ. އެހެންވީމާ އެ◌އްގޮތަށް އެކަން އަނބުރާ ގެންދެވުން. އަނެއްގޮތަށް ޖާބިރުގެ ހުށަހެޅުއްވުން ބާތިލް ކުރެއްވުން. ބާތިލް ކުރައްވާފައި އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު އެހުށަހަޅުއްވާ ބަދަލުތައް ގެންނަވަން. ބަޖެ◌ަނ◌ް ގެންނަވައިގެން ފާސްކުރައްވަން އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ ތައްޔާރަން. އެބަދަލު ނުގެނެސް މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާގޮތަށް ބަޖެޓްފާސްކޮށްފިއްޔާ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށްބޮޑު ގެއްލުންވާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ މިދެގޮތުންކުރެ އަޅުގަނޑު ހަރާނެގޮތެއް މިހާރަކު ނޭނގެ. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު ދެންމެއަކު އެވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން އިޝާރާތްކުރެއްވި ބަދަލުތައް ހިމެނޭ ލިޔުމެއް މިހާރުވަނީ ސެކްރެޓޭރިއަޓަށް ދެއްވާފައި. އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަގައި ވޯޓަށް އެހުމުގެ ކުރިން އެދުރުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާއި

ހަމައަށް ފުރުޞަތުދޭނަން. ދެން މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ބަލާއިރުގައި 3 އިސްލާހެއް މިވަނީ. އެއީވެސް އެއް އިސްލާހަކީ މި މަޖްލިސަށް ކޮމިޓީއަކުން ގެންދިއުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހެއް. އަދި މަޖްލިސަށް ކޮމިޓީއަކުން ގެންދިއުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހަށް ފުރުޞަތު މިދިއުން ލިބުމުން އަޅުގަނޑު އެ މަޖްލިސްގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ފުރުޞަތު ދެންނެވީނަން. އެހެންވީމާ މިހާރު އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރެއްވުމަށް ކުޑަފުރުޞަތެއް އަރުވާނަން އެދިވުން ތިޔަ ބޭފުޅުންނާއި ހަމައަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް. (ވޯޓުދީފައިވާނަން ފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މޭޒުކޮޅުމަތީގައި މެދުން އާ ބަޔާނެއް އެއްޗެހިތަކެއް ހިމެނޭ ލިޔުމެއް ފާހަގަކޮށްދިނުމާ ގޮވަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަރުވަން މި ލިޔުން ބައްލަވާ ލެއްވުން. އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ ހުއްޓާލަނީ މިވަގުތު މިހާރުހާޟިރުން ގިނަވެގެން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށް. އަލުން 11:00 ޖަހާއިރު ދެން މި ޖަލްސާ ފަށާނީ. ސުވާލުތަކާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

[އިންޓަވަލް 10:30 ން 11:00 ށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން އަނެއްކާވެސް މި ޖަލްސާ ފަށަނީ. ޖަލްސާ ނިންމާލުމުގެ ކުރީ ހުސްވަގުތުކޮޅުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ވަނީ ކޮމިޓީ ހުސްވަގުތުކޮޅު ނިމުމުން އިޖުތިމާޢުކުރުމަށް. އެހެންނަމަވެސް ކޮމިޓީ ހުސްވަގުތު ނިމުމުގެ، ނިންމާލުމުގެ ކުރީ ބަހުސްކުރުމުގެ ކުރިން އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ ޢަލީ ފާޟިލް އަޙްމަދު ޝަރީފް މެންބަރުން ކުރައްވާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ބަޔާން ބަހުސްކުރުމަށް ގެންނަވާފައި ވިސްނައިލަދެއްވާތީ ބޭނުންފުޅުވާކަން ހާމަކުރައްވާ. އަޅުގަނޑު ގެންދަން މާނަކުރާގޮތުން ސަރުކާރުން ނޯޓިސްދީފައިވާ ބިލުތަކަށް ބަހުސްކުރަމުން ގެންދިޔަނަމަ ހަމައެކަނި މަޢުލޫމާތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެ

ބިއްލަމަށް މިނިސްޓަރު އެ ހުށަހަޅުއްވި އިޚްތިޔާރުތަކާ އެ ބަޖެޓް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ބަޖެޓަށް އަދި އިޚްތިޔާރުތަކާއި ގޮތުގައި ގެންދަވާނަން ނުނަނާނާކަމަށް އަދުގަނޑެއް ގަވާއިދު މާނަކުރުމާ. އަދި، ގަވާއިދުގައި ވާގޮތުން ކޯމިޓީވަގުތު ނިމުނިމަ ނޫނީ ނިންމުމަށްފަހު ދުވަސް އަނބުރާ ކޯމިޓީވަގުތު ހުވާފުމަލިވުން އިމަލުކުރުމުންނާ އުސޫލުއްނުން. އެހެންނަމަވެސް ކޯމިޓީވަގުތުގެ ހަމަ ނިމުމުގެ ކުރިއަށްޓަކައިކުރިން ބަޖެޓުގެ ހުށަހެޅުއް ވާރާތުން ވަރަށް ބަޖެޓުގެ އާރު ބައިވަރުގެ ބަނދަރުގެ ނޫނީ ގަވާއިދު ބޭނުންކުރުމާއި ވަރަށްގިނަ އިޖުރާއަތުތަކެއް ވާނުވަތަގެން ކުރީގެ ނިމުނިކަލާ ރައްޔިތުންގެ ހަރަކާތްތަކާއި ސަބަބުން ބިނާވުމުގެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުއްވި ވާރާތުން ބިއްލަމަށް އެއީ މަޖިލީހުގެ ވާރާތުން ބަޖެޓުގެ އެކަމަށް ޒާތުގުޅޭގޮތަކީ. އެހެންނަމަވެސް، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ އާދަޔާހިލާފު ކަމުގައި ކޯމިޓީވަގުތު ނިންމާފައިވާ އަވަސް ކޯމިޓީވަގުތު ހުވާފާޅުކުރުން ނުނިމިގެންވާތީ އެހެންނަމަވެސް ހުވާފުޅުގެ ޖޫލިސީގެއިޖުމާއު ސިފަކުރުނުވެސް އާ އެކަމަކުގެ މިއަދުގެ ބަލައިގަތުން. މަޖިލީހުގެ ވަކިކޮށް ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އަދުގަނޑު ގަވާއިދުކުރުމުގެ މި ބަޖެޓު އާ ވާދޫވާގޮތަށް ކަނަލު އިޚްތިޔާރުތަކާ ގުޅުވައި ޒާތުގުޅޭކަމާ ހުށަހަޅުއްވައިދިން ގެނދިޔަ. އެހެންނަމަވެސް، އަދުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ އެއްވެސް ބިއްލަމަށް ވެރިކަމުގެ އިޢުތިރާފު ނުކުރައްވާކަމަށްވެސް މިކަމާއި ގަވާއިދުގެ ކޯމިޓީވަގުތު ހުވާފުޅަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަދުގަނޑު މިހާރު ކުޑައިރުކުރަން ބަލައިގަތުން ބިއްލަމަށް ވެރިކަމުގެ އަދުގަނޑު ކޯމިޓީވަގުތު އެކަސްތޫރީކަމުގެ މައްސަލައާއި އެއްގޮތްވާގޮތަށް ބަލައި ކޯމިޓީވަގުތު ހުވާފުޅާއި ދެކޮޅަށް ބިއްލަމަށް ވެރިކަމުގެ އިޢުތިރާފު ކުރެއްވި ބަލައިގަތުން. ބިއްލަމަށް ވެރިކަމުގެ އިޢުތިރާފު ނުކުރައްވާކަމެއް އަދުގަނޑު ކޯމިޓީވަގުތު ހުވާފާޅުނުވޭ. ކޯމިޓީވަގުތު އެހެންނަމަވެސް އަދުގަނޑު މި

ހުޅުވާލަދީ މި ޖަލްސާގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުވެސް ވަރަށްގިނަ ޖަލްސާތަކުގައި ވަރަށް ދިގުކޮށް ހިޔާލު ފާޅުކޮށްފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިއަދު މިވަގުތު މި ކޮމިޓީވަގުތު ހުޅުވާލައި ފުރުސަތުއަރުވަން ގަސްތުކުރަނީ އިއްޒަތްތެރި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު އަށް ހުށަހަޅުއްވި ޒާތުގޮތާއި ގުޅޭގޮތުން މެންބަރުން ހާޒިރު ފުރުސަތުއަރުވަން ސުވާލުތަކުން އާ ހުށަހެޅުއްވާ ހުށަހެޅުއްވުންތަކާއި ހުށަހެޅުއްވުމަށް. އަދި، މިގޮތުން ހުޅުވާލާ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ ވާހަކަ ކުރުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެދިވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ގަސްދުކުރަން 3 މިނެޓްގެ ފުރުސަތެއް އަރުވަން. އަޅުގަނޑު ވަރަށްބޮޑަށް އެދެން އެ 3 މިނިޓުގެތެރޭގައި ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކުވެސް، އެދިވަޑައިގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކުވެސް އެ 3 މިނިޓަށްވުރެ އިތުރުނުވާގޮތުގައި ވަކިން އެ ފުރުސަތު ބޭނުންކުރެއްވުން. އަދި، އެ ފުރުސަތު ބޭނުންކުރައްވާއިރު އެއީ މިހާރު މި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު އަރިހުން ހުށަހެޅުއްވި ޒާތުގޮތާއި ސިޔާ ގުޅުއްވި ކަންތައްތަކުގެ މައްސަލަ މެންބަރުންގެ ޒާތުގޮތާއި ގަސްދުކުރައްވަން. މިގޮތުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު ހުޅުވާލުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުވެސް މިހާރު މި އިއްޒަތްތެރި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ސަރުކާރުގެ ގުޅުވެރިކަން މެންބަރުންނާއި ހަމައަށް ފުރުސަތުދެއްވުމަކީ ދިނުން ބަޔާނާއިގައި އެކި ބައިވަރަކަށް، ހުރަހެއްޓުމާއި ބަޖެޓުގެ އެކި ބައިވަރުން އައިބީ، ބަދަލުތަކާ އުނިކުރުމާ އިތުރުކުރުމާ މިހެން ހެއްދެވުމާއި ފޯމިއުލާގައި އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ މިގޮތުން ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު އަރުވާ ފުރުސަތު އިއްޒަތްތެރި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު އެދެން އިއްޒަތްތެރި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރުވެސް އަޅުގަނޑު މި ކުރިންވެސް ދަންނަވާލި 3 މިނިޓުގެތެރޭގައި އެ ފުރުސަތު ބޭނުންކުރެއްވުމަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ އަލްފާޟިލް

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ވަގުތުކޮޅަށްޓަކައި. މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް

ގާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި އަޅުގަނޑު ގެނައި އިސްލާހު، ބަދަލުކޮށް
ދަންނަވާލުމަށްޓަކައި. ރައްޔިތުންގެވެސް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އެބައި
މެންބަރުންތަކުންގެ އެބައި ފަހަރަކުގެ އެދިވަޑައިގެން ތަކުރާރުވެގެން
އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުން މިކަމާއިގުޅޭ ވިސްނައިވަޑައިގެން ގެންނަވާ
ބަދަލުތަކާގުޅޭގޮތުގައި ހުށަހަޅުއްވާ ދެންނެވިހެން 452.3 މިދިޔަ
ރިޕޯޓުގައިވާ މި ބަޔަކު، މި އިސްލާހު އަޅުގަނޑުގެ މި ގެނައި.
އަޅުގަނޑު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވެފައިވާ ގޮތުގެ
އެމްޑީޕީން އެމަޖިލީހުން ހަމަޖެއްސެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ
ޚިޔާލުފުޅުތަކުގައި މިދެންނެވި ޚިޔާލުފުޅު އެއާ މަޝް ދަރަޖައަށް އުޅުނު
އެމަޖިލިސް ވިސްނައިވަޑައިގަތީ އެވާހަކަވެސް ދެންނެވީމުއި. މިހާރު މި
އުސޫލުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެ އުސޫލުތަކުގައި އޮވެނީ މިހާރު
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އަތުގައިމެހެއްގައި އިންސާނުން ކޮންމެހެން
އަޅުގަނޑު ހުރިހާ ތަފާސީލެއް ދަންނަވާލަފައި ނުކުމެވޭ. އެއީ، ވަގުތު
ސަލާމަތްކުރަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދެއްވި 3 މިނެޓު ކަމަށްވާތީ.
އެއްވެސް އައިޑިއަލް އެ އުސޫލުތަކުގައިވާ ބައި އެވަނީ ރަނގަޅަށް
ބަލާފައި. މި ބަޔާނާއި ޖުމްލަ ޖުމްލައިގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަޔާން ދަންނަވާލަން
ޖުމްލަ މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިގޮތަށް، ތަފާސީލްކުރަމުންދާއިރު އައިޑިއަލް ހުރި
ގޮތުގައިސާބިތު ކަނޑައަޅުއްވަން. އަޅުގަނޑުމެން، އެހެންނަމަ، މިނިސްޓަރު
އެވް ފިނޭންސް އެޑީބީ ބޭންކުން. ދެން، އެހެންނަމަ، އަދި
ތަފާސީލުވަނީ އަދި ހުރިހާ ހުރިހާ ހިސާބުގައި ކުރީގައި. ކަމަކީ،
އިޖުރާ ހިސާބުތަކަށް ތަފާސީލު ހުރިހާ ހިސާބުތަކާއި މިގޮތް މިވަނީ. އެހެންނަމަ،
މިޖަހަނީ މިގޮތް ބޮޑުބައި މި ދެންނެވި މިވަނީ. އެހެންނަމަ،
މިގޮތުގައި މިހާރު މިހާރު މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޮލި
ރައީސް ހިންގުމުގެ އަދި ގިނަފުށީގެ ހިންގުމުގެ މިހާރު
އަންނަނިވި. ބޮލިއަށް މިހާރު މިހާރު ހަމަ ރަނގަޅު ފުރިހަމަ
ގޮތަށް ބަހައްޓާފައި މި ހުރިހާ އައިޑިއަލުތަކުގައިވެސް މިހުރީ ބަލާފައި.
ދެން، މި އަޑުއަހާލާފައި ގޮތް އިޖުރާއަތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ

ވިދާޅުވުމާއި ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަށް ހަމަޖެއްސީ. ކުރީގައި ލަފާކުރެވިފައި އޮތީ ކުރީގައި ހަރަދުކުރެވުމުންދިޔަގޮތަށް ބެލިއިރު މިއަހަރުވެސް ހަރަދު ބޮޑުވެގެން ހިނގައިދާނެކަމަށް ބަލާފައި ކުރީގައި ބޮޑު އަދަދެއް އޮތީ. އެހެންވީމާ، ފަހުން ޖެހި ބޭނުވުންގެ ހިސާބު ފާޅުކުރެއްވުމާއި ގުޅިގެން މިގޮތަށް މިއީ ބެލިބެލުމަށް މިހެން ހަމަޖެއްސިދާނެކަން އެނގޭތީ އެގޮތަށް ވިސްނި ވާހަކަ ދަންނަވަން ދިއުމަށްޓަކައި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މިއާއިއެކުގައި އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ ދެން، އަޅުގަނޑު މިއީ މިކަން މިއަދު ގެންދިޔަގޮތް ދަންނަވާލެވިއްޖެކަމަށް ހީކުރަމުން އަޅުގަނޑު އިށީންނާނަން. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. މިވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި 41 މެންބަރުން. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް މުޙަންމަދަށް.

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. އާދެ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި މިއަދަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ

މި

އިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި އަދި ރާއްޖޭގެ ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުންނަކަށް ވަރަށް އުފާވެރި ހަބަރެއް ލިބިގެން ދާނެ ދުވަހެއް. ސަރަޙައްދު ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ޤާނޫނާ އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައިވާ ގޮތުގައި މި ދައުލަތުގައި ނުވާނަ◌ަވަ ދައުރުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފާސްކުރައްވާ ބަޖެޓަކަށް ސަރުކާރުން ފުރަތަމަ ފަހަރު އަމިއްލައަށް ވިސްނަވައިގެން އެކަމަށް ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އާދެ އެދިމަކާއި އެގޮތަށް ގޮތެއްމަތިން ބަދަލުކުރެވުން ދިއުމި ފުރަތަމަ ފަހަރު. ވާއިރެއްކަން، އިއްޒަތްތެރި ޕްރެޒިޑެންޓް މިނިސްޓަރަށްވެސް މި ހިސާބުގެ

ދެއްވީ އެކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ރަނގަޅު އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓް އަހުލާއި އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރީ ސްޓެލްކޯއަށް 100 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓަށް ދޫކުރީ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ކަރަންޓު ނޫނިއްޔާ ރައްޔިތުން އަމިއްލައަށް ހިންގާ ޖަނަރޭޓަރުތައް ނޫނިއްޔާ ކަރަންޓު ހިދުމަތް ދޭ ތަންތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ފައިސާގެ އެހީއެއް ނުދޭންވީ ލިއްވުމަށްކަމަށް. އެހެންވުމާއިއެއްކޮށް، މިކަމަށް އަޅުގަނޑު ބާއިދުކޮށް މިކަން މިހާރު މި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ގެންސްފައި ވާގޮތަށް މަބަދަލު ގެންސުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަދި މި ބައެއް ސުނާމީގެ ހާދިސާއާއި ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދުތަކަށް ކުރުމަށް ހުރި ބައެއް ކަންތައްތަކުން އެބަހުރި މީގައި އުނިކޮށް◌ފައި. އަދި ސަރުކާރުގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން އިޙުތިޔާރީ ގޮތުން ވަޒީފާއިން ވަކިވުމަށް ބޭނުންވާ މީހުން ތި ބައެއް ތަންތަން އެބަހުރި މީގައި އުނިކޮށްފައި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ކުރީގައި މިއަދު ނިމެން މިހާރު މިއިން ގާތްގަނޑަކަށް 4 މަސް އޮކްޓޯބަރު ނޮވެމްބަރު، ޑިސެމްބަރު 3 މަސްދުވަސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި މިހާރު ކުރީގައި މިއަދު ނިމޭން ގޮތެއް މިއަދު ކުރިއަށް ދާނަމަ މި އިންތިހާބު ހާލަތު ޖަހާލާފައި ސަރުކާރުގެ ބާރުގައި ޖެހިފައި މީހި އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޮނުވި އަހަރުނާއި އުޅުމުންނަން ގެއްލުމެއް ނުވާނޭގޮތަށް މި ބަޖެޓުން އިންތިހާބުކަމުގައިވާތީ އެބައި މިހުންނަން އެކަށީގެން ކުރެވޭނެކަމުގައި އިސްލާމީ މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެއްޖެ. އެހެންވީމާއިއެއްކޮށް، މިއޮތްގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮޑެއި މިއޮތް ކަރުދާހާއި އެއްގޮތަށް މި ފާސްކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ވާހަކަ ދަންނަވަން ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ސާފު◌ކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިހާރު މިނިސްޓަރު އޯޑް ފެނުނުހެން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނޫނީ ދެއްވާފައިވާ ގަބޫލުކުރާތީ ކަރުދާސް ދެއްވާފައިވާގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްތިހާރުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅުއްވާފައި ނީ.

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރި މެންބަރު ހުށަހަޅައި. އެޖެންޑާ، އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި ވާހަކަދައްކަވަން

އަޙްމަދު ސިރާޖް މުޙައްމަދު ޝުކުރިއްޔާ.

ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އުފާކުރާ◌ކަމުގައި ރައްޔިތުންނަށް އަމިއްލަ ހިނގާ

ވާހަކަދެއްކެވުން: ކަރަންޓަށް 55 މިލިއަން ރުފިޔާ ސަބްސިޑީން ދޭން ނިންމާފިކަމަށް. މިގޮތުން މިބަޖެޓުގެ ސަބްސިޑީ އޮފްސެޓްކުރުގެ އާންމު ބަޖެޓު ހަރަދު މިގޭ އަދިބަމް އެހެއް ސުނާމީ ކާރިސާ އާއި ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދުގެ ބައިތަކުން މިވަނީ އެކިއެކި ބައިތަކުން 25 މިލިއަން ރުފިޔާ މިއަދު މަދުކުރެވިފައި. އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު ތަފްސީލްކޮށް ދެއްވާފައިވާ މިކަމުގެ ސަބަބުން ސުނާމީ ބާރުގަދަ އެޖެންސީތަކާ ބާވަތުގެ ބޭނުންތަކަށް ދެވޭ ފައިސާތަކުގެ ބަޖެޓުތަކުގެ ނޫނީ ވަކި ކުރެވޭ ފޯރަ ހަރަދުތަކުގެ. ދެން، ސަބްސިޑީން އެމްއޭސްޕީއެލް ހަރަދުކުރެވޭ މިއަހަރު 5 މިލިއަން ރުފިޔާ މަދުކުރެވިފައި. މިގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި ބައިތަކުން ފެށުމަށް މި ދިރާގު އިތުރުކުރުމުގެ މަސައްކަތާއި ބަހުން ދިވެސްޓްކަލާއި ބޮޑެތި ހިސާބުގައި އިލެކްޓްރިކް ސިޓީ މިބައިތަކުން ފެށޭ 25 މިލިއަން ރުފިޔާ ޖުމްލަ 55 މިލިއަން ރުފިޔާ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ މިކަންކަމުގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް ގެއްލުމެއް ބޮޑުވެގެން ދިޔައީ ކުރިމަތިކުރެވުނު ދާއިރާތަކެއް ނުފެންނަކަމަށް. އަދި އިތުރުގަޔާ މަސައްކަތްތަކުގައި މިހެންނަން ދެންމެ ބޭރު ދާއިރާތަށް ހާސިލްކުރަން ފެނުނު މިނިސްޓަރު ތަފްސީލްކޮށްދެއްވާފައި އަހަރު ނިމުމާ

ކައިރިއަށް ގޮސްފައިވާތީ ދެންމެ އަތޮޅުތެރޭގެ އަދި ދ.އަތޮޅުގެ އަނެއް މެންބަރު އެ ހުރަހަކަށްވި ގޮތަށް ސަރުކާރުން އެގެންނަވަން ޤަސްދުކުރުއްވި ގޮތަށް އިސްތިޢުފާދެއްވި މިހާރު މި ސިޔާސީގައި މިވާގޮތަށް ދ.އަތޮޅުގެ އަނެއް މެންބަރު މެންބަރު އެ ހުރަހަކަށްވި އިސްތިޢުފާދީފައި އެއަށް އަތޮޅުތެރޭ ތާއީދުކުރި ވަރަކަ އެގޮތަށް މިހަލަތު ޤާނޫނުއަސާސީން. ސިޔާރިއާ.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހިމް ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު އަތޮޅުތެރޭމެންގެ ކުރިމައްޗަށް ހުރަހަ ޖަހައި މިއަދު އިސްތިޢުފާދޭ މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ފާޑުކިޔުއްވުން ގެންދިޔުމަކީ ޖާހިލިއްޔާއި ކުރެވޭން ޢިއްޒަތްތެރި ފައިސާސް މިނިސްޓަރ މި ހުރަހެޅިލައިފަ އަދި ބަޖެޓަށް ގެންނަވާފައި އަދި ބަދަލުއްކަމަށް އަތޮޅުތެރޭ ދުކޮށް. ދިން، އެންމެ ބޮޑަށް ގެރިފައި މިއާންނަސް ސްޓޭޓްގެ ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި ހުރަހެރިފައި އަދި 100 މިލިއަން ރުފިޔާއި ގެރިގެން. އެހެންވީމާ، މިގެންނަވި އިސްތިޢުފާއި އަދި މިދަންނަވާ 100 މިލިއަން ރުފިޔާއި ގެރިގެން އަތޮޅުތެރޭވެސް ފަހަރުގެ ކުރަވެސް އެއްކޮށް ދަންނަވާލަކީ އިސްތިފާއި ބޮޑުގޮތެއް ދަންނަވާނަން. މިއަދު އެމަނިކުފާން މައްސަލައެއް ދައްކަވައިދޭ ސްޓޭޓްބޭންކުން 2004 ވަނަ އަހަރު 171 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދު ކުރައްވައިގެން މިދަންނަވާ އެސް.ޓީ.އޯ އިން 171 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދު ކުރައްވާއިގެން ސްޓޭޓްބޭންކް އެބަހުރި 118 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ފައިދާ ނަންގަވާފައި. އެހެންވީމާ، މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ފުސްދަލެއް އިންޑަސްޓްރީ ފައިދާއަކީ އެ ނަންގަވަނީ. އެހެންކަމަށްވާނަމަ، އަތޮޅުތެރޭ ހިތާމައަކީ މި 100 މިލިއަން ރުފިޔާ ދައްކަވާގޮތް ޢާންމުދަނޑި ބަޖެޓުން އިތުރުކުރުމުގެ ސަބްސިޑީސް ގޮތުގައި ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި އެސް.ޓީ.އޯ ގެ ފައިދާއިން ޚަރަދުކުރަނީ މި ސަބްސިޑީ ނަގަނީ. ހަމަގައިމުވެސް އެސް.ޓީ.އޯ އަކީ ހަމައެކަނި ވެރި ވިޔަފާރިއެއް ނޫން އަދި ހަމައެކަނި ވެރި ވިޔަފާރިކުރާ މިދަންނަވާ ސްޓޭޓްބޭންކަކީ ނޫން ނަމަވެ މިޓްލާކަން ނޫން ނަމަވެ އާއަލިބާޒާރު އޮޑިޓަރުކަމުވާ ނޫން ނަމަވެ އާއަލިބާޒާރު ކޮންޕީޓިޝަނާ.

އެހެންވެޖެއްޔާ، ސުލްޠާނުގެ ފައިދާ އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރެވޭ ގޮތުން މިދެންނެވި އެސް.ޓީ.އޯ ގެ ފައިދާ ވަރަށް ބޮޑުވާނެކަމަށް ތާއީދުކުރެވޭ މިދެންނެވި ތޮތުގެ ވިޔަފާރިއާއި އަދި އެހެނިހެން އުސޫލުތަކާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުރަހަގަން އިނގޭތޯ މި 100 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ސަބްސިޑީ މި ބަޖެޓުގައި ހިމަނައިގެން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއިން ސުލްޠާނައަށް ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި އެސް.ޓީ.އޯ ގެ ފައިދާއިން މިބައި ނަގަން. އެސް.ޓީ.އޯ އިން މިއަދު އިންޑިޔާ ދަރަޖައަށް ތެޔޮ ވިއްކައިގެން ފައިދާ ނަގާފައި. އެންމެ ފަހުން ނިމޭއިރު ރައްޔިތުންގެ އަތުން އެފައިސާ ނަގާފައި އެހެރީ. ދެން، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މި އިއްޒަތްތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރ މިގެންނަވާފައި މިހިރަ އިސްލާހުތަކަށް ކުދިކުދި ބަދަލުތަކަށް ބަލާލާއިރު މިއަދުން ރިޕޯޓުގައި ގެއްލުމުއްނުނު ދައްކަނީޔާއެއް ރައްޔިތުންނަށް. ރައްޔިތުންނަށް ރަނގަޅުކަން މިވަނީ. އެއީ، ކުރީގައި ދ.އަތޮޅު މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން 55 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ސަބްސިޑީއެއް ބައްޓަރީގެ އަލިއްލަމަން ކަރަންޓު ހިނގާ ރައްޔިތުންނަށް މިދެންނެވި ޖެނަރޭޓަރުތައް ހިންގައިގެން ކަރަންޓު ދޫކުރައްވާ ބޭފުޅުންނަށް ހަމަޖެއްސެވިފައި. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަރަށް ބޮޑު އެހީތެރިކަމެއްކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، މި ބަޖެޓު ތެރޭގައި ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮންނަނީވެސް އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް ފޮނުއްވި ދުވަހަކު ނޫން ކަންކަންގެ، އެއަށް ވުރެއް ކުރިގައި. އެހެންވީމާ، އާގެ ފަހުންވެސް މުއްދަތުތަކެއް ފާއިތުވެގެން ގޮސް އަހަރު ނިމެން މާރު މިއޮތީ ދުވަހުއްޔާ ދުވަސް. އެހެންވީމަ، މި ގެންނެވި ބަދަލާ އެއްކޮށް މި އިމަޖެންސީ ބަޖެޓްގެ ގޮތުގައި އަދިވެސް މި ކަމުދާނެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރެވޭ މި އިސްލާހާއެކުވެސް ފާސްކުރަން އަޅުގަނޑުގެ ވަކިސަބަބެއް ނެތް އެހެންނަމަވެސް، އެސް.ޓީ.އޯ އިން މިހާރު ފައިދާއެއް ނަގައިގެން ހުރަހަގުއްވާފައި އޮތީމަ......

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު 3 މިނެޓު ހަމަވެއްޖެ ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑު އެދެން ވާހަކަފުޅު ކުރުކޮށްލައްވަން.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު މުޙަންމަދު އިބްރާހީމް ދީދީ ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ މިހާބަޔާ މިދެންނެވި އިން އެސް.ޓީ.އީ އޮނަރަބަލް، އާދެ، ސޯޝަލްކޮލާއިން ނަގާފައި ބޭނުމާ ހ ގަދައިރާގެ ބޮޑުއިން ސޯޝަލްކޮލެޓަރ ސަބްސިޑީއިން ކުރަން އަޅުގަނޑު ހުރަހަކަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ހުޅުދުއްމަތީ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، މި ބަޖެޓަށް ބަލައިލުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ ފެނުމަށް ވަރަށް ކާންދީގަތަށް ކުއްލިއަކަ◌ށް ހަމަޖެހިގެން ދިޔަގޮތް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ދެކެން އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން. އެއީ މި އިސްލާހުކުރެވުން އިތުރުގައި މި ބަޖެޓުގައި މިއަންނަނީ ބާރުގައި ޤާނޫނު މިނިސްޓަރު ވަޒީރު ހިލާ ސަރުކާރުތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ބޮޑުއިން 10 މިލިއަނެއް ކެނޑިފައި ދެން އަދިވެސް މި ފެންނަނީ ބާރުގައި ޖެހިފައި ތިބި މުވައްޒަފުން ފައިސާގެ އެއީ ދިނުމުގެ ޒަރޫރަތު. މުޅިންފަސް ސަރުކާރުގައި ބާރުގައި ޖެހިފައި މުވައްޒަފުން ދިޔުން ޒަރޫރަތެއް ކެޓަގަރީގައި އަނެއްކާވެސް ނަގާ އަހަރު ބަޔަކަ◌ށް ދިޔައި މިއަންނަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް ކޮމިޔުނިޓީ މިހާ ބޮޑަށް ބަލާލާފައިވާ ހަމަ ބޮޑަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއަށް ރަނގަޅުކޮށްލިބިފައިވާނެ، ތެރޭގައިހުރި އެއްޗަކަށް ނޫން ހަމަ ގައިމުވެސް މިހާރު މި ވިދާޅުވީ މި ބަޖެޓް އުސޫލަކާއި ޚަރަދުވެސް ކުރިން ހަމަ މަސްދަރުވެސް ވަޢުދުތަކަށް އޮނަރަބަލް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަދިވެސް ކަނޑައަޅަން ހަމަޖެހިލައިވާ ދިމާވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ދިހަވަނަ ވަޒީފާތަކަށް ހުރި ބިޔާލުތަކުގެ ތަރައްޤީއަށް ހުރި ސަރުކާރުގެ އެހީތެރި ދިމަދިމާލުން ބާކީރުގުތަކުގައި ކަރުދާސްތައް ޚަރަދުތަކަށް އަދިވެސް ހުއްޓުވާލެވިދާނެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ ސަރުކާރުގެ ބައެއް މުވައްޒަފުންނަށް ދަސްނުވާ ރަށްޖެހިފައި ހުރި އިތުރު ގަޑިގެ ފައިސާއެއް މިހެން މިއޮތީ ފަސް މިލިއަނެއް ކަނޑާލެވިފައި. ހަމަހަމަކޮށް ބާރުގައި ޖެހިފައި

ތިބިމީހުންގެ ތެރެއިން ނުވަތަ މަސައްކަތް ސަރުކާރަށް ކޮށްދެމުން ގެންދާ މީހުންގެ ތެރެއިން ފައިސާ ކަނޑާލުން. އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރެއްގައިވެސް މިތަނުގައި ބަހުސް ކުރަމުން ނުގެންދަން ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ފައިސާ އެއްވެސް އެއްޗެއް އުނިކުރާ ވާހަކައެއް. ހައްތަރާވެސް އެމީހުންނަށް ރަނގަޅު ކޮށްދިނުމަށް ވާހަކަ ދެއްކުވިފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލަން ބޭނުންވަނީ މިހާ ކުއްލިގޮތަކަށް މިހާ ބޮޑު ބަޖެޓެއް ކުއްލިއަކަށް ގެނެވިފައި އޮތީމަ އަދި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިހާރު އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނާލުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއީ އަދިވެސް ރަނގަޅުކުރެވޭނެ. ފެށުން ރަނގަޅަކަށް ނޫނޭ މިއީ މިވަރުގެ ބޮޑެތި ބަޖެޓެއް ގެނެވިއްޖެއްޔާ މިވަރުގެ ބޮޑު ބަޖެޓެއްވެސް ގެންނާނެ. އަދި މިހާތަނަށްވެސް ސަރުކާރުން ޚަރަދު ގެންދަނީ ކުރައްވަމުން މިއަދުން މި ބަޖެޓް ފާސް ނުވިކަމުގައި ވިޔަސް ސަރުކާރުގެ ހިންގުން ނުހުއްޓޭނެކަން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާތީވެ މި މަޖްލިސަށް ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވާލަމުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލަން. އަދި މި ކޮމިޓީއަކުން ބަލާލުމަށް ފަހުގައި ވީ އަވަސް މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި މި ބަޖެޓް އަލުން މިތަނަށް ގެނެސް އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރުމަށް ހުށަހަޅަމުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާމޭ މި ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވާލުމަށް ހުށަހަޅާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން.

ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި މަސްއަލައިގައި ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ ބާކީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރިއަށް އޮތީ 5 މިނެޓް ތެރޭގައި ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑު އެދެން އެއަށް ފަހުގައި އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ބަންދުކޮށްލަން ގަސްތުކުރަން. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ފާދިއްޕޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސޯލިހަށް.

ފާދިއްޕޮޅު މެންބަރު އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެންމެ ފުރަތަމަވެސް އަޅުގަނޑު

އިބްރާހީމް މުނީރުމަދު
ނާޒިރު ވާހަކަދައްކަވަން:

އިޤްތިޞާދީ ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު ޝަރުބަތާ ދަންނަވަން މިހެންނެވެ
ބަޖެޓާ ގުޅިގެން. އަމިއްލަ ފައިސާތަކުން ހިސާބު އިންޑިއާގެ ބޮޑުއަށް
އިންޑިޔާގެ ބަޖެޓުން ދައްކަމުން މި ކަނޑައެޅުއްވި 55 މިލިޔަން ރުފިޔާ މިވަނީ
ހުށަހަޅަން ބޭކާރު. އެހެންނަމަވެސް، އިޤްތިޞާދީ ޙައިސިއްޔަތުން، އަޅުގަނޑު ވެސް
ފުރަތަމަ ދަންނަވާނީ އިޤްތިޞާދީ ޙައިސިއްޔަތުން ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން މި
އިސްތިޢުފާ ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު އިޤްތިޞާދީ ފައިނޭންސް
މިނިސްޓަރު މިވަގުތު ގެންނެވީ އިސްތިޢުފާއެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ވެސް
އަމަލުކުރައްވަމުން މިގެންދާ ގަވާއިދުގައި މި މަޖިލިހުން މައްސަލަ
ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ކަނޑައަޅައިފައި އެބައޮތް. އެއީ 24 ވަނަ މާއްދާއާ 26
ވަނަ މާއްދާގައި. ފުރަތަމަ މިއޮތީ ދަށުގެ ފުށުމުގެ 10 ދުވަސްތެރޭން
މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުން ޖެހޭނެކަމަށް. އެގޮތުން ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ނަމަ ކުއްލި
މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި ހަމަ އެ މައްސަލަ އިޤްތިޞާދީ ޙައިސިއްޔަތުން
ހުށަ ހަޅުއްވަން މިޖެހެނީ. ދެން މި އޮންނަނީ ހުށަހެޅުއްވުމާ މައްސަލައަކާ
ބެހޭގޮތުން އިސްތިޢުފާ ގެނެއްސެވުން. އެ މާއްދާއަކީ 33 ވަނަ މާއްދާ. 33
ވަނަ މާއްދާގައި މި ބުނަނީ ހުށަހެޅުއްވުމާ މައްސަލައަކާ ބެހޭގޮތުން
މައްސަލައަކަށް އިސްތިޢުފާ ގެނައުމަށް މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގެ ވަގުތުގައި
މަޖިލީހުގެ ފެންބޮޑުނުވަނަ. އަޅުގަނޑަށް ހަމަޖެހުނުކުރަން ޢާއްމު މިހާރު މި
މައްސަލައިގެ ކޮމިޓީ ވަގުތު އިޤްތިޞާދީ ޙައިސިއްޔަތު ނިންމާލައްވައިފިކަމަށް.
އެހެންކަމުން މި އިސްތިޢުފާ މިވަގުތު ގެނައުން އިސްތިޢުފާ ކަމަކަށް
އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އަދި އާދެ އިޤުރުން އިޤްތިޞާދީ ފައިނޭންސް
މިނިސްޓަރު މިހެންނެވި ބަދަލުތަކުގެ ބޮޑުތަކައި އަޅުގަނޑު ކަނޑައެޅުމާ ވަރަށް
ގިނަ ކަނޑައަޅައި އެބަހުރި. އެއީ މިއަދުގައި ކުރިން ވެސް ހާމަކުރެވިގެން
ދިޔަ ފަދައިން ސަރުކާރުގެ މުވައްޒަފުންގެ އިޤުރުމުގެ އެދުވަން ވެސް
ކަނޑައެޅުއްވި މިއޮތް 25 މިލިޔަން ރުފިޔާގެ ބޮޑުއިން 5 މިލިޔަން
މިއޮތީ މަދުވެފައި. އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށް ވެސް ބާރުދެއް ނުކުރަން އެ
އެދުވަން ނުނިމޭ އިޤުރުމުގެ ފައިސާ މަދުކުރާކަށް. އެގޮ އިޤުރުން
ވެ. އަޅުގެ އިޤްތިޞާދީ ދެންބަދު އެމާރާތް ފަދައިން ސިޔާސީ ގުޅިގެން

ހުރި ބަޔެއް ކަންތައްތަކުންވެސް ފައިސާ މަދުކުރައްވައިފައި އެބަހުރި. އަޅުގަނޑު ތާއީދެއް ނުކުރަން އެކަމަކަށްވެސް. ސުވާލީއާ ގުޅިގެން ކަނޑައެޅުއްވާފައި ހުރި އެއްވެސް ހަރަދެއް އެހީއެއް އޭގެން އުނިކުރާކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ނުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަދިވެސް މި ބަޖެޓް ރަނގަޅަށް ބަލާލާފިނަމަ މީގެން މަދުކުރެވޭނެ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ހުރުމާއެކު ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދިއުމަށް މިކުރެވޭ ހުށަހަޅަން އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅުގައި ފާހަގަކުރެއްވި ކޮމިޓީ ވަގުތު މަސައްކަތުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ ކޮމިޓީ ވަގުތު އަޅުގަނޑު ނިންމި ކަމުގައި ވިޔަސް އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ރަށްގެ މަތިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެއްވެސް މެންބަރަކު އިޖްތިމާޢީ ނުކުރުމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީ ވަގުތު ހުޅުވާލީ. އެހެންވީމަ، މިހާރު މި ގެންދެވޭ ހަމަ މަޖިލީހުގެ މި މަސައްކަތުގެ ކޮމިޓީ ވަގުތުގެ ތެރޭގައި. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ މާފުށީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް އިސްމާޢީލަށް.

މާފުށީ މެންބަރު އިބްރާހިމް އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވާފައި މިއޮތް ތިން މިނެޓުގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ކުރުކޮށް އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުވެސް މަރުޙަބާ ކިޔަން ވަޒީރު މާލިއްޔަތު މި ގެންނެވި ނުވަތަ ގެންނަވަން ފުނިވަޖެއިގަންނަވާކަމަށް ފާހަގަކުރައްވި ޒިޔާރަތްތަކާދު އެ ހުރިހާކަމެއް ބަދަލުތަކާއެކު ނޫން ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑު މި މަރުޙަބާ ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑު މި މަރުޙަބާ ދަންނަވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތާރީޚުގައި ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތުންގެ އަދި އައްސަވައި ސަރުކާރުން މިފަދަ ކަމަކަށް ބަދަލެއް ގެނައުމަށް ނިންމުމަށް ފުރަތަމަ ފަހަރުކަމަށް ވާތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ހައިރާންވެސް އެބަވޭ

މިހާރު މި ބަދަލު ކުރައްވާފައި ފޮނުއްވާފައި މިހިރަ ހިސާބުތަކާ ގުޅޭ.
މިއަދާ ހަމައަށް ވާހަކަތް ކުރެވުމުން ހާއްސަކޮށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން
ވާހަކަ ކުރެވުނުން މިދިޔައީ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގައި ޖާގަ އަންނަން މިވެސް
މިވެސް އަދަދުތަކަށް މި ފައިސާ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓް ގެޒިސްޓް
ކޮންފަރެންސް ނުދިފިއްޔާ އުމުރުން ވަރަށް ދަތިކަމާ ބޮޑުވެގެންދާން. އެ
މުސްނަދު ދޭންޖެހޭ ޙުދުމަތްތަކަށް ނުދެވޭނެ. ދެން އެހެންވިޔާ،
އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓުގެ ބޮޑުތި އަދަދުތައް ގެޒިސްޓުކުރަން ދެކޮޅުހަދާ
ވަހަކަދައްކާއިރު ވަރަށް ހިތްވަސް ނުތަނަވަސްކަން ރާއްޖޭގެ އެހާ ނިކަމެތި
ޙާލުގައި ތިބި ބަރަކާ ދެންޖެހޭ އެދިތަކާލުން މަސްއޫލުކުރަން އެއްޗެހި
ދަންނަވަންފެށި، ދެން އެކަށީ އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑަށް ބޭއްވައިގެން
މުޙައްމަދާގެ ނިޔަނިމަ އަންއޯކާ މިހާރު އިއްޔަމްޖެހި ވަޒީރު އެފިދާޅުވަނީ
ނޫނެކާ އަދި މިޖަރުން މިހުން ވިއްސަކަށް ޖިޔާހަކަށް މިދިއައަށް
މަދުކޮށްލިއަކަށް އެއަކަށް ހަމަ އެއްފަށް ޖަވާބެއް ނުންނާނެއެ. ދެން،
މިބާވަތުގެ ފާހަކަ ޕޮލިޓިކަލް އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ދަތިވާ އިސްލާމީ
އިސްލާމީ ރަމީޒް، 2 ވަނަ ނުކުތާއަކީ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ދާއިމީ،
މިނިސްޓަރު އިސްލާމީ ޖެނެރަލް ހުރަހެޅުމަށް މިހާރު އެ ޑިރެކްޓަރ
ޖެނެރަލް ސަރުކާރުގެ ބޭނުންކުރަން ނުދީފައެވެ. އަޅުގަނޑަށް ވާ
އެވަރަކަށް ތައިދުކުރާ އިސްލާމީ ރަމީޒް، މިގެ ދުރުވަރުން ކުރިން
ހާލަތު ފެންބޮޑުވެގެން ރައްޔިތުން ބާރުގައި ޖެހިގެން އެހެން މިހެތަން
އުފެއްދުމުގައި އަޅުގަނޑު އުފުލިން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ސަރުކާރު
ގެއަށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމުހޫރީ ކުންފުނީގައި ޑިސެމްބަރުއަށް ނަންބަރު
ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ސަރުކާރު، ރައްޔިތުންނަށް ކަމެއް ބޮޑުވެގެން
ގެޔަށް ގެއްލިފައި ނުވި އެވަނިކަމެއް. އަޅުގަނޑަށް މަސްއޫލިއްޔަތުކަމާ
ގުޅިގައި އެހެނީގެ ފުރުޞަތަށް އެކަނި މަހަކު 4 ގައުމަކަށް ދިނަ ރުފިޔާ
އެބަ ހަރަދުވޭ. އެހެންވިޔަ، މީގެ މިގެއި ހިމެނިފައި މުސްނަދު އެއްޗެއްސަށް.
އަޅުގަނޑަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އޮޑިޓަރގައި އެސް.ޖީ.އޭ އިން ނުވަތަ
އެސް.ޖީ.އޭ ގެ ސަބްސިޑީ ކުންފުނިން ސްޓޭޓްކަމަށް ތިރީ

ވިއްކަމުންގެންދަނީ ބާޒާރުގައި ހަމަ އުކުންފުނިން ތިރީ ވިއްކާ އަގަށްވުރެ ގާތްގަނޑަކަށް ޕީޓަރުކުން 20 ރުފިޔާ އަގުބޮޑުކޮށް. ދެން، އާދި ސަބަބަކީ އިޓަލީކަރަން އަމެރިކާގެ ދަރުމަތަކާ ޚަރާނާއިން އަނބުރާ ގެނައުސް ބޮޑުގައި އަރާފައި ފައިސާދޫކުރަން. އެހެންވީމަ، އަދި މިހެން އަދަދުތަކެއް މިހެން ބަދަލުކުރެވިއްޖެއްސެ މިގެ އުތުރުއިން އެކަތި އަންއެކެއްކަން ބަދަލުކުރެވިއަކަސް މިގެން ނުފުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

އަޅުގަނޑުކަން ހަމަ ތާއީދުކުރަން ވަރަށް ދަތި ސުންނާފިގައި ގާފުގައިޒުން މިހުންނަން ދޮށްނުބި އެނިޔައް ކުޑަކުރެވޭފަ ބަދަލުޖެހުއި އިންޑިޔާގެ ތަކެތި ގެއްލުމާ އަންހެނާ ޖިއްސާފައި މިއަދުނެދީ. އިންޑިޔާގެ ތަކެތި މިތުލުގެ ސަބަބުންވާ ދަރަނަކަށް ސަރުކާރުގެ އެއްގޮތް ވަރަކަށްވެއްދެ ނޫނު މިގައި މިއަދުނެދީޔ. އެހެންވީމަ އަދި އަޅުގަނޑުކަން ހިއްސާކުރާ ދާއިރާ ގޮތަކަށް ހ ާދެ ދެން، އެހެންވީމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ވިސްނުގަތުގައި ހަމަ ހުރުމަށްދޭ މިއަދު ގޮތަށް ކުރިމިއަކަށް މިގެންގެސް ތަންކޮށްދެއް ބޮޑުކަން ދިރާސާކުރުމުގެ ބޭނުންތެރިކަން އެބައޮތަކަށް ވަޖިދު އެހެރަށްގެއްވި ހުރަހަރުގައްވުން މިއާދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މާބޮޑުކަން ސާބިތުވެގެން ހިނގައްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން.

މާލޭ ދާއިރާގެ އިބްރާހިމް ޝާހު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ މިހެން
ރިޔާސީ ވާހަކަދައްކަވުން: ބަދަލުތަކާ ގެންވިދާނަކަން މިއިން އެބަވޭތޯ. އެހެންވީމަ ތަންކޮޅެއް ރަނގަޅަށް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ކުރެކުރަ ވަގުތުކޮޅެއް ތެރޭގައި މިވާހަކަދައްކާ ނިންމާލުމަށްވުރެ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ހަމަ ކޮމިޓީއަކަށް ގެނެސް ތަންކޮޅެއް ތަފްސީލުކޮށް މިއީ ބަލާލެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހައްދުންމަތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ފުރިހަމަ

އިލްޔާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިނިސްޓަރަށް ޝުކުރުދަންނަވަންޖެހޭ. އޭރު އަޅުގަނޑުވެސް އިޚްލާޞްތެރިކަން،
ކަރަންޓު ދިނުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި އާދެ ސަބްސިޑީއެއް ދެއްވަންޏާ
ހަމަހަމަ ކަމެއް އޮންނަންޖެހޭނެކަމަށް ފުރަތަމަ ދުވަހުންސުރެ ވާހަކަދައްކި
މީހެއް. އެހެންކަމާއެކު މިހާރު މިހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޑޮލަރ
އިސްލާހުގެންނެއްމުން އެކަން ހަމަޖެހިގެން ދާނީ އަޅުގަނޑު އެކަމާ
ވަރަށް އުފާކުރާ ވާހަކަދަންނަވަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުވެސް އެނގިފައިވާ
ގޮތުގައި އަމިއްލައަށް ހިންގާ އިންޖީނުގެކަމާ އަދި ގޮތްގޮތުން ރައްޖޭގެ
ރަށްރަށުގައި ހިންގާ ކަ◌ރަންޓުގެ މައްސަލަވެސް ވަރަށް ނާޖުކު ހިސާބަކަށް
އައިއްސަ އެހެންވީމަ، އެކަމަށް ހަމަގައިމުވެސް މިގޮތުން އިސްލާހުން
ހަމަޖެހުމެއް ލިބިގެންދާނެކަން ޔަޤީންކުރަން. އާދެ، އަޅުގަނޑު
ވަގުތުކޮޅަކަށް ދަންނަވާލީ މިގޮތުން މިކަމަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަދަންނަވަން.
އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ބައެއް އިޖްތިމާޢީ ގުންބަރުން ދުރުކިލ
ވާހަކައިން އަޅުގަނޑަށްވެސް އެނގިފައިވާ ގޮތުގައި ފެނުނު މިނިސްޓަރ
ފުރަތަމަ ހުށަހަޅުއްވިއިރުވެސް ވިދާޅުވި މިވަރަށް މީގައި އޮތްކަމުގައިވިއަސް
އަހަރު ނިމިގެންދާއިރު މިވަރަށް ޚަރަދުންވެސް އެއީ އެކަށީގެންވާކަމެކޭ.
އާދެ، އެފިދާގުފިހުން ޑީން ނުވަތަ ޖަހައި ހިސާބުގައި ކުރިއަށް އެބަ ވަރަށް
ފްރާސްޓްރަކްޗަރގެން ހުރި ބަޖެޓެއް މިހާރު އަހަރުގެ މިހިސާބުން އަންނައިރު
ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތެއް އޮންނާނެއޭ. އެހެންވީމާ، މީގެ ތެރެއިން އެ އަދަދުތައް
އުނިކޮށްލެއްވުމަކީ ވަރަށް ސަރުކާރުން އެކިގޮތްގޮތުން ދަތި ކަމެއްކަމަށް ދެކެމުން.
އާދެ، ސަރުކާރުގެ ފުދި ބަޖެޓް ފާސްވެފަ ކުންފުނިތަކުން ސަރުކާރުން
އެއަހަރުގެ ތެ◌ރޭގައި ކުއްލިއަކަށް ކުރަމުންދާ ކަންތައްތައް ކުރެއްވުމުގައި
އެއް އައިޓަމް ހުސްކޮށްލައްވާ އަނެއް އައިޓަމަކުން އެމަޖެންސީގައި
ޚަރަދުކުރެއްވީން. ނަމަވެސް، މި ބަޖެޓް ހަމަޖެހިގެން ދިޔަމަ އެންމެގިނަ
ބަހަށް މިބައި ވައްކަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އޭގެ މާނައަކީ އެފަރާތްތަކެއް
އޮކްޓޯބަރުން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދުރާލާ މިދަންނަވަނީ އަދި ސަރުކާރުން
އެކުރައްވަނީ ކަމެއް ކުރެއްވުން މުޅި ބަޖެޓް ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން
ފާސްކޮށްދެއްވި އޮތް އަދަދު ތެރޭގައި ހިމެނޭކަމަށްވާނަމަ އެބައިން

އަނެއްބަރަށް ފަށްވައިގެން ނަމަވެސް، މި މަޖިލީހުން އެއަށް ބަދަލުކުރައްވާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަހަރުނިމުމުގެ ކުރިން އެކަން ހަމަޖެއްސުމުން އެއީ ސަރުކާރުން ކުރައްވަންޖެހޭނެ ކަމެއް. އެ މައްސަލަ އައިއްސަ މިއޮތީ. އެހެންވީމަ އޭގައި އެއްވެސް އޮޅުމެއް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. އާދޭ، އެހެންކަމާއެކު އަޅުގަނޑުވެސް ދަންނަވާލީ އެންމެ ބަޔަކުން މެންބަރުން އެންމެ ހިތްހަމަޖެހިގެން މިކަންދާން ގޮތަށް ވީނަމަ އަޅުގަނޑުވެސް ވަރަށް އުފާވާނެ އެ މިއަދު މިތަނަށް ހާޒިރުވުމަށް ކުރުދާސް ފެންނަން އޮވި، އެހެންނަމަވެސް މިކަމަކީ ޖަސްޓިސްކުރެވޭން އޮތްކަމަކަށް ނުވާތީ އަޅުގަނޑުމެން ދަ. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ދ މެންބަރުން ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަމު ވާހަކަދަންނަވަން ޝުކުރިއްޔާ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ފުރުސަތު ދެއްވީތީ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އެންމެފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރަށް. މިކަހަލަ ބަދަލުތަކެއް މިބަޖެޓުގެތެރެއިން ގެނެސްދިނީމަ. ހަމައެއާއެކުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބަޖެޓުގެ ޚަރަދުގެ (ނ) ގައި ބާބުގައި ޖުމްލަ މިހުންނަށް ވަޒީފާ ހޯދައިދިނުމަށް ކުރިން ކަނޑައެޅިފައިވާ 58 މިލިއަން 48 މިލިއަނަށް ބަދަލުވެގެން ދިއުމުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާދިނުމަށް އަސަރުކުރޭތޯ ނުކުރާނެތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވާ މިނިސްޓަރުގެ އަރިހުން. މިހެން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ މިހާރުވެސް ވަޒީފާ ނުލިބި ވަރަށްގިނަ ބަޔަކު ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު އެއަށްފަހު ތަޢުލީމީ ޕީ.އޭ.ޓީ މިހާރުވެސް އެބަހުރި. އޭގެ ނިޔަލަށްވެސް 247 މީހުން މާހުރި އެބަހުރި ހަމައެކަނި އެއަހަރުގައިވެސް ވަޒީފާ ނުލިބިފައި އެނގޭތީ، މި ބަޖެޓް ކުރިން އެ ހަމަޖެހިފަ އޮތް ގޮތުންނާ އެއްކޮށް 10 މިލިއަން ދަށްވެގެން ދިޔަމާ އެވަޒީފާ ހިފުމުގައި އެމީހުންނަށް ދަތިތަކެއް އަންނާނެ. ދެން،

2 ވަނަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވީ ހަމަ ސަރުކާރު އޮފީސްތަކުގައި އާންމުކޮށް ބޭނުންކުރާ ހަރަދުގެ (ރ) ގެ ބަދަލުގައިޖެހުން މިހުންނަން ފައިސާގެ އުނިއިތުރުގެ ހަރަދު 28 މިލިއަން 18 އަހަރު ބަދަލުވުމުގެ ސަބަބުން އެ ރަށްރާއްޖެއިން އަސަރެއް ނުކުރާނެތޯ އެއީ، އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރގެ އަރިހުން މި ބަޖެޓް ބާރުގެ ކުރުން ކޮންޓްރޯލް ބޭނުމީ ސުވާލެއް. އާދެ، ބަދަލުގައިޖެހުން މިހުންނަން އަޅުގަނޑުމެން މިދައްކާ ބަދަލުގައިޖެހުން މިހުންނަން އަބަދުވެސް އުފެދުނުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލު ކުރިޔަވެސް މިހާރު. އަދި މި ބަޖެޓް ހުށަހެޅިގައި މިއާރިފުން ސަރުކާރުން ބަޖެޓުގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިގައި ބަޔާންކޮށްގައި މިއާރިފުން ސުވާލުގައި ގެއްލުން ލިބުނު މިހުންނަން އަވަސް ބަޔާއް ހުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އުނގެނިފަ، އުނގެނިއޭކަން އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން ދޭކަން ބޭނުމެއްނޫ. އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި މި ސުވާލެއް ކޮށްލަން ބޭނުންވީ. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވީ އަޅުގަނޑު މަޖިލީހާ ކިޔާ އަޅުގަނޑު ދެންނެވި. ސްޕީކަރ މި 100 މިލިއަން ދޭއިރުގައި ހަމަ ރައްޔިތުންގެ އިންޓަރނެޓް މިހާރު ޓިކެޓް އަގުބޮޑުވުމުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާ ގެއްލުމަކީ އުނިވުމުގެ ގޮތުން 55 މިލިއަން އިތުރުކޮށްފައިވާތީ އެއީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރާކަމެއް. އުނގެނިވާ، އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުވިއްޔާ މި ބަޖެޓް ފާސްކުރުމަށް ހުށަހަޅައިދޭނަމޭ ނޫން. އުނގެނިވަމުން، މިކަމުގައި އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަށް، ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމުގެ ފުރުޞަތު އުދަވެއިދޭމުގެ ވަގުތު ބަންދުކޮށްލުމާ ހަމައަށް މިހާރު ވާހަކަ ދެއްކެވުމަށް މިދީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އިތުރަށް 10 މެންބަރަކަށް އުދަވަޢިގެން ފުރުޞަތު. އުނގެނިވާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތު އަރުވަނީ ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަމީލް އާދަމަށް.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރުސަތަކަށް އެދުނީ މިހާރު

ޒާހިރު އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމައްޗަށް އައިސްފައި މިއޮތީ 2 ވަނަ ބާވަތް މިއޮތީ އެންމެ ރަނގަޅުކަމަށް ފެންނާތީ އަޅުގަނޑުމެންގެވެސް އެދުންއެދުމާ އެއްގޮތަށް ސަރުކާރުންވެސް އެކަމަށް ތަރުހީބުދެއްވާފައި އޮތުމާވެސް އެކަމަކު. އެއީ ރަނގަޅު ގޮތެއްކަމަށް ފެންނާތީވެ. އެގޮތަށް އާއި ފާސްކުރަން ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު....

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހައްދުންމަތީ މެންބަރު އިލްޔާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: މައްސަލަ ނިމެންދެން ޖަލްސާ ދަންމަވާލަދެއްވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ކުރީ ދުވަހެއްގައިވެސް މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ފަރާތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު، އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ ނިމެންދެން ދިޔަ ފަރާތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ނެގީމާ އަޅުގަނޑު އެދުވަރު އެ އަދިބަލް ފާއިތުވެގެން ދިޔަފުރުން އެމައްސަލަ ނިންމުމާ އަޅުގަނޑު އެދުވަރު އެކަމަށް ނުދިޔައީ. އެހެންނަމަވެސް، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްގެ ދަށުން ވަގުތު ދިގުކުރުމުގެ މައްސަލަ ގެންނެވުން އެއީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއްކަމަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކޭތީ އެވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ދެން، އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މިއަރުވަނީ އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު އިބްރާހީމް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ. ރާއްޖޭތެރޭގެ އިންޖީން ގޮތަކަށް 55

ސަރިފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިލިއަން ރުފިޔާގެ ސަބްސިޑީއެއް ދެއްވުމުން ހުރަހެއްވެކަމަށްވާނެ ދުރަހުގެމަށް އަދުގަނޑު މަސްރަފާ ކުރެން. އަދި ތާއީދުވެސްކުރަން. އަދުގަނޑުކަން ނުލިބޭ ސުލްޠާނުގެ ރައްޔިތުންނަށްދޭ އެހީއަކުން އެއްވެސް އެއްޗެއް ކަނޑާކަން. މިގޮތުން ސުލްޠާނީ ކާރިޒާއާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދުގެ (ރ) ގެ ތިރާސަގައި ހިމެނޭ ފައިސާގެ އެހީ ރައްޔިތުންނަށް ދިނުމަށް އޮތީ ބައިން 10 މިލިއަން ރުފިޔާ ކަނޑާލަން ތާއީދުނުކުރެވޭ ވާހަކަދެއްކެވީ. ހަމައެއާއި، ސަރުކާރުގެ ދުވަސްޖެހުނުނަން އިތުރުގޮތަކީ ދޭ ފައިސާއިންވެސް އަދި ބަނޑު ދުވަހުގައި މަސައްކަތްތެރިން އެމީހުންނަށް ފައިސާއަކުންވެސް ލޭ ލާރިއެއްވެސް ކަނޑަން އަދުގަނޑުމުން ތާއީދު ކުރެވިނުންތޯ ވާހަކަވެސް ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދުގަނޑުމުން ކުރިންވެސް ފާސްކޮށްދިފައި އޮތް 4900 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއް އެބައޮތް. އެއީންވެސް މިބައިތައް ކަނޑައިގެން ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓް ދާއިރާތަކުގެއިސްތިސްނާކަމަށް އެބަފެނޭ. އެހެންކަމުން، ކޮންމެހެން މި 1809 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ސަބްސިޑީފަށުޖެހި ބަޖެޓުގެ ތިރީގެން އެކަންޖެހުނު އަދިބަލާހިތަ އިނިޔާތުވެސް. އެއީންވެސް ހިނގާނެ މިމަޖިލީހަށް. އެހެންވީމާ އަދުގަނޑުމެންނަށް ތާއީދުކުރެވޭ، ކޮމިޓީއަކަށް ގެންގޮސް މިދަބަޖެޓް އެއްކޮންމެކެން، މިއީ އެއް ބަޖެޓް ހިނގާތޯ މިއަށް ހަމައެކަނި ހިތުރުކާރު ބައެއް މިއީ. މި އިނިކުރެވުން ހުރިތޯއްޓަން އިނިކޮޅެއް އެކަންކުރަން. ދެވަނައަށް އަދުގަނޑަކީ ޖެހެކުރެވޭ މިގައި އެބައޮތް 2 އަދިބަލުވެއް. އެއީ ތިރާސާގެ މަސްތޫރޭތިގަކާއިލޭ ހިފާ އެހިޔާ ފޯން އެހީގެ ދަރުން ބަނދަރުތަކުގެ ހުރަމަން ޝާހިމްއާ ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ރަނގަޅުކުރުމަށް 206 މިލިއަނަށާ 147 މިލިއަނަކަށް ރުފިޔާ. މިގެ ތިރީއިންވެސް ބައެއް އިނޑަސްޓްރީން ނަމަވެސް އަދުގަނޑު ކުރިންވެސް ހުރަހެއް ފަދަހިން ރާއްޖޭގެ މަސްވެރިންނަށް ޖެހެތުން މިލިބޭ ގެއްލުމަށް ކޮންމެސަވަރެއްގެ ލުއިއެއް ދިނުމަށް ފެންނަކަމެއް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވިދާޅުވި ފަދައިން އެހެ އެސް.ޓީ.އޯ ގެ ފައިދާއިން ކަނޑުއެޅިއެއްގެން ނަމަވެސް އެބަޖެހޭ މަސްވެރިންނަށް ލުއިއެޅުން. އަދުގަނޑަން މަޢުލޫމާތު

ޖިބުރީލާ ގޮތުގައި ޗީސަލް އަޅުބޫޤުކުރުމުން ބައެއް މީހުން މިހުން މަރަށްވެސް ނުކުރާ. މިއީ ރާއްޖެއަށް އިޤްތިޞާދީ ވަސީލަތްތަކެއް ފައިސާ ލިބެންހުރި މަގުތަކެއް ހުޅުވާ އެ ފުރުޞަތު އެމީހުންނަށް ތަނަވަސްކޮށްދިނުމަކީ ހުރިހާ ކަމަކަށްވުރެވެސް މުހިންމުކަމެއް، އެންމެ އިސްކަން ދޭންޖެހޭކަމެއް. މަސްވެރިންނަށް މަސްވެރިކަމުން ލިބޭ ގެއްލުންތަކަށް ފޫބެއްދުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމާ އެމީހުންނަށް އެކަން ކުރެވޭން މަގު ފަހިކޮށްދިނުން. އެހެންކަމުން، މިހާރު މިއޮތް ބަޖެޓުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ބާރުގައިޖެހޭ މީހުންނަށްދޭ ފައިސާގެ އެހީއާ އަދި އިތުރުގެ ފައިސާއާ އަދި ބަންދު ދުވަސްގައި ސަރުކާރު މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްތެރިންގެ ޖީބަށް ފައިސާ ކަނޑައެޅުން އަޅުގަނޑަށް ތާއީދުކުރެވޭ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، 55 މިލިއަން ރުފިޔާ އިތުރުކުރަން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަކަމުގައިވިއަސް މިދަންނަވާ އިސްލާހު ގެންނަންޖެހުނީ މުޅި ބަޖެޓަށް ދިރާސާކޮށްގެން އޭގެ ތެރެއިން ރައްދުތަކެއް އެއްޗެހި އުނިކުރަން އެހެނިހެން ބޭކާރުގޮތުގައި ކުރާ ހަރަދުތަކުން އުނިކޮށްގެންކަމަށް ފެންނާތީ އަޅުގަނޑު ހަމަ އަދިވެސް ތާއީދުކުރަނީ ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދަން. އަދި ހަމައެއާއެކު، މިގޮތަށް ތާއީދުކުރާއިރު ސަރުކާރުން ވިސްނާވަޑައިގެން މަސްވެރިންނަށް ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ފުރުޞަތެއް ލިބޭނެގޮތަކަށް އިތުރަށް ބަޖެޓުގައި ހިމަނާލަދިނުމަށް އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް އެދޭކަމުގެ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު
ޙުސައިން މުޙައްމަދު
ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން އަޅުގަނޑަކީ ކުރިންވެސް މި ބަޖެޓަށް ތާއީދުކުރި މީހެއް. މިއަދުވެސް އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ވާޖިބަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުން މިނިސްޓަރަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވުން. ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި އެހެނިހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ފާޑުކުރެއްވި ޝައުޤުވެރިކަމާ ގުޅިގެން މިހާރު ހުށަހެޅިފައި އޮތް ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓަށް އެމަނިކުފާނުވެސް ބަދަލުތަކެއް ގެންނަވާފައި. އަދި، އެ

ބަރުލަމާނުގައި މެންބަރުން އެންމެ ބޮޑަށް ބާރު އެޅުއްވި ދާއިރާއަށް ބޮޑު އެހީއް ދެއްވަވަންވެސް ވަނީ ހަމަޖައްސަވާފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުވެސް އެހެން މެންބަރުން ފަދައިން އުމަނިކުގޮތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އާދެ، އަޅުގަނޑަށް މި ހުށަހެޅުމަށް، މިހާރު ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރުމާ އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީވެސް އެއީ. އާދެ، މަޖިލީހުގެ ގިނަ މެންބަރުން ހިމާޔަތް ފާޑުކިޔުއްވި ފަދައިން ތަރައްޤީގެ ހުރިހާ ރަށްތަކަށް ތަރައްޤީވުން މިދެއް އެއީ އިންސާފް ދައުވަތުންގެ ބަޔާންތަކަށް ހަމަޖެއްސުން. އާދެ، އުނިވަޑައިގަންނަވާން ފަދައިން ތަރައްޤީވުން ސަބަބުވާ ފަރާތްތަކަށް އެއީ އަޅުގަނޑު ބޮޑު އަސާސީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވާ ގާނޫނަކީ ރައްޔިތުންގެ ހައްގު ދަރަޖަ ބަލައިލުމުގައި ސިފަ ކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ އިންސާފު ގޮތަކަށް ނުކުރެވި ހަމަޖެއްސުމުގައި ފުރުސަތު ދޭން. އަޅުގަނޑުމެން ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން މެދުވެރިވެގެން ބެލުމުގެ ދައުލަތް. އެއީ އިޖްތިމާއީ ފުރުސަތު. ދެން، އެހެންނަމަވެސް، މިއަދުގެ މެންބަރުން މި ފުރުސަތުން ފައިދާ ކުރަނީ، މިހާރު މި ހުރިހާ ރަށްތަކަށް އިތުރު އަމާޒަށް އަޅުގަނޑުމެން ގިނަ މެންބަރުންގެ ދައުރުވެގެން އެކަ އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ބޭނުންހިފުމަށް ވާނީ އަޅުގަނޑު ކަށަވަރުކުރެވިގެން ދިމާވުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން. އާދެ، އިންސާފު ބޭނުންތަކުގައި ގޮތުގެ އަގު ބޮޑުވުމާއި ގެނބުން އެއްބަސްވެފައިވާ ތަރައްޤީގެ ބަދަލުކުރުމަށް ފުރުސަތު. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ސިފަ ހަދަދުގެ ރައްޔިތުން ފުރިހަމަ ދާއިރާ ދެނެގަތުމަށް އަސާސީ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރު ފުރުސަތުކުރުމުގެ ތަރައްޤީ މިގޮތަށް ހަމަޖެހިފައި ޤައުމުގެ ހިމާޔަތްކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މިއަދުގެ އާދަޔާއި ހުރިހާ ބަޖެޓުގައި ހުށަހެޅުމުގެ ބަޖެޓުގައިވާ ގޮތް ވަކިވަކިއްގައި ހިފާއްޖެހުމަށް ބަޖެޓް ވެ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިއްސެވުން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު، ގޮތުގެ އަދި ބޭނުންވުން އިތުރު ފުރުސަތު ހުރިހާ ހުށަހެޅުމުގެ ރާއްޖޭގެ ޙަޤީޤީ ތަރައްޤީ އެއްބަސްވެ ކަމަށް ފުރުސަތުދޭން އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ދެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ އިޤްތިޞާދީ ފުރުސަތު

މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެއްޖެ މީގައި ހަމަ ހުރިބައިތަކުން އުނިކުރިކަމުގައި ވިޔަސްވެސް ކުރައްވަން ކަނޑައަޅުއްވާފައި ހުރިކަންތައް، ޤާއިމުކޮށް ސުލްޠާނާއި ގުޅިގެން ކުރައްވަން ހަމަޖެއްސާފައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ދަތިކަމެއް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ. އަޅުގަނޑާ، މިބަދަލު ގެންނެވުމުންވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެމަނިކުފާނަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ އިތުބާރު އިތުރުވެފައިވާނީ އެބައިގައި އެމަނިކުފާނުގެ ވިދާޅުވުން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ވަހަކަ ދަންނަވާލަން. ހަމަ އެހާއިރުގައި، އަޅުގަނޑުވެސް ދަންނަވާލަން އާދެ އަރިއަތޮޅުގެ މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފު ދެންމެ ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން މި އިތުރުކަމުގެ ފައިސާ އުނިކުރައްވާއިރުގައި، އުނިކުރައްވަން ޖެހިވަޑައިގަންނަވާކަށްނުވުން، އުނިކުރެއްވުން މަޖިލީހަށްއޮތުން. އަޅުގަނޑުމެންވެސް، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އިޤްތިޞާދުކުރަން އިއްޒަތްތެރި ފާސްކުރެއްވި މިނިސްޓަރަށް މި ޤަވާއިދު އުނިކުރައްވައިގެން ނަމަވެސް އެއްވެސްވަރަކަށް ބަޖެޓަށް އިތުރުވާނެ ޤަވާއިދު ދެއްވުމުގައި ރުސްތާބިރުކޮށްފައި މަދުކުރެއްވުމަށް ގެންނަވާކަމަށްވާނަމަ ބާރުއަޅާ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް އެއްޗެހިތަކަށް ގެންނެވުން. އަދި އެކަށަތުރު އެގޮތުން ހިނގާކަން މަނިކުފާނު، މަނިކުފާނުގެ ބައެއްފަރާތް ދަރުން ކަހަލަ ކުރެއްވުން. އަޅުގަނޑު މިހެން މިދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑު އެނގިފައިވާ ފުށުއަރާފައިވާ ތަރުތީބުގެ ޒިންމާދާރީ އާދޭސްތަކުގައި އަސަރު ނިމިއްޔާ ފުރިހަމައަށް ބަރާބަރު އަދަދު ލިބުމުން ދިއައިރުގައި، ބާރުއަޅުއްވައިގެން ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ވަރަށް ގިނަ ބަޖެޓު ކަނޑަނޑު އިތުރުވާނެ ފައިސާ ނިމިއްޖައިން ކުރިކަން އަޅުގަނޑު އެނގިފައި އެބައޮތް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރުކޮށްލެއްވުން އެދެން.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އާދެ، އަޅުގަނޑާ އަޅުގަނޑު އެދޭ، އަޅުގަނޑު އަމިއްލަ ތަކުރާރު
ހުސައިން މުޙައްމަދު ދަންނަވަން މި އިތުރުގެ ފައިސާ މަދުކުރެއްވުން އުނިކުރުން
ވާހަކަދެއްކެވުން: އަންނަކަމަށްވާނަމަ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް އެކަން އަންނާނެކަމަށް ހުރިހާ
ލިބުމުންދާނަމަ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ހަމަޖެއްސުމަށް ބާރުއަޅުއްވާ

މުވައްޒަފުންނަށް ލިބެމުންދާނެ ގޮތެއް މަނިކުފާނު ސިފާ ކަނޑަވަރުކުރުން
އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށްބޮޑު އިލްތިމާސްއެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ކުރީދުވަހަކު ބަޔާން އާދު
ހުށަހެޅުއްވި އޮތޯރިޓީން ފާސްކުރުމަށް އަޅުގަނޑުވާނީ ހުށަހަޅާފައި.
އެކަމަށްވާނީ ތާއީދު ލިބިފައި. މިއަދު ކުއްލިއަކަށް މަޖިލީހަށް މި ހުށަހެޅުނީ
މުޅިން އާ ކަންތައްތަކެއް، ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިނުވާ.
އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ވާޖިބަކަން ދެކޭނީ އިއްޔެ ބިލުތައް މިނިސްޓަރު
މި ގެންނަނީ ބަދަލަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް،
ގއ.އަތޮޅަކީވެސް ސަރުކާރުގެ ނަމުން ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއް ލިބިފައިވާ
އަތޮޅެއް. ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސުމި ބަޖެޓުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ
އައިޓަމްތަކުގެ ތެރެއިން އުސޫލުގެތެރެއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ
ތެރެއިން ސަރުކާރުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ވަރަށް ބޮޑުކުރަން މަސައްކަތްކުރާ
މުވައްޒަފުންނަށް އިތުރުކުރެވޭ ފައިސާ އުސޫލުކުރަމުން އޮތް ބަޖެޓު
ފާސްކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ގެނެސްފައިވާ
އިސްލާހަން މިގެނެސްފައިވާ ބަދަލުތަކަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި
ވެއްޖެއްޔާމުން އެކަމަށް އަޅުގަނޑު މައްސަލައެއް ސަލާމަތުކުރަން ބޭނުންވާ
ބަދަލުތަކެއް. ކަމަށްތަކުން މިކަންތަކެއް ކުރެއްވި. މިއަށްވުރެ ޖެހިފައިވާ.
ދެން، އަނެއްކާވެސް ސަބްސިޑީއަކަށް ސަބްސިޑީއެއް ދާ އިރުގައި އެ ސަބްސިޑީ
100 މިލިއަން ރުފިޔާ ދެންނެވީ 55 މިލިއަން ރުފިޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ކަރަންޓުގެ ހިދުމަތް ސަބްސިޑީއިން ނުދާ ރައްޔިތުންނަށް
ފުރުޞަތުދިނުމަށްޓަކައި ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ އެހެން ފަރާތްތަކަށްވެސް މަސްވެރިންނަށްވެސް،
މަސްވެރިޔާ ދޯނިފަހަރުގައި މަސްވެރިންނަށްވެސް ހަމަ އިތުރު އެއްކޮށް
ކަނޑައެޅުން. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީއަކަށް މި މައްސަ◌ަލަ ދާން އަޅުގަނޑު
ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅުން އަނބުރާ
ގެނައި ވާހަކަވެސް ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
ވައްސަލާމު އަލައިކުމް.

ފާދިއްޖޫގެ ގެންބަރު އަޙްމަދު
މުޙަންމަދު ފާހަކަދެއްކެވުން:

ސޫރިއްޔާ އިސްލާމީދީ ތަޢާރުފް. އަދުގަނޑު ވެސް ފުރުބަތަވެރިކަން ދަންނަވާލީ މިހާރުމި ދައުލަތުގެ ބަޔާނަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާއާއި ބޭނުންތެރިން އަދި އުއާއި ގުޅިގެން ފުރުން މި ބަޔާނަށް އިތުރު ބަދަލުތަކެއް އައިސްފައިވާތީ އެކަމާ ބޭނުންތެރިން ކަންތައްތަށް އެއްފަހަރު ދަންނަވާލަން. އާދި، އެންމެ ފުރަތަމަ އަދުގަނޑު، މި ފުރުން ބަޔާނަށް އިތުރުކުރަން ހުރަހެއް ބައްޔަން ގެންސްފައިވާ އިސްލާމާ ބޭނުންތެރިން ދަންނަވާލާނީ މި އިސްލާމުގައި ރައްޔިތުންގެ، މި ސަޤާފަތާ ނުގެ މި އިންސާން ހިންގާ ފުރާތްމަކަން ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް ދޭން މި ބަޔާނުގައި މިހާރު މި އިސްލާމު ގެނައި ބަޔާނުގައި ހުރަހަލާފައި އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަރަށް ބިނާކުރަނިވި ބަދަލެއް. އެކަމަކު ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. ދެން ހަމަ އެއާއެކު ދަންނަވާލަންޖެހޭ ބަޔާން އެހެންގޮތުން ބަދަލުވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން މި ސަރުކާރުގެ ހާލަތު ޖެހިފައިވާ މިހުންނަން އެކިވަގުތަށް މި ބަޔާނު އަސާސް ތަފާސްރުކުރުމުގެ އެންމެ ބޮޑު މަޤްސަދަކަށްވާފައި މިއޮންނަނީ. އެކަމަކު، ◌ މިފަދަ މި އިސްލާމު ގެނައުމު◌ގައި ބައެއް އަދަބީތަކުގެ ސަޤާފީ އިއްޒަތް ލިބޭނެ މިހުންނަން ލިބޭނެގޮތް ބައެއް އަދަބީތަކުން ހުރިކަންތައްތައް ފައިސާރިކަން ފާހަގަކުރެވޭ. ދެން، އަދުގަނޑު ހިވާނީ އެއާއި ދުވަސްގައި މި އިސްލާމު ހުރަސްއެޅުމަށް އިއްތިޙާދީ◌ރި ފައިންނަސް މިނިސްޓަރު ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅުއްވިހެން. ދެން، އަދިވެސް އަދުގަނޑު ދެންނެވި، އަދުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެކަން އަދިވެސް އިތުރަށް އަދުގަނޑަށްވެސް ސަރުކާރުތަކުންވެސް އެދޭތީ. އެއީ އަދުގަނޑަށް މި ހުރިކަން މި ގެންސްގެން މިއުޅޭގޮތް އެއީ ވަރަށް ގިނަ ގެންބަރުން މިކަމާއި ބޭނުންތެރިން ފާހަކަފުރުދައްކަވާ. މި ހުރިކަން ގެންސްގެން ސަޤާފީގައި ބާރުގައި ޤާނޫނީބީ މިންނަދަން ލިބޭން ގެއްލުންތަކެއް ފެކުގައިވަނީވެއްޔާ މި ހުރިކަން ގެންސްގެންނުވާން އެއްގޮތަކަށްވެސް. އެހެންކަމުން، އެކަމުގެ ސަބަބުން އެމިހުންނަން އެއްވެސް ހުރިކަމެއް ބަދަލެއް ނާންނަކަމަށްވާނެ މަސައްކަތްކުރަން. ދެން، އަސްލާމާ

އިތުރުގެދީ ފައިސާ އުނިކުރަން މިކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުމާ ދޫތީރާގައި އަދުގަނޑުވެސް ހިތްހަމަޖެހިއްޖެ. ދެން، އެކަށީގެން ކުރެވިދާނެ ތަރައްޤީ ބޭނުން ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރި އެދޭކަމެއް. އެއީ، މިދުވަސްތަކުގައި މި ސިޔާސީ ކަރުދާހާއި ގުޅުގެން ހަރަދުކުރެވޭ ކަރުދާސް ހިފީ ހިފުމުގެ ތިރީގައި ރާއްޖޭގެ ވަޒީރު އަދާކުރާނެ ގޮތުގައި ... ފައިސާ އުނިކުރުމުގެ މައުލޫމާތު އަދުގަނޑަކުވެސް ދީފައެއް ނުވޭ. އެއީ އަދުގަނޑު ތަފާސްހިސާބު އަތުވެސް ފަރާތް ގިނަ މިހުން ފާރަކާއި އިޤްތިޞާދީ ފައިސާ މިހާރު ބޭނުން ނުވެ ފައިސާ އިޤްތިޞާދީ ފައިސާ މިކަހަލަ ފާހަގަ ... ފައިސާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ހުރިހާ ތަކެތި ...

އެއީ ގަވާއިދު ބަންޑާރަ ... ހުށަހަޅާފައިވާ ...

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރެވުނު: އިޤްތިޞާދީ މަސައްކަތު ...

ފާދިއްޕޮޅު މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ކުރުކުރަން ވަރަށްބޮޑަށް ހިތާމައި މިވަނީ. އިނގޭތޯ. ކުރުކުރާނަމޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، މި ދަންނަވާލަން ކުރަކުރެ އެއްޗެއް އޮތީ އެވާހަކަވެސް ދަންނަވާލަންވެގެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެން، އަޅުގަނޑު ޖެހިއްޖެއިރުގައިވެސް ދަންނަވާލިން ބިލް މިންޖަހަން ވާހަކަދެއްކުން ކުރުކޮށްލަދެއްވުން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑު އެދޭކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެހެން ހަމަޖައްސާލެވޭނެ.

ފާދިއްޕޮޅު މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެން ކުރުކޮށްލަން ދަންނަވަމުން ދަންނަވާނީ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް މި ފަހުން ގޮތަށް އިސްލާހު ގެނެސް މާއްދާ ހުށަހަޅުއްވާފައި މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތުއަރުވަން ހުށަހެޅިގެންފައި ތިއްބެވި 5 އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަކު ފުރުޞަތުއަރުވަން ހުށަހެޅިގެންފައި އެބަހުރި. އަޅުގަނޑަށް މިހާރު މިވާހަކަފުޅުތަކުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑަށް ހިއްސާވާ މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ ވަގުތު ހަމަވާއިރު ހުރިހާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވާފައި އަޅުގަނޑަށް ބަޖެޓް ވޯޓަށް ދަންނަވާލެވޭނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްގެ ދަށުން އެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިޔީ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑަށް ވަގުތު އިތުރުކުރެވޭނީ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަކަށް [illegible] ވަގުތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާ އެކަމަށް މަޖިލީހުން ތާއީދުކުރެއްވުމުން ވިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ ދަންނަވާލަމުން ދެން ހުށަހެޅިގެންފައި އޮތް އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ފުވައްމުލަކުގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހް މުޙަންމަދަށް ފުރުޞަތު އަރުވައިފިން. ޝުކުރިއްޔާ.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑަށް ހަމަ މި ބޮޑުވި މިފަދަ

މަސީޙް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބާރުވެރިކަމެއް ހިނގަމުންދާއިރު އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަ އެކަމަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަންވެގެން. އާދެ، 55 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ އެހީއެއް ރައްޔިތުންގެ ގިނަ ބައިވަރު ލިބިގެންދާއިރު މި ލިބިގެންދިޔަ ގޮތާ ދެފަރާތުގައިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ. އާދެ، ބައެއް މެންބަރުން ފާހަގަކުރައްވާ ފަދައިން މިން މި ދައުލަތައިދީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުރަންޖެހިވަމުންދާ މިންވަރާއި ސަރުކާރުގެ ރިސްޕޮންސިބިލިޓީ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮންސްޓިޓިއުޝަނަލް އެންޑޯސްމަންޓް. އެހެންވީމާ، އެކަންކަން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކުރަން. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބައެއް މެންބަރުން ފާހަގަކުރައްވާ ފަދައިން ފަހަރެއްގައި މި ބަޖެޓް އައިޓަމްތަކުން އުސްކުރެއްވިއިރު ވެދާނެ އެންމެ މާބޮޑު ބައެއް ނޫން ކަމަށް މި އުނިކުރެއްވުމުގައި ބެހެއްޓެވިފައި މިއޮތީ. އެހެން ނަމަވެސް އޭގެ މަޤްޞަދާއި ރޫޙު އެއީ ހަމަ ނިޔަތްތެރިކަމެއްގައި ކުރައްވާފައި އޮތް ކަމެއްކަން އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. އެހެން ކަމާއެކު އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރަނީ ދ.އަތޮޅުގެ އެކުވެރި އިއްޒަތްތެރި ދެ މެންބަރުން ހުށަހެޅުއްވި ތާއީދުކުރުމަށް އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރަނީ. އާދެ، ވަގުތު ދިގުނުކޮށް އަޅުގަނޑު ނިންމާލަން. އެހެން ބޮޑު ޝުކުރު ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށް ވަގުތު ދަންނަވަން ޝުކުރުދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ މީގެ ކުޑައިރުކޮޅެއް ކުރިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިސްޓްރެޓަޖިކް ޕާޓްނަރޝިޕްއާއިވެސް މިޔަނާކަ ވަގުތު ލިބިގެން ބޮޑުވާ މެންބަރަކު މި ޤާނޫނާ ދިމާކުރަން ފޮނުވާ ކަމަށްވާނަމަ އެކަން ހުށަހަޅަން. އާދެ، އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަވެސް މިއަދު ދަންނަވާލީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީގައި މިއޮތީ މަޖިލީހަ ހިމެނުނު ޤާނޫނާ ކުރިއަށް ގެންދަން އަޅުގަނޑުމެން ފެށުނު ސަރަޙައްދީ މަޖިލީހުގެ އެޖެންޑާ ހަމަޖެއްސުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަށްއަރާއިރު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް މަޖިލިސްގައިވެސް ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި ބަހައްޓާފައި އޮތީ 3 ގޮތަކަށް. އެހެން ނަމަވެސް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެކަހަލަ 5 ބިލް

ގަޑިއިރު ފެށުނު މިދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހިފެނީ އަޅުގަނޑުމެން މިކަމަށް ކޮންމެވެސް ގޮތެއް ނިންމަންވެއްޖެހެން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުޑައިރުކޮށްގެން އިތުރަށް ތިބެގެންވެސް. އަދި އެއާއެކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އޮތީ މިހާރު އިއްޔެތެރި ފައިނޭންސް މިނިސްޓަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ފަހު ވަގުތުގައި މި ގެސްޓްހައުސް ހަބަރު އުފާވެރި ހަބަރެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިދެ ސަރަހައްދު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް އިޢުތިރާފު މިނިސްޓަރަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އާދަމް އެހެން މެންބަރުންވެސް ކަންބޮޑުވެ ވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވިދާޅުވާ ނުކުތާތަކެއް އެއީ އަޅުގަނޑުވެސް އާދައި ބައިވެރިންނާ ކަންތައްތަކެއް ކަމުގައެއް ނުދަންނަވާނަން. އެހެން ނަމަވެސް އެވާހަކަ ދައްކަވަމުން އިއްޔެތެރި މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެއްޖެ މިހެން ފުރަތަމަ ސަރުކާރުގައި ގެއްލުން ދީބެން މިހެންނަން ވަގުތީ ހިސާބަށް ހުރައި ދިނުމަށް ނުވަތަ ހާލުގައި ޖެހުން މިހެންނަން އެހިވެދިނުމަށް ފައިސާގެ އެއްވެސް ކަހަލަ އުނިކަމެއް ނާންނާނެ. އެ ތަޖުރިބާން އެބައޮތް. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުޑަކުޑަ އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާސްކުރަނީ މި ހުރަހެއްގައި އޮތް ބަޖެޓް ބަޖެޓުގެ ގޮތުން ދައްކާލައި އޮތް ތަފްސީލުތައް. މިހެން ދަންނަވަން މިއުޅެނީ މި މައްސަލަ އައިސްގެން މިއުޅެނީ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް މިހާރު ހުރަހެއްގައި މިއުޅެނީ މި ގަވާއިދުން ހުރަހެއްޓުން މައްސަލައަށް ނޫން. މިކަހަލަ އެއްޗެއް ފިޔަވާލާ. އަޅުގަނޑަށް ހިފެނީ އަބަދުވެސް ފާސްކުރަން ހުރަހެއްގެން މިއޮޅީ ބަޖެޓް އެއާބަހާ މައުލޫމާތު ދެއްވަނީ. އެ މައުލޫމާތުގެ އަލީގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓް ފާސްކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމައްޗަށް މިއައީ ކަރުދާހާފެސް އެގޮތަށް ދެއްވާފި މައުލޫމާތެއް. ކުރިން އެ މައުލޫމާތު އެއާ އަޅުގަނޑުމެން ދެއްކިވާކަހަލައި ގުޅިގެން މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރެއްވުމަށް މިގޮތަށް ހަމަޖެހިސްދާނެއޭ. މިގޮތަށް އެޖެހިބޮޓްކޮށްވިދާނެއެ. އެހެން ވިދާޅުވުމަށް މައުލޫމާތު އެ ދެއްވި. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީގައި އޮތް ޚަޔާލު ބަޖެޓް އެއަކަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ނާދެ. އާދެ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު

މި ފާސްކުރެއްވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވީ 1809.9 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ފައިސާ އިތުރުކުރައްވަން އެދިވަޑައިގަންނަވާ އަދި އެހެން ވެގެންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ނަތީޖާއަކަށްވާނީ 1213.5 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ޑެފިސިޓެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ބަޖެޓް އެއީ މައްސަލަތަކެއް. ސަޕްލިމަންޓަރީ ބަޖެޓް އެ މައްސަލަތައް ގަވާއިދުން ހުށަހެޅީމައި. އެ މައްސަލައާ ބެހޭގޮތުން މައުލޫމާތު ދެއްވުމުގެ ތެރޭގައި އެ މައުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން މިތަނުގައި އެނގިފައި ހުރި ޚަރަދުތަކަކާ ގުޅިގެން އެ އެޖެންސީތަކުން ފޮނުއްވާފައިވަނީ ހުށަހަޅުއްވުމުގައި. އާދެ، އެއާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަބްމިޓްވެސް ކުރެވޭނީ އެއާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތަކަށްއެރުމެއް އޮތީއާ އެވާހަކަވެސް ދަންނަވާނީ. އެއީ ވަކި މައްސަލައެއް. އެހެން ނަމަވެސް މި ހުށަހެޅިފައި މިއޮތީ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އަޅުގަނޑު ހިތުން ހަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުދަންނަވަން އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިފާސްކުރަނީވެސް މިއާއެކު އަދި މަޖިލީހުގެ ހުރި ކަރުދާހެއްވެސް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މިފާސްކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި ފާސްކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައި އޮތް ބަޖެޓް. އެ އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރީ. ކޮންމެ އަހަރަކުވެސް އެހެން އަޅުގަނޑުމެން މި ހަދަނީ ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއާއި އަޅުގަނޑުމެން އެކިއެކި ކަންކަމުގައި މިނަގާ ކޮމިޓީއަކީ އެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނުއްވާފައިވާ ކަންތައްތައްދަނީ އެގޮތަށް ބެއްލެވުމަށް އެކަންތަކެއް އިދާރާކުރެއްވިއްޔާ މަޖިލީހުގައި މިހާރު ދުވަހެއް ދުރަކަށް ޖެހޭނީ އިތުރުވަމުން އެކަން ބަހަސްގަތުން ކުރެވެމުން މިއަންނަނީ. ކުރީ ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާކުރެއްވިގޮތުގައި ދެއްވީމަ ހުރި ވަޒީރުމާލިއްޔާ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބަޖެޓް ފާސްކުރުމަށްފަހު އެ ބަޖެޓަށް އުނިއިތުރުގެނައުން ގޮތުން ބަޖެޓުގެ އިޞްލާޙު ކަންކަމުން އިޞްލާޙު ކަންކަމަށް ކުރެވިއަކަށްޓަކާ ކަންތައްތަކާއި އަދި އެހެންވެސް ބޮޑުނޫނާ ކަންތަކަށް ހަރަކާތްތަކުގެ އިޤްތިޞާދު މިނިސްޓްރީން ލިބިގެންވާ ކަމަށް. އެހެންވީމާ.

ރިޔާސަތުން ވަހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރުކޮށްދެއްވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އައްބާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު މިހާ ހިސާބުން މި ކުރުކޮށްލަނީ. އާދެ، އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން މިކަން ނިމެންދެން މިއަދުގެ ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދަން ފެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑު އިށީންނާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ފުވައްމުލަކުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ޖަލްސާގެ ވަގުތު އިތުރުކުރެއްވުމަށް ހުށަހެޅުއްވި ކަމަށް ސެކަންޑްކުރައްވަން ވިދާޅުވަނީ. އެއެއް ސާފުކޮށްލަ ދެއްވާފާނަންތޯ.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު ޢަބްދުﷲ މަސީހް މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެކަހަލަ އެއްޗެއް ދަންނަވަން ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑު އުޅެނީ ދެން ދަންނަވުން ގޮތުގައި ފަހަރެއްގައި ޙަޤީޤަތުގައި އޮޕޮޒިޝަނުގެ ޕާޓީތަކުން ނޯޓުފުޅުގައި ދަންނަވާފައި ނޫނީގެ. ދެން އާދެ ދަންނަވުން ގޮތުން ހުށަހެޅި ކަމަށްވާނީ ހުށަހަޅަނީ. ނޫނިއްޔާ މިހާރު ހުށަހެޅުމަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއިދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ސެކަންޑްކުރެއްވުން އަޅުގަނޑަށް އިޝާރާތްކުރައްވާފައި އޮތީ ދެންމެއަކު ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާ ހުށަހެޅުއްވުމާއި ގުޅިގެން ކުރިން ފުވައްމުލަކުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަލްސާގެ ވަގުތު އިތުރުކުރަން ހުށަހެޅުއްވާފައި ވީކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ބަލައިގަންނާނަން. ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަކީ އެއަށް ތާއީދުކުރައްވާ ވާހަކަފުޅެއްކަމަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑު މިހާރު ގަސްދުކުރަނީ އެ ހުށަހެޅުން އޮޅުމާއިއެކުގައި މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ ވަގުތު މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ މި މައްސަލައާއިމެދު ގޮތް ނިމެންދެން މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ ވަގުތު ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓު ދެއްވުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މާލޭގެ މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އާދެ ނިޒާމާއިބެހޭ ނުކުތާއަކަށް ވޯޓު އަހާލި ވަގުތުގެ ތެރޭގައި އިސްތިރާހަތުކޮށްލާފައި އޮތުމާއިއެކުގެ.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހިމް އިސްމާއީލް ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާފުކުރައްވާތި އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށްވެސް ހިތަކަށްނާރާ އެއް ކަމަކަށް އެ ވޯޓަށް އައިސްވަނީ ކަމަކަށް. ވޯޓަށް އެއްސަލާމި ދަތުރުގައި އެއްޗެއް ތަންނަވާފަށްވެސް މިއުޅެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ޖަލްސާއެއްގެ ވަގުތު ދިގުކުރެއްވުމަކަށް އިޙްތިރާމްކުރަންނަން ތިޔަ ވޯޓަށް އެއްސެވީ އިނގޭތޯ. މިހާރު މި ދަންނަވާލަން ގޮތުން މިހާރު ވޯޓުދެއްވުމަށް މިހާރު މި ބަލަސް ނިޒާމާ ދޭން ވޯޓު އަހާލުމުގައި މިހާރު ކުރަމުންދާ ދެއްވުމުގެ އެއްސެވުމުގެ ވަގުތު އަދިތަބައްޔަތު ނިކަމެތި އެކަނިމެނުވީ ކަމެއް. އެކަށްވެއްޖެއްޔާ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ބަރާބަރު ބަލައިލުމުން. އެކަށްވެސް، މިއަދު ހަމައެކަނި މިތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖެ އަދާކުރާ އިނގޭތޯ. އެކަށްވެސް، ކުރިއްޔާވެސް ކަނޑައެޅުމައި ތިއްބަވާ ފަހުން ވަގުތުކަމެއް އަޅުގަނޑު ހިފެހެއްޓުމަށް މިސާލަކަށް ވަގުތު އިތުރުކުރައްވާނެ. އެކަށްވެސް، އެ އަދި މުޅިން ރައްކާތެރިން ކަމަށްދެން. އެއަށް ފެނިގެން އެވާކަ ދަންނަވާލަން އެނގިހުރެ މި ވޯޓަށް އެއްސެވީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވާލީ މިހާރު ކުރަމުންދިޔަ ބަހުސްތަކާއިމެދު ބަޖެޓުން ގޮތެއް ނިންމަވަންދެން ވަގުތުދިނުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

[ވޯޓު ދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 40

ވޯޓު ދެއްވި: 27

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 12

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމާ، މިއަދުގެ ޖަލްސާއަށް މި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާދު މަޖިލީހުން ބޭއްވި ނިންމަވަންދެން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ފާސްވި. ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ މާލޭގެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝަރީފަށް.

މާލޭ މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އާދެ، މިއަދު އެހެންވީމާ މިވާގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ މިއަދު ނިމުނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މިކަމަށް ނިންމަން. އާދެ، މިއަދުގެ ފުރަތަމަބުރު ނިމުނުއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީ ފައިނަލްކޮށް މިނިސްޓަރު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަކާއި ގުޅިގެން އަނެއްކާ އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރީ ކުރިއަށް މެޖޯރިޓީ. އެގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ކަރަންޓު ފަރާތްތަކަށް އިންތިޚާބުކުރަން 55 މެމްބަރުން މި ބަޔާން ހުށަހެޅުއްވުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީ. އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންކުރަން. އެހެންނަމަވެސް މި ތަފްސީލު އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގައި ހުރެއްސެ ދިވެހިރާއްޖޭ މި އިތުރުކުރައްވާ 55 މެމްބަރުން މި އިތުރުކުރައްވަނީ ސަރުކާރުގެ އަމިއްލަ ވިޔަފާރިން. އާދެ، ސަރުކާރުގެ ގޮތުގެ ބިލުން ފަރާތްތަކަށް ދޭން އޮތް ފައިސާއަކުން. ފައިސާއިން 25 މެމްބަރުން މަދުކުރައްވައިގެން. މިއީ، އަޅުގަނޑަކަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް

ތާއީދުކުރުވާކަމަށްދޫން. އަދި، ދެން މިގޭ ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުގެ ގޮތުން އިތުރު ވަރަކަށްވުރެ ނުބައިކަ އަޅުގަނޑަށް މިހާރު މި ފެންނަ ފެންނުން އަނެއްކާވެސް ހަމަ ބޭނުން ތާއީދުކުރުވާ މިހާރު ހުރަހެއްލައިފާ ގޮތުގައިވެރިވެއްދުން ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވައިގެން ވިހާވެސް އަވަހަކަށް. އަދި، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވައިލުމުގެ ޖިހާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި ވިޔަސްދޭގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެ ހަރުދަނާގޮތުގައި އޮންނަ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަށް މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭނެ ހުރިހާ އެންމެންވެސް ވޯޓަށް ކަނޑައެޅުމަށް މި ބަޖެޓު ފާސްކުރުވިދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން، އެ އެންމެފަހުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުރުކޮށްލައި އަދިވެސް ބޭނުން މި ތާއީދުކުރި މިހާރު ހުރަހެއްލައި މިއަދު ގޮތުގައިވެރިވެއްދުން ކޮމިޓީއަކަށް ބަލައިލާލައި ހަމަ މި ދެވިހަން ގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި ފަހަރެއް މިނިސްޓަރު ވަރަށް ރަނގަޅު ހިސާބުން ޚިޔާލުފާޅުކުރި ދުއްވާލައި މިހިރީ ސިޔާސީ ނޫނޭ ކަނޑައެޅުމަކަށް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ހައްލު އަދި ހިންގުމެއް ތަޢުލީމީ ދެފަރާތުން ފުރިހަމަކޮށް މިހެން ބަދަލުކޮށް ކުރީގެ ގޮތަށް އިރުޝާދުތަކެއް ބަލަހައްޓަމުން. އަޅުގަނޑު، ބަޖެޓު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާމަކީ ޖުމްލަ އަހަރުމެން. އަޅުގަނޑުމެން ޖުމްލަ އަހަރުގެ މިއަހަރު އެންމެންނާ ހޯދާނީ. ބަޖެޓުގައި މިއަދު ބައިވަރު އަހަރުމަހަކުން ހިސާބުކުރި. އަޅުގަނޑު، އެއާއި ބަޔާންކުރި އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް މިޤައުމުގެ އެ އަޅުގަނޑުމެން މި ފާސްކުރަނީ ޖުމްލަ އަހަރުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ފާސްކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ކަމާއި ބެހޭ ބަޔަކަށް މިއަހަރު އެންމެންނަށްވެސް ޖަވާބު ދެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ވަރަކަށްވެސް ޚިޔާލުތަކާ ކުރުވާކަމެއް. ފިނޑިވެސް ހިތުވަސް ބުރަ ފިނިވަރެއްގެ ކަންކަން ކުރެވޭނެ ސަލާމަތުގެ ބަޖެޓުގެ ޖުމްލަ އަހަރުގެ ދިނުމަށް އެއްކޮޅު އިންސާފުން ނިމުމަށް. މި މަޖިލީހުގެ އެއްބަސް ހިފޭއި ދައުލަތް އެންމެންނަކީ ނުފެށޭ. އަދި، މިޤައުމުގެ އަޅުގަނޑު ގެބުރުތަކަށް ބަޖެޓު މިއަދު ހުރަސްއެޅުމަކީ ކަމެއް ޚިޔާލުކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރި މިއަދު. އަޅުގަނޑުމެން، މިއަދު ބޭނުންވޭ

އަތޮޅުތެރޭގެން ވާހަކަ މި ދައްކަނީ އެ މީހާއާ މި ފެންނަނޑުމުން އަތޮޅުތެރޭގަ ހަމަ ބޭނުން ތާއީދުކުރެވޭ ކޮމިޓީއަކަށްދާން. އެގޮތަށް އަޅުއްކާވެސް ތާއީދުކޮށްލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން، އަތޮޅުތެރޭ ފުލުހަތު މިއަދުވެސް މިތަދުންތަޅުގެ ދަޅުސްބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ މުޙައްމަދަށް.

މިތަދުންތަޅުގެ ދަޅުސްބުރީގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަރުކާރުން ގެނެސްފައި ބަޖެޓުގެ ބާބުތަކު 2 ކަން
އަލީ މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: މި ގެންގުން އިސްލާހާއި ބެހޭގޮތުން އަތޮޅުތެރޭގެ ގެނެވުނު ދަންނަވާލަން ފުރުސަތަކަށްއެދި ދަންނަވާލީ. އެންމެ ފުރަތަމަ◌ޭއިންނެވެސް މި ޓޫރިޒަމް ޖަޒީރާގައި އަދި، މިއީ އަތޮޅުތެރޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހާޒިރުގައި ފުރަތަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބަޖެޓަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ވަރަކު. އެއީ ސަރުކާރުން ބަޖެޓްކުރުމުގައި ވިޔަފާރިވެސް އަދި އަހަރުގެ ފުޅާ ބަޖެޓުއްކުރުމުގައި ވިޔަފާރިވެސް. އެގޮތުން އެހެން އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ފާހަގަކުރި ޝުއޫރު އާދޭ، އިއްޒަތްތެރި ފާހަގަކޮށް މިނިސްޓަރު ޖަޕާނު އިންޑިޔާ ކުރިން ނިމުނު ދަރިވަރުންނަށް ގޮތަކަށް 55 މިލިއަން މި ބަޖެޓުގެ ބަޖެޓުކަމުގައި ބެހެއްޓުމަށްޓަކައި ކުރެވުނީ. އާދޭ، އިތުރުކުރަން ޖެހުން ސަބަބަކީ ވިޔަފާރިވެރިއަކު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން 3 ދުވަހުގެ މަސައްކަތުން ފާހަގަކޮށްލި ގިނަގުނަ ހާލަތުތަކާއި ގުޅިގެން ސިޔާސީ ކަރަންޓް ލިބިދިނީ ހިސާބުގައި ދާޚިލު އިންޑިޔާ ގޮތަކަށް އަދި ކަރަންޓް ހުރިހާ ދޫ ފަހަތުކަން އެހީއަށް ދިނުމުގެ ގޮތުން އަދި އެކަމަން ސަބަބުވެއްޖެ ދިނުމުގެ ގޮތުން 55 މިލިއަނުގެ މި ބަޖެޓުގައި ސަރުކާރުން ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައިވޭ. އެކަމަށްޓަކައި އަތޮޅުތެރޭ ވަރަށްބޮޑަށް ފަރުބަދަ ދަންނަވާ އަދި ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަތޮޅުތެރޭ މި ކުރިއަށްވުރެވެސް މި ބަޖެޓް ތާއީދުކުރި މީހެއް. ހަމަ އެހެންމެ މިއަދުވެސް އަތޮޅުތެރޭ މި ބަޖެޓް ފާސްކުރުމަށް ތާއީދުކުރަން. އެހެންމަވެސް އަތޮޅުތެރޭވެސް ދަންނަވާލާނަން

އެއްކޮށް އެބައޮތް. މި ބަޖެޓް މިތަނަށް އައިސް ބިނާވެގެން އައިއްސަ މިއަދު
ބަޖެޓް ބިނާވެގެންވަނީ ވަރަށްބޮޑަށް ބިނާވެގެފައި މިވަނީ ސުނާމީ ކާރިޘާއާއި
ގުޅިގެން. އެހެންކަމުން މި ބަޖެޓް ޚާސްވެގެންދާއިރު އަޅުގަނޑު
ތަސްދީޤުކުރަނީ ސުނާމީގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްވެސް ރައްޔިތަކަށް
ދޭންޖެހޭ ހަލާކުވެފައިހުރި ގެދޮރުއަޅުކަމުގައި ވިސަކަވެސް އަދި އެއިން
އެއްވެސް މީހަކަށް ދޫނުޖެހޭ އަނިޔާއެއް ކަމުގައިވިޔަސް މިއިން އެވެސް
އެއްކަކަށް އިޤުލާބުއް ކޮށްގެންނުވާނެ. މިހުރިހާ އެހީތަކެއް އެފަރާތްތަކަން
ވިޔަންޖެހޭނެ. އެއީ އަޅުގަނޑު މިއަށް، މި ބަޖެޓަށް ތާއީދުކުރަނީ މި
ކަންތައްތަކަން އިޤުލާބު ނާންނާކަމުގެ ތަރައްޤީކަން އަޅުގަނޑު ކުރަން.
މި ތަފްސީލްކަން އަޅުގަނޑަށް ވިޔަނީ އިއްޒަތްތެރި ފުރުޞަތު މިނިސްޓަރު
މަޢުލޫމާތުދެއްވުމަށް ޝުކުރުއަދާ ހުށަހެޅުއްވިތީވެސް. އާދެ، ހަމަ އެހެންމެ
މި ބަޖެޓުން ސަރުކާރުގެ އެކިމިނިސްޓްރީތަކާއި ހަރުދަނާކޮށް ކުރެވޭކަންތައްތައް
އެކަމަށްބަލާއި އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ދަންނަވަން. އެއީ ކުރީން
ހަމަޖެހިފައިހުރި 5 މިލިއަން ރުފިޔާ ފަހުން މި ތިލަފުށީގެ ރިވައިސްކޮށްފައި ނޫނީ
ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާޙުގައި މިއޮތީ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ހުރިހާ ހަމަ ހިލާފު
ޚަރަދުކުރެވޭ ހުރިހާ ޚަރަދުތަކުގެ ސަރުކާރުގެ
މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ އިނާޔަތްތަކާއިގުޅޭ އިނާޔަތް ކޮމިޝަނަ
ކޮމިޝަނުން ވަރަށް އިންސާފުކޮށް. އަޅުގަނޑު އެނގޭ އެދުނީ އެ
އިންސާނުންނަށް ނުލިބޭ ހަމަ މިހާރުވެސް ދޫކުރެވޭ އި އިންސާނުންނަށް ދެމުން
ގެންދިއުން. އެހެންނަމަވެސް ބަޖެޓް ދިމާވެގެންދާ ތަންތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެން
އެ ފުރުޞަތުދިނުމަކީ ކުރިއަށްދާ އެގޮތް ދިމާވެ މަސައްކަތްކޮށްފައެއް
އޮންނާނެ. މިއީ އާދޭ އެއް ސަބަބުކަމަށްވެއްޖިއްޔާ. މި އިސްލާޙަށް
ތާއީދުކުރަން ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން ހުރިހާ މާލީއާއި
ރައްޔިތުންނާ ހުރިހާ ތަރައްޤީއަށްވެސް އެއްވަރަކަށް.

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން އެދުން.

މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އާދެ، ހަމަ ވަގުތުން އަޅުގަނޑު މިހާރު މި އިށީންނަނީ. އިއްޒަތްތެރި

ޙަޖީ މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައީސް މި ބަޖެޓް ފާސްކުރަން ތާއީދުކުރަމުން އަޅުގަނޑު އިށީންނަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަ◌ކަށް އެދި ދަންނަވާލީ

ޢާއިޝަތު ޢާޒިމާ ޝަކޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން: ހަމައެކަނި އެންމެ ވާހަކައެއް ދަންނަވާލަންވެގެން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަރަންޓުގެ މި ސަބްސިޑީއަށް މިދޭ ފައިސާއަކީ އަސްލުގައި ބައްޔިތުންނަށް ބާޖެޓަރުންގެން ދޫން ބައްޔިތުންގެ ފަޤީރުން ބޭނުންވެގެން އެވާހަކަތަކަށް އެކަން ދައްކާފައި އެއްޗެ މައްސަލަތަކަކީ މި ފައިސާގެ އެއްގޮތަކަށް ބައްޔިތުންނާއި ހަމައެކަން މި ފައިދާ ލިބޭނެ ކަހަލަ ކަރަންޓުގެ ބަހާލާފައިވާ ނިޒާމަކީ ބައްޔިތުންގެ ދަށުން ފައިދާވާ ބަލާލާއިރު ސަރުކާރުގެ އެކި ސަރަޙައްދުތަކަށް ނުވަތަ ބައެއް ކަހަލަ ބިލްތަކަށް ފައިދާވާ ކަހަލަ ނިޒާމެއް ބަހައްޓަވައިދޭން އެދެމުން އަޅުގަނޑު ނިމިއްޖޭ ބައްޔިތުންނަށް ފައިދާއަކަށް ނުވާ ކަހަލަ ޢާއްމު މައްސަލަތައް އާދަޔާ ހިލާފަށް އަޅުގަނޑުމެން ބައްޔިތުންނަށް ހުރިހާ ކަހަލަ ފައިދާތަކާ ގުޅޭ ކަރަންޓު ފީއަކީ ބޭނުން ސަރުކާރު ފަރާތުން ދަންނަވާލަން. ދެން ހަމަ އިރުޝާދު ކުރިން ދ.ޢަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ތާއީދުކުރައްވާފައި ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައި ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެން ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ބަންދުކުރުމާ ހަމައަށް ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެން ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވައިފިން. ދެން މި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ ވަގުތު ނިންމުމުގެ ކުރިން މެންބަރުން ކުރައްވާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުން ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސަވާފައިވާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތަކަމާބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންބޭނުމީ ބޯޓެކޭ އަތޮޅުތެރޭގެ ބޭސްފަރު މި ސަޕްލިމެންޓަރީ ބަޖެޓުގައި ޖެހުން މިލިއަން ވަރުން ހިނގާ ކުރައިދިނުމުގެ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ 48 މިލިއަން ޑޮލަރު އަޅުގަނޑު ޙަވާލުކުރައި މިއަދު ދަންނަވާލައި މިއަދު. އެކަމަކު ކުރީގައި އެ އަދަދު އެއްކޮށް ބޭކާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވޭނެކޮށް އިނދޭ. އެއްގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރަން ކުރީގައިކޮށް ދަރަޖަތަކަށް ބަޖެޓު ކުރިޔަށްގެންދަން މިކަމުގެ ތަފާތު ފައިސާއަކުން. އެކަމަކު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެއްޗެހި މިކަމަށް ދަމަހައްޓަން ކުރީގެ އެމަރުކާކޮށް ހަރުކަށް ކަމަށްދަނިކޮށް ކަމެއް ވެސް ރަނގަޅު ކުރާއިރު މިއަދު ދަރަޖައަކީ ވާހަކަކުރެވިފައިނުވާ ހަރުދަނާ ވާނީ ދަށުގައި ސަރުކާރެއް ކަމުގައި ކުރިން ހިނގާ ބަޖެޓު. އެއީ 18 މިލިއަން ޑޮލަރު ދަރަޖައަކާއި މިއަދު 28 މިލިއަންނުން 10 މިލިއަން މަދުކޮށްލައި. އެގޮތް އަޅުގަނޑު ދަރަޖައާގިން އެގޮތް ހަމަޖެހިގެން ގެންދަވާނެކަމަށް. އެހެން މިހެން ދަންނަވަމުން އެކަން ފޯރުކޮށްދޭންކަމަށް ކަމަންވަމުން އެހެން އަޅުގަނޑު ދަރަޖަވެސް އެއްބާރުލުންދީ އަޅުގަނޑު ދަރަޖަވަނީ. އެހެން އޮތީ ކަރަންޓުގެ ހަރަދާއި އޮފީސްތައްމާއި، ކުރިއަށްގެންދަން ވާހަކަދެއްކެވުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އެއްގޮތް ދުވަހުގެ ފުރާނަ އޮފީސްތައްމުގެ އިމާރާތްތަކުގެ ކަންތައްތައް ސަރުކާރުން ގެންނަވާ ކުރީގެ އެއްބާރުލުން ވާހަކަ. އަދި ނުކުތާތަކުން އަޅުގަނޑު ދަރަޖައިވިން. އެހެން އެކަމަށްޓަކައި މުސްތަޤްބަލު ކަންތައްތައް ވަޒީފާ ޕަރމިޓް ރަގަނޑަށް އެއްގޮތަކަށްތުރުގެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު ދަރަޖަވަން އިންޑިޔާ. އެކަން އެވަރަކަށް ނުކުރާނެވާހަކަ ކުރިޔަށްގެންދަމުން ދަރަޖަވާ ދަރަނިން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އިސްލާހުގެ އެ ރާއްޖެތެރޭގެ ސުލްޙުވެރި ކަމަކުލަތް އަދި ހެޔޮ ދައުރު ކަމަކުލަތް އެހެން ދައުރުއަކަށް ކަމަކުލަތް އަދި އެ އިސްލާހުގެ ތިރީގެ އަދި އޮފީސްތައްގެ ލިޔުމެއިންވާން. ޖުމްލަކޮށް މަސްއޫލިއްޔަތު އެ

ފައިސާ ނުފޫނުވި ހުރީ ކަމަށްވެދާނެ. ނުވަތަ އަލުގަނޑުމެން އެ ހުރިހާ ހިސާބުތަކަށް ބެލުމަށްފަހު، މި ހުރަހަކާފައި މިވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއާއިބެހޭގޮތުން އަލުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ މި ދެންނެވިގޮތަށް. މި ފައިސާ ބެހުމުގައި އަލުގަނޑުމެންނަށް ނިޒާމެއް ކަނޑައަޅާ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުގައި ހަމަޖެހޭ އުސޫލުތަކުން މި ބަޖެޓް ފާސްކޮށްދެއްވީމާ އެ ފައިސާ ބަހާނެ އުސޫލެއް 55 މިލިއަނުން ބަހާނެ އުސޫލެއް އަލުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅިފައެއްނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ހަމަޖެހިގެންދާނީ އަލުގަނޑުމެންނަށް ދެކެން ޓްރާންސްޕޭރަންސީ އޮންނަ ގޮތަށް އެކަން އިންސާފުވެރި އުސޫލުކަން އަލުގަނޑު ދަންނަވާނީ. ދެން އަލުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ސުންގަޑިއާއި ބެހޭގޮތުން ކޮންމެވެސް ދިމާއަކުން މުޅި ބަޖެޓުން އިތުރަށް އެހެން ދިމާއަކުން ސުންގަޑިއާއިބެހޭ ކަންތައްތަކާއި ބެހޭގޮތުން ކުރަންހުރި ޚަރަދު އެއްޗެއް އުނިކޮށްދުކުރަން ވިޔަފާރިއާއި ވިޔާލުވުމާއި އަލުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެ ބޭނުންވާ ވަރަށްވުރެ އިތުރަށް މިއަހަރު އަހަރު ބޭރުގައި ކުރިމަތީ ކަންތައްތަކުން ބޭނުންތެރި ކަމެއްނޫން. ހަމަ އެހެންވެ އިންޖީނުގެތަކަށް ތެލުގެ އަގުބޮޑުވުމުގެ ސަބަބުން ހާއްޖަތުތަކުގެ ކަރަންޓުގެ އަގު ބޮޑުވެގެންދާތީ ދުނިޔެއް ފަސް ކުރިޔާއަށް ދިޔަ ކުރިޔާއަށް ބަދަލުވެގެންދާ ވާހަކަ ހަމަ އިއްޔަކޮޅު މެންބަރުން ދައްކަވި. އެ◌ހެންވީމާ، މި ކަންތައްތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް ސަރުކާރުން މި ބަދަލުވެގެންނަން ވިސްނާވި ވިސްނާއިވަރެއިގަޓުމަގަށްޖަކާއި ކަރުނަބާ ރީ މެންބަރުންނަށް އަލުގަނޑު ވަރަށް އިކޮނޮމިކަލާއިކާ ޝުކުރުދަންނަވަން. ހަމަ އެހެންވެ މެންބަރުން ކުރެއްވި ސުވާލުތަކުގެ ތެރެއިން ބަޖެޓަށް ރިޕޯޓުހުށަހެޅިގައިދެއްކުމަށްފަހު އަލުގަނޑަށް ޖަވާބުއެރުވިފައި ނުކުތާތަކަށްވެސް އެ އިއްޔަކޮޅު މެންބަރުންގެ އަރިހުން އަލުގަނޑު ނިޒާމަކަށް ތަޢާރުފުކުރިން. އެއީ، އަލުގަނޑު ކޮންމެހެން އިއްޔަކޮޅު މެންބަރުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާކަ◌ަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ކުރެވެންހުރި ސުވާލުއައިގޮތުން ނޫނިއްޔާ އެކަން އަލުގަނޑަށް ކުރިމަތިފައި އޮޅުމަކަށް އަލުގަނޑަށް ހީކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ފަހަރެއްގައި ސުވާލެއް ބޭފުޅަކު

ކުރެއްވި ޖަވާބު އެކުލަވައި ފުރިހަމައަށް އެ ބޯފުޅަށް ހިތްޕުޅުހަމަޖެހިވަޑައިނަގާ ނުތެރޭކަމަށްވާތީ. އެބޭފުޅާ އެކަމަށް ނުޖެހުނީ އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވި ހަމަ މިއާއިއެކު އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ އަރިހުން އަޅުގަނޑު މިހާތަނަށް އަރުވަންހުރި ޖަވާބު އެކުލަވިއްޖެކަމަށް ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު އިނީންނާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުދިކުދި އިތުރުކޮށް މި މަޖިލިސްގައި ތާރީ ދެންމެއަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އިންތިޚާބު ސަރުކާރާ ކޮންމެފަހަރެއް. އެބޭފުޅާ، މެންބަރުން ބައިވެރިވުމަށް ކުދިކުދި ވަގުތުކޮޅެއް އަރުވުމަށް ބޭނުމޭ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަމެން.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ގެންނަވާ އަބްދުﷲ ސިޔާދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކުން: މި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފަ ޤާނޫނުއަސާސީ ތަފްޞީލުކޮށް މިތަނަށް މި ކަރުދާސް ހުރިހާ ގެންގުޅުނުކަން ބާރުލީ އެކަމާއިބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑު އެއްބާރު ދަންނަވާލަންވޭގެން. އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅީ 2004 ވަނަ އަހަރު ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ހުށަހެޅުމެއް. މިއަހަރަށް ލަފާކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ތަފްސީލާއި އަދި މިއަހަރުން ލަފާކުރި ބަޖެޓުގެ ލިބޭ ގެނައުމުން އަދި ބަޖެޓުގެ ތަފްސީލުތަކާން ބަޖެޓުގެ ތަފްސީލުތަކާން މި ހުށަހެޅުމާއިއެކުގައިވާ ކަރުދާހައި އެކުގައި އިސްލާހުގެނައުމަށް ބަޖެޓު ގެނެސްކުރެވުނު ހުށަހެޅީމޭ. މި ކަރުދާހުގައި

މިޢޮޅީ ހުރަހެޅުމާއި އެކުގައިވާ އެވާ ކަރުދާހާއި އެކުގައިވާ އިސްލާމްދުނިޔަށް ގެނައުން. އާދެ ބަދަލުގައި މި އިސްލާމްދުނިޔޭގައި އެއްކޮޅު ބަޖެޓް ޒާސްކުރުމަކީ ހުރަހެޅުމެއް އިނގޭނީ. އެކަމަކު އިސްލާމްދުނިޔެ އެކަން ބަދަލުކޮށްލެއްވުން އެދެން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ހަމަގައިމު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުރަހެޅުމުގެ އިސްލާމްދުނިޔޭގައި އެކޮޅަށް އިޖާބަ ތަޢައްލުގުވާކަމުގައި އެކޮޅަށް އިޖާބަކޮށްފާނެ ހަމަގައިމުވެސް ސިޔާސީ ތަކުރާރުކުރަން. ދެން އެހެންނަމަވެސް، ހަމަގައިމު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ އިސްލާމް ގެނައުމަށް ފާސްވެއްޖެއްޔާމުން ދެން އެ އިސްލާމާއި އެކަމަށް ވާބަޔަށް ދަންނަވަންޖެހޭ މުޅި ބަޖެޓް ފާސްކުރަން އެއްކަލަ ހުރަހެޅުމެއްވެސް ބޭނުމެއްނުވާ މަޖިލީހުގައި ގާއިދާ އާންމު ގޮތުގަނޑުނުވާނެ. އެހެންނަމަވެސް، މެންބަރުކަލޭ ހުރަހެޅުމާއި ގޮތް ވަޒަންކުރު އަދަދުވެސްމެނުނަންނަން އެއްޗެއް ސިޔާސީއުސޫލު ކުރާގޮތަށް އެޕޯހިއެއް މި މިޖެގެ ފަރާތުން އެ އިސްލާމްދުނިޔެ ތަކުރާރުކުރަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަން ސިޔާސީއުސޫލު ކުރުނުކުރަން. އެހެންނަމަ، އަހަރެން ކުރެވޭ ވަގުތުކޮޅަކަށް ނަގާނީ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން)

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހައްދުންމަތީ ދެކުނުބުރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން: ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ނެގީ ވަގުތު ދިގުވަމުންދާތީ އިދާރީ ގޮތުން މިތަނުގެ ކަންތައްތައް ހަމަޖެއްސުމުގައި ގެންގުޅޭ އުސޫލުތަކެއް ދުވިން ބަދަލުވީތީ ނޫންކަމަށް ފެނިއްޖާ މިތަނަށް އިތުރު ބޭފުޅުން ވަޑައިގަންނަވަންދެން

މަޑުކުރަންވީތޯ. އަޅުގަނޑަށް ހިވަނީ ވިދާޅުވި ކުރަނީ މިހާރު ބަޔަކު މީހުންނަށް އިސްލާމްދީނާއިޚިލާފުވާވަރުގެ އެއްޗަކަށްވެއްޖެހުން. އެހެންވީމަ، ދެން ތަންކޮޅެއް ވަގުތު ދިގުވާނީ އަޅުގަނޑު ހަމަ އޮޅުން ފިލުވާލަން ބޭނުންވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިދާރީ ފޯރަމުގެ ރައީސުން މިހާރު ހުށަހަޅުއްވައިވާ އިސްލާމްދީނާއި އެންމެ ގަރުން ބެލުމުގެ އަށް ދެއްކުމަށް ނިޒާމުގެ ނުކުތާއެއްގެ ދަށުން ދެއްކުމަށް ވަގުތު ހަމަޖެހިފައި ވާތީ ބާރުދޭ އިސްލާމްދީނުގެ ހުރިހާ ހާދިސާއެއް ލިބިދިނުމުގައި އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ދައްކަން ނޫނީ ހުއްދަ ދެއްވާށެވެ.

(ވަގުތުކޮޅެއް ނަގައިފި)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް މެންބަރު ހިންނަވަރުދާއިރާގެ ރަޝީދުން. ކުޑަކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް ނެގީ އިބްރާހީމް މެންބަރުންނަށް މަޢާފަށް އެދެން. ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި އެއްޗެއްގެ އަޑު އިބްރާހީމް މެންބަރުގެ ރާއްޖޭގެ އިސްލާމް ދީނުގެ ނަގުލުން ނިޒާމީ ނުކުތާ ގެނެސްދިން އަޅުގަނޑުމެން މިތަނުގައި އެބަޖެހޭ ސިޔާސީ ލީޑަރުން އެބަޖެހޭ އިސްލާމް ބާރުގައި މި މަޝްވަރާކުރި. ހަމަޖެހިގެން މިހާރު އެބަޖެހޭ ހުރިހާއެއްޗެއް އިސްލާމީ ސަރަޙައްދުގައި މިއަދު. އެހެންވީމަ، އަދިކަމެއް ވެއްސަށް ހިނދު. މިހާރު ހުރިހާ ލިބިއެއްވެސް އިބްރާހީމް މެންބަރުންގެ އަރިހުގައި ވެސް. އެހެންވީމަ، މިހާރު އަޅުގަނޑު މިތަނުގައިވާ ސިޔާސީ ޖާގައިން ހުށަހެޅިފައި އިސްލާމީ ދީނާއި ގުޅޭ އިސްލާމީ ސަރަޙައްދު.

(ނިޒާމީ ނުކުތާ)

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އިއްޒަތްތެރި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެއްޖެ ޗީފްޖަސްޓިސްގެ މުސާރައާއި ބޭރުގޮތުން އެހެންވީމަ، އެ މިހާރުވެސް އޮތީ ހުއްޓިފައިވަނީ ނުދޭ އެހެންވީމަ، އެ ނުދީ ހުރި ފައިސާ އިތުރުކުރަން އަނބުރާ ލިބޭނުތާއި އެކައުންޓަށް އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފްއެދި ދަންނަވަންޖެހޭނީ އަޅުގަނޑަށް ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްގެ ދަށުން ބަޔަކަށްނުނަން ދަނީ އަޅުގަނޑަށް، މިހާރު އަޅުގަނޑު ކޮޅުން ވަގުތު ނިންމާލަން. ދެން މިހާރު ސެކްރެޓޭރިއޭޓުގެ ފަރާތުން މިހާރު ހުށަހެޅިގެންވާ އިސްލާހުތައް◌ ބަލާ އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް އިއްވަވާދެއްވާނަން.

ރިޕޯޓުން އިއްވުން: 2004 ޑިސެމް◌ބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް އިތުރުކުރަން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ. އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވާ މެންބަރު އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް. ތާއީދުކުރައްވާ މެންބަރު ހައްދުންމަތީ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު. ހުށަހެޅުއްވާ ގޮތަކީ 2004 ޑިސެންބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ޚުލާސާ◌ާ ހިސާބާ މިއަހަރަށް ޚަރަދުކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތަފްސީލާއި އަދި މި އަހަރަށް ޚަރަދުކުރި ބަޖެޓުގެ ލިބޭ ފައިސާއަށް އައި ބަދަލުގެ ތަފްސީ◌ލުތަން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުއްވުމަށް. 2004 ޑިސެމް◌ބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް އިތުރުކުރަން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައާއި ގުޅިގެން މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާއީލް ހުށަހެޅުއްވާ އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުލް މުޙްސިން އަބްދުﷲ ތާއީދުކުރައްވާ ހުށަހެޅުމަކީ ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓް ދޫކުރާ ފައިސާ އެ ދޫކުރި ކަންކަން ފޮނުވައި އެހެން އެއްވެސް

ކަމަކަށް ޚަރަދު ނުކުރުމަށް. ތިންވަނަ ހުށަހެޅުމަކީ 2004 ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވާ މެންބަރު ނިލަންދެއަތޮޅުގެ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް މުޙައްމަދު ތާއީދުކުރައްވާ މެންބަރު ނިލަންދެއަތޮޅުގެ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާސިރު ހުށަހެޅުއްވި 2004 ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ހުރިހާ ހިސާބައި މިއަހަރަށް ލާޒިމުވި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތެރެސްޕީޓާއި އަދި މިއަހަރަށް ލާޒިމުވި ބަޖެޓުގެ ލިބޭ ފައިސާއަށް އައި ބަދަލުގެ ހިސާބުސިޓީތަކަށް މި ހުށަހެޅުމާ އެކުލަވައިގެން ކަރުދާސްތަކާއި އިސްތިސްނާކުރުމުގެ ގެނައުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ވޯޓަށް ދަންނަވާލަން ގަސްތުކުރަނީ. އެއްވަނަ އިޞްލާހުގެ އިޢްތިރާޟްގައި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވާ ހައްދުންމަތީގެ އިޢްތިރާޟްގައި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ....

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އިޢްތިރާޟްގައި ރައީސް، އެއްގޮތަކަށްވެސް މަނިކުފާނު ޖަވާބު ގެންދަވާ ޕޮއިންޓް ދަތިކުރައްވާކަށެއް ނޫން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ބަޖެޓާ ބެހޭ ތިން ހުށަހެޅުން އައިސްފައި އޮތީ ނަމަވެސް އެއް ދި ހުށަހެޅުމަކީ ބަޖެޓުގެ އަދަދުތަކާ ބެހޭގޮތުން ކަންކުރާނެ ގޮތް. އަނެއް ހުށަހެޅުމަކީ މާލޭގެ އިޢްތިރާޟްގައި މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާއީލް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުން އެއީ މި ދައުލަތުގެ އިޖުރާއާތުން އެއްގޮތް. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ވޯޓު ދެއްވާއިރު މެންބަރުންނަށް އެއްގޮތަކީ ވޯޓު

ދެއްވިއްޖެއްޔާ އަނ◌ެއްގޮތަށް ވަޢުދު ނުދެއްވި މައްސަލާގައި އޭގެން އަރާފާތުންމީ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މަނިކުފާނަށް ފުނިވަޅެއްގަންނަވާ ކަމަށްވާނަމާ އިބްރާހީމް އިސްމާއީލް ހުރަހުގެއްލި ހުރަހުގެއްލުމަށް ވަޢުދު ދެއްސެވުން. އަޅުގަނޑަށް ފުން އެއީ ބަޔަބޭގެ އަރަދުރުވާ ބާރު މައްސަލައެއް ނޫން. އެ އަޚުރަހިވާން ދިގެތަރެވެސް. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު އެގޮތަށް ތާއީދުވެސް ކުރަން އެ ހުރަހުގެއްވި ގޮތަށް އެއީ އެއާ އެއްގޮތަށް ހަރަދު ހިނގަންވާނީ. އެހެންވީމަ، މިއީ ބަޔަކުގައި އަރަދު ފާސްކުރުން ނޫނީ ބަޔަބ ފާސްކުރުމެއް ނޫން ސީދާ. އެހެންވީމަ، އެކަން އެގޮތަށް ކުރެއްވުމާއި އެހެންނޫނީ މެންބަރުންނަށް ހުރުން އަރާރާކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑުމެން އާ◌ންމުކޮށް ޢަ◌ަމަލުކުރަމުން އަންނަ އުސޫލުން ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދަން ހުށަހަޅާފައި އޮތްކަމަށްވާނަމާ ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދަން ފާނޫމި ފުރަތަމަ ވާހަކަ އަރަދުން ގެންދަނީ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު އެގޮތުގެ މަތިން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އެހެންވީމަ، އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ވާހަކަ އަރާނީ އައްޔަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިއްޔެތުކޮޅި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ހުރަހުގެއްވާ ހައްދުންމަތީގެ މެންބަރު އިއްޔެތުކޮޅި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ހުރަހުގެއްވާފައިވާ މި މައްސަލަ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވުމަށް ދެންގެ ސުވާލުތައް◌ާ ބެހޭ އިއްވާލި ހުރަހުގެއްގައި ވާހަކަ ވަޢުދު ދެއްވަން ފުނިވަޅެއްގަންނަވާ އިއްޔެތުކޮޅި މެންބަރުން ވަޢުދުދެއްވުން އެދެން.

[ވަޢުދުދެއްވުން]

ވަޢުދުގެ ނަތީޖާ:

ހުރަހުގެއްވި މެންބަރު: އަލްއުސްތާޛު މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ހައްދުންމަތީ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 39

ވޯޓު ދެއްވި: 09

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 29

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އެހެންވީމާ، އެ އިސްލާހަށް ފާސްނުވި. ދެން އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް މިދަންނަވާލަނީ ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާމް މުޙަންމަދު ހުށަހަޅުއްވާ ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު މިހާރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުގައި ގެންނަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 39

ވޯޓު ދެއްވި: 30

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 08

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އެހެންވީމާ، އެ އިސްލާހު މަޖިލީހުގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްވެއްޖެ. ދެން އަޅުގަނޑު މި ވޯޓަށް ދަންނަވާލަނީ މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާއީލް ހުށަހަޅުއްވާ އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް މުޙްސިން އަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހަށް. އެހެންވީމާ، އެ އިސްލާހު ގެންނަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 39

ވޯޓު ދެއްވީ: 34

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 04

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވީމަ، އެ މައްސަލަ މަޖިލީހުގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސްވެއްޖެ. ދެން އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް މިދަންނަވާލަނީ 2004 ޑިސެމްބަރު 21 ގައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި 2005 ވަނައަހަރުގެ ބަޖެޓު އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ޚުލާސާގެ ހިސާބާއި، މިއަހަރަށް ލަފާކުރި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރާ ފައިސާގެ ތަފްސީލާއި، އަދި މިއަހަރަށް ލަފާކުރި ބަޖެޓުގެ ލިބޭ ފައިސާއަށް އައި ބަދަލުގެ ތަފްސީލު މިއަށް މިހާރު މަޖިލީހުން ގެންނަވާފައިވާ ދެ އިސްލާޙާއެކު ފާސްކުރަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓު ދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 39

ވޯޓު ދެއްވީ: 30

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 08

4. ނިންމުން.

ރިހާސަލުން ވާހަކަދެއްކުން:

އެހެންވީމަ، ސަރުކާރުން އެ ކުރަހަނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ މަޖިލީހުން ގެންނެވި އިސްލާހުތަކާއެކު މަޖިލީހުގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރެއްވި. މަޖިލީހުގެ މި ދައުރުގެ 7 ވަނަ ޖަލްސާ އޮންނާނީ 24 އޮކްޓޯބަރު 2005 ވާ ހޯމަދުވަހު.

والحمد لله رب العالمين މަޖިލިސް ނިމުނީ.